

Jaarverslag 2016
Jaarrekening 2016

Inhoud

Deel 1 – Jaarverslag 2016		Pagina
Voorwoord		2
Begrotingsjaar 2016 in één oogopslag		3
1. Inleiding		6
2. Programmaverantwoording		6
2.1.	Algemene verklaring	6
2.2.	Programma A. - Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	8
2.3.	Programma B. - Mobiliteit	10
2.4.	Programma C. - Economische ontwikkeling	12
2.5.	Programma D. - Leefbaarheid	14
2.6.	Programma E. - Toeristisch recreatief gebied	17
2.7.	Programma F. - Veiligheid en handhaving	19
2.8.	Programma G. - Ruimtelijke ordening en woningbouw	22
2.9.	Programma H. - Milieuzaken	25
2.10.	Programma I. - Educatie	27
2.11.	Programma J. - Algemene dekkingsmiddelen	28
2.12.	Samenvatting inclusief onvoorziene uitgaven	30
3. Paragrafen		31
3.1.	Bestuur en organisatie	31
3.2.	Bedrijfsvoering	32
3.3.	Weerstandsvermogen & risicomanagement	34
3.4.	Onderhoud kapitaalgoederen	45
3.5.	Financiering	47
3.6.	Lokale heffingen	48
3.7.	Verbonden partijen	56
3.8.	Grondbeleid	61
Bijlage A	Kerngegevens	
Bijlage B	Overzicht van opgenomen geldleningen	
Bijlage C	Kasgeldlimiet & Renterisiconorm	
Bijlage D	Lijst met afkortingen	

Deel 2 Jaarrekening 2016

Voorwoord

Geacht raadslid,

Hierbij bied ik u, mede namens het College, de jaarverantwoording (jaarrekening en jaarverslag) over 2016 aan. De jaarverantwoording is een terugblik op het afgelopen jaar dat we door een efficiënte bedrijfsvoering en een aantal substantiële incidentele meevallers met een positief resultaat kunnen afsluiten.

Deze positieve tendens was al merkbaar bij het opstellen van de begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020. De recessie lijkt gekeerd te zijn en biedt ruimte voor verdere economische groei, werkgelegenheid en mogelijke verdere lastenverlaging.

Op het gebied van het Sociaal Domein schuilt nog wel een risico. De administratieve onvolkomenheden zijn nog niet geheel achter de rug bij de Sociale Verzekeringsbank. In verband met o.a. deze onvolkomenheden zal dit ook voor 2016 resulteren in een accountantsverklaring met beperking. Ook is nog geen zicht op een mogelijke aanpassing van het Landelijke Verdeelmodel. Dit kan leiden tot lagere inkomsten.

Naast de financiële effecten zijn er diverse onderwerpen waar we met een tevreden gevoel op terug kunnen kijken.

Zo is de geactualiseerde strategische visie vastgesteld. Een visie op het vlak van wonen, werken en leven, met de Boekelse maat als uitgangspunt.

In 2016 is ook geïnvesteerd in verdere samenwerking. Op lokaal niveau onder meer door faciliterend en ondersteunend op te treden. Op bovenlokaal niveau door de kansen die samenwerking biedt, verder in te vullen. Waarbij het college een gezond evenwicht hanteert tussen brengen en halen.

Naast de voortgang in het bestemmingsplan Randweg en ontwerp-omgevingsplan Buitengebied is ook een start gemaakt met het opstellen van een beheersverordening kom Boekel.

De keuze voor de Parkweg als locatie voor het Kindcentrum en de verbouwing van Nia Domo/Bibliotheek kan hier niet onvermeld blijven. Op het vlak van de Wmo is onder meer het beleidsplan Beschermd wonen 2016-2020 vastgesteld.

In samenwerking met Peelrandwonen zijn we er in geslaagd de verhoogde taakstelling huisvesting vergunninghouders te realiseren.

Qua interne bedrijfsvoering is het ook een succesvol jaar geweest. Met het opstellen van de begroting 2017 is de basis gelegd voor een financieel gezonde en evenwichtige toekomst.

Tenslotte wijzen de resultaten van de vele audits die we doorlopen, zoals de BAG-audit, de DigiD-audit, Beveiligings-audit en jaarlijkse accountantscontrole, erop dat we de interne bedrijfsvoering ook op het vlak van gegevensbeheer en -verwerking goed op orde hebben.

Ook de komende jaren zullen uitdagingen op ons afkomen. We zullen ons blijven inzetten om die uitdagingen aan te gaan waarbij we vooral de Boekelse maat zullen hanteren ten behoeve van onze inwoners.

Burgemeester
P.M.J.H. Bos

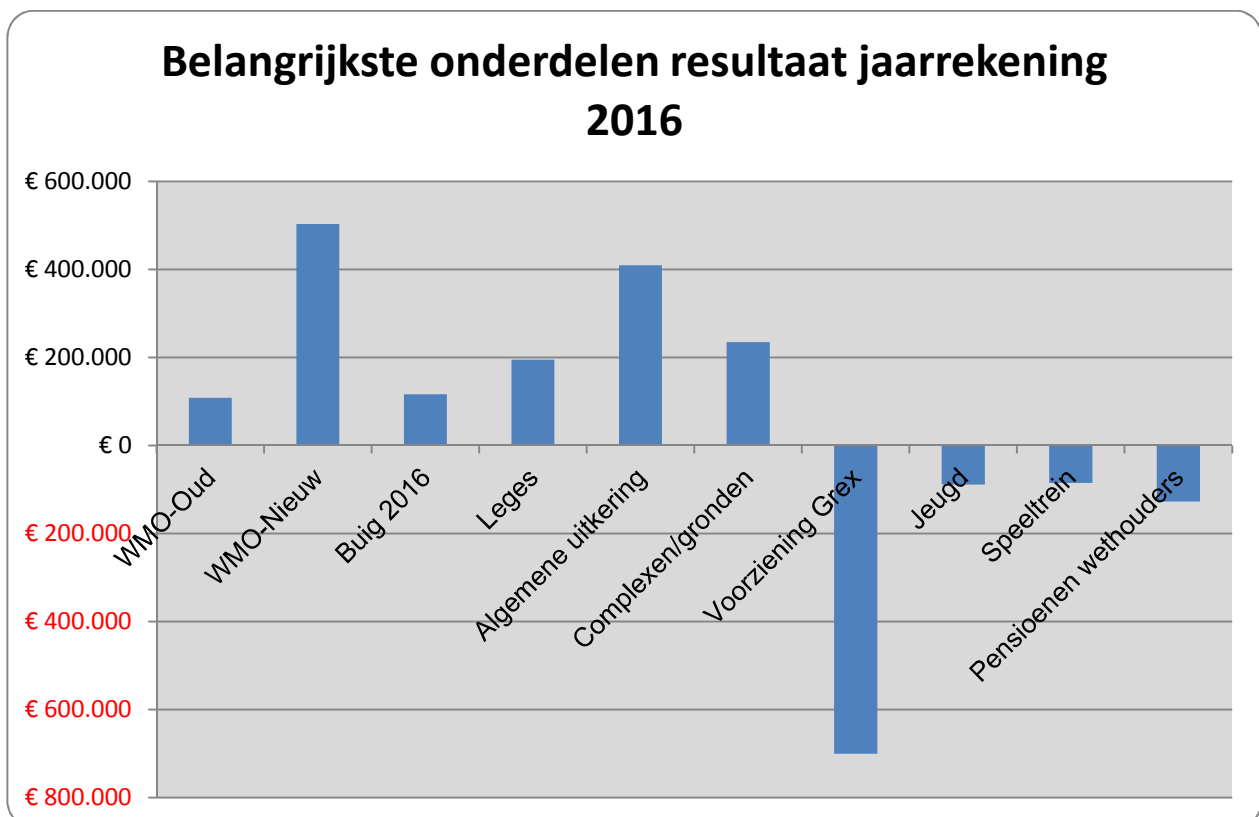
Begrotingsjaar 2016 in één oogopslag

De behandeling van de begroting 2016 in de raadsvergadering op 5 november 2015 resulteerde in een primaire begroting met een verwacht overschot van € 6.700. Gedurende 2016 is dit resultaat, als gevolg van incidentele baten en lasten bijgesteld c.q. aangepast aan de op dat moment voorhanden informatie. Uiteindelijk kunnen we verantwoordingsjaar 2016 afsluiten met positief saldo van € 563.300. De voornaamste oorzaken die hieraan ten grondslag liggen zijn reeds toegelicht in de voorjaarsnota, bestuursrapportage of worden toegelicht in de onderhavige jaarverantwoording.

Een positief resultaat is natuurlijk mooi, maar nog veel belangrijker is het verhaal achter deze cijfers. Met andere woorden: welke gebeurtenissen, en de financiële vertaling ervan, zijn in 2016 debet aan het resultaat over 2016 zoals dit in de jaarrekening gepresenteerd wordt?

Onderstaande grafiek geeft aan welke onderdelen voornamelijk bijdragen aan het jaarrekeningresultaat 2016.

Een drietal componenten springen eruit en worden hieronder kort toegelicht voor de overige diverse verschillen wordt verwezen naar de toelichting van de voorjaarsnota, bestuursrapportage en de toelichting op de jaarrekening (programma's) 2016.

Wmo-Nieuw:

Het totale voordeel (minder besteding dan toegekend) in 2016 voor de Wmo-nieuw bedraagt € 503.000. De toekenning van de AWBZ middelen t.b.v. de Wmo voor de nieuwe taken begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf is niet in verhouding met de mensen die van deze zorg gebruik maken. Daarnaast voert Boekel een adequaat en efficiënt beleid dat recht doet aan een kwalitatief goede zorg met verantwoorde bestedingen.

Verwacht wordt dat het Landelijk Verdeelmodel zal worden aangepast naar een meer feitelijk en reëel gebruik. Het is niet wenselijk dat Boekel gestraft wordt voor een efficiënte en doelmatig inzet van de middelen.

Algemene uitkering:

Bij de voorjaarsnota 2016 wordt rekening gehouden met de doorrekeningen van de decembercirculaire 2015. De meicirculaire 2016 en de septembercirculaire 2016 vormen onderdeel van de bestuursrapportage 2016. De decembercirculaire wordt standaard betrokken bij de voorjaarsnota van het volgende jaar, de financiële effecten voor het lopende rekeningjaar worden wel meegenomen bij de betreffende jaarrekening.

Op basis van deze tussentijdse circulaire wordt in 2016 voor € 348.000 meer Algemene Uitkering ontvangen dan begroot (exclusief deelfondsen sociaal domein).

Dit heeft mede te maken met de investeringen die de Rijksoverheid doet in relatie tot het trap op trap af principe. Na een periode van economische recessie, waarbij dit principe tijdelijk is bevroren ontstaat ruimte om te investeren. De uitvoerders, met name lagere overheden, krijgen hiervoor meer financiële ruimte vanuit het gemeentefonds.

Grondexploitaties:

Bij de jaarrekening 2016 wordt een voorziening getroffen voor nadelige exploitatiesaldi van € 700.000.

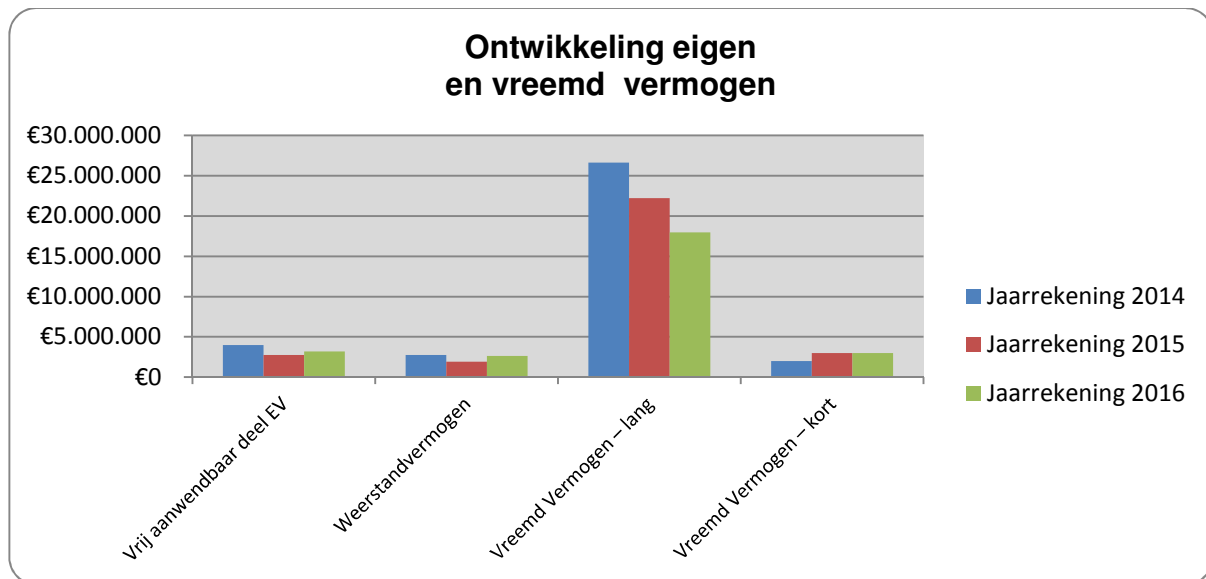
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Naast het treffen van deze voorziening wordt de exploitatie Lage Schoense met een financieel voordeel afgewikkeld en is ook een voordelig financieel effect gehaald m.b.t. de afwikkeling van de LOG-gronden. Te samen levert dit een voordelig saldo op van € 235.000.

Naast de financiële effecten zijn diverse beleidsonderwerpen te benoemen die in 2016 zijn opgestart c.q. gerealiseerd, zoals o.a.:

- Strategische visie; de eerste overheid die een Boekelse maat heeft ontwikkeld die aansluit bij de behoefte van de Boekels inwoners.
- Ook in 2016 is geïnvesteerd in verdere samenwerking, lokaal door vooral faciliterend en ondersteunend op te treden en bovenlokaal door intensieve samenwerking waarbij een gezond evenwicht wordt nagestreefd m.b.t. halen en brengen (bijv. As50+).
- Opstellen en publicatie bestemmingsplan Randweg.
- Start opstellen beheerverordening Kom Boekel.
- Locatiekeuze Parkweg alsmede verkeersonderzoek.
- Verdere uitwerking van de Centrumvisie.
- Ontwerp-Omgevingsplan buitengebied 2016 vastgesteld door college.
- Uitgifte bedrijfskavels en verkoop van grond geschiedt volgens planning.
- Verbouwing en opening Nia Domo en Bibliotheek de Lage Beemden.
- Realisatie inkoop Jeugdhulp en Wmo t.b.v. 2017 alsmede regionale samenwerking op het gebied van jeugdzorg.
- Vaststelling beleidsplan Bescherm wonen 2016-2020 inclusief uitwerking in een Oplosagenda.
- Verdere uitwerking notitie accommodatiebeleid.
- Realisatie verhoogde taakstelling huisvesting vergunninghouders.
- Regionale opstart van het beleefbaar maken van de Peelrandbreuk.
- Diverse recreatieve ontwikkelingen in het buitengebied zijn opgestart (via Omgevingsplan 2016)
- Doorontwikkeling buurtpreventie 2.0.

Andere parameters die een indicatie geven over de financiële gemoedstoestand van een organisatie zijn het weerstandvermogen en het saldo van aangetrokken vreemd vermogen. De ontwikkeling hiervan ten opzichte van de jaarrekening 2014 is als volgt:

Het aantrekken van de economie betekent ook investeren in voorzieningen voor de inwoners van Boekel. De bezuinigingen vanuit het verleden maken plaats voor mogelijke groei. De gemeente Boekel wil actief participeren in de uitgifte van bouwgrond en industriegrond. Dit betekent ook meer investeren en risico's dragen. Weliswaar is de financiële positie van de gemeente Boekel verbeterd maar de financiële positie (m.n. aflossing langlopende leningen, opbouw weerstandsvermogen) van de gemeente Boekel dient versterkt te worden als we daadwerkelijk risico's willen nemen in de grondexploitaties, maar ook bijvoorbeeld voor realisatie van het Centrumplan.

1. Inleiding

De jaarstukken van provincies en gemeenten worden vanaf verantwoordingsjaar 2004 conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgemaakt.

De inrichting van de begroting en daarmee ook van de jaarstukken wordt – naast hetgeen in het BBV is verwoord – ook beïnvloed door in de lokale verordeningen vastgelegde artikelen. In de verordening ex artikel 212 Gemeentewet wordt bijvoorbeeld verwezen naar de vastgestelde regels voor waardering en afschrijving van activa zoals opgenomen in de nota financieel beleid. Het aldaar bepaalde c.q. de uitwerking daarvan, mag uiteraard niet in strijd zijn met de voorschriften in het BBV.

Naast het oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening geeft de accountant vanaf verantwoordingsjaar 2006 ook een expliciet oordeel over de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties.

2. Programmaverantwoording

Per programma wordt een tabel opgenomen die gespiegeld is aan het programmaplan, zoals opgenomen in de beleidsbegroting van hetzelfde boekjaar. Daarbij wordt aangegeven in hoeverre het beleid is gerealiseerd en wordt inzicht gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien. De minimale inhoud van de programmaverantwoording is ten aanzien van de specifieke inrichtingsvereisten geregeld in de artikelen 25 en 26 van het BBV.

In de programmaverantwoording wordt uiteengezet waar het programma uit bestaat. Dit alles gelijk aan het programmaplan dat is opgenomen in de programma- en productbegroting 2016.

2.1 Algemene verklaring

Verschillen

Alleen verschillen groter dan € 15.000 worden toegelicht. Het controleprotocol dat door de Raad is vastgesteld gaat uit van een minimale ondergrens van € 25.000 voor de lasten en € 15.000 voor de baten. Aan het einde van de toelichting per programma zijn de overige verschillen gesaldeerd weergegeven.

Kapitaallasten - Afschrijvingen

Kredieten worden afgeschreven volgens een vaste vooraf bepaalde afschrijvingstermijn.

Ook de kredieten die t.l.v. een reserve lopen worden op de betreffende programma's verantwoord onder de post kapitaallasten. De onttrekkingen aan de reserves die hier tegenover staan worden via functie 980 verantwoord als opbrengst, e.e.a. verloopt daarmee dus budgettair neutraal. Onderstaand een specificatie van de verantwoorde verschillen.

Toelichting over- en onderschrijding afschrijvingen

Detail geplande afschrijving	
Begroot	761.698
Bijstelling voorjaarsnota 2016	-2.128
Totaal	759.570

Totaal afschrijvingen 2016 & kosten gedekt vanuit de reserves 2016	
Begroot (inclusief bijstelling voorjaarsnota, burap 2016)	759.570
Werkelijke afschrijvingen 2016	737.673
Verschil	21.897

Analyse geplande afschrijvingen	
Werkelijke afschrijvingen 2016	737.673 +
Geplande afschrijving	759.570 -
Kosten gedekt vanuit de reserves 2016	-26.705 -
Verschil	4.808 *

* In onderstaande tabel is de specificatie weergegeven

Onttrekkingen ten laste van reserves	
Kosten gedekt vanuit de reserves 2016	-26.704 *

* In onderstaande tabel is de specificatie weergegeven

Kosten gedekt vanuit de reserves 2016				
Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Verschil	Programma
Onderhoud kunstwerken	0	11.215	11.215	PD
Duurzaamheids agenda gemeente Boekel	0	2.373	2.373	PH
Plan van aanpak stimul.kader groen-blauw	0	21.261	21.261	PG
Stg. De Speeltrein	0	-61.553	-61.553	PE
Totaal			26.704	

Verschillen analyse geplande afschrijvingen				
Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Verschil	Programma
Bebossing Venhorst	0	5.705	-5.705	PE
Diversen			897	
Totaal			-4.808	

Reserves

In de lijn met de jaarrekening 2015 worden onttrekkingen en stortingen van en naar de (bestemmings)reserves ook in de jaarrekening 2016 rechtstreeks verantwoord onder het betreffende programma. In bijlage B van de jaarrekening vindt u een overzicht van de reserves & voorzieningen, met daarop een toelichting. In bijlage C van de jaarrekening vindt u een specificatie van de mutaties.

Doorbelastingen

In de lijn met de jaarrekening 2015 worden de uitgaven en inkomsten van de interne kostenplaatsen toegerekend op basis van werkelijke gemaakte kosten. Voordeel van een doorbelasting op basis van de werkelijke kosten is dat de kosten per programma zichtbaar worden gemaakt.

2.2. Programma A. Bestuurlijke en ambtelijke organisatie

Portefeuillehouder: Burgemeester

Wat willen we bereiken?

De inwoner van Boekel activeren en zo onafhankelijk mogelijk maken van de (gemeentelijke) overheid door de verantwoordelijkheid voor de fysieke en sociale leefomgeving zoveel mogelijk bij de inwoner te laten, met de gemeentelijke organisatie van Boekel die niet overnemend is, maar wel faciliteert en in uiterst geval ondersteunt. Met als doel de sociale samenhang en leefbaarheid van de Boekelse gemeenschap te versterken en zelfstandigheid te behouden.

Beoogde maatschappelijke effecten

Sociale samenhang en leefbaarheid in stand houden en waar nodig verbeteren. Boekel moet ook in de toekomst een gemeenschap zijn waar het goed wonen is en waar de inwoners trots op zijn.

Wat waren de prioriteiten 2016

2016 stond vooral in het licht van de drie transities (jeugdzorg, AWBZ en participatiewet) en de te verwachten bijstellingen op budgettair vlak. Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant is gezocht naar verdere mogelijkheden om te komen tot een structureel sluitende begroting.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- De begrotingsdiscipline is op orde en we zijn in control ten aanzien van de uitgaven. Net als in 2015 is in 2016 gestuurd op het voorkomen van tekorten;
- Het resultaat van het jaarrekeningresultaat is hoger dan hetgeen begroot was. Voor een groot deel ligt de oorzaak in het overschot Wmo;
- Voor de periode 2014-2018 is een nieuw collegeprogramma vastgesteld. Afgezien van 2015, waarin een licht tekort begroot was, is in de jaren daarna sprake van een structureel sluitende begroting;
- Samen met gemeenten in onze regio hebben we een goede basis neergelegd wat betreft de drie transities;
- Het college en de raad hebben een geactualiseerde Strategische Visie vastgesteld. Naast het schetsen van een toekomstbeeld is daarbij ook besloten dat Boekel kiest voor zelfstandigheid, niet als doel maar als middel. Om zodoende de eerste overheid te zijn die past bij de Boekelse inwoner en de Boekelse maat.

Wat willen we nog bereiken na 2016?

- Verdere uitvoering collegeprogramma 2014-2018;
- Een blijvend gezonde financiële huishouding;
- Blijven investeren in samenwerking binnen en buiten de gemeente Boekel.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving	Toelichting	Tijdstip in de raad
<ul style="list-style-type: none">• uitvoeren collegeprogramma 2014-2018• uitvoering strategische visie		<ul style="list-style-type: none">• afhankelijk van het onderwerp• idem

Wat heeft het gekost?			
	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	146.600	207.225	
Lasten	2.359.335	2.449.191	
Saldo	-2.212.735	-2.241.966	-29.231

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma A zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Pensioen voorziening wethouders		82.100
2	Leges rijbewijzen en paspoorten	31.200	
3	Doorbelasting programma A	14.400	
4	Diversen	7.300	
		52.900	82.100
	Saldo		-29.200

- Ad. 1 Als gevolg van de lage rente stand dient de storting in de pensioen voorziening naar boven te worden bijgesteld. Dit leidt tot extra kosten.
- Ad. 2 Er zijn meer paspoorten en rijbewijzen verstrekt dan was voorzien, derhalve zijn leges inkomsten ook hoger dan was begroot.
- Ad. 3 Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.
- Ad. 4 Het voordeel van € 7.300 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen binnen programma A.

2.3. Programma B. Mobiliteit

Portefeuillehouder: Wethouder Van de Loo

Wat willen we bereiken?

De gemeente zet zich in voor een goede bereikbaarheid van Boekel en een verbetering van de verkeersveiligheid.

Beoogde maatschappelijke effecten

We streven naar een optimale bereikbaarheid en toegang tot Boekel tegen acceptabele kosten. Primair willen we een isolement van Boekel voorkomen en middels een goede bereikbaarheid verdere ontwikkeling van Boekel stimuleren. In deze afweging speelt verkeersveiligheid en leefbaarheid een belangrijke rol.

Daarnaast zorgt de gemeente voor goed begaanbare wegen, fietspaden en trottoirs.

Wat waren de prioriteiten 2016

- Project Randweg;
- Onderzoek verkeersveiligheid Parkweg in relatie tot locatiekeuze basisscholen;
- Samen met VVN Boekel / Venhorst instructie verzorgen aan doelgroepen zoals kinderen en ouderen (Convenant "maak van de nul een punt");
- Planvorming en uitvoering wegonderhoud.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- Opstellen bestemmingsplan en kavelruil voor de Randweg;
- Verkeersonderzoek locatie Parkweg;
- Samen met VVN Boekel / Venhorst instructie verzorgt aan doelgroepen zoals kinderen en ouderen;
- Wegbeheerplan 2017-2022;
- Uitvoering wegonderhoud asphalt-/elementenverharding.

Wat willen we nog bereiken na 2016?

- Realisatie Randweg Boekel;
- Herinrichting centrum Boekel;
- Een adequaat openbaar vervoer dan wel alternatieven;
- Uitvoering wegonderhoud.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving	Toelichting	Tijdstip in de raad
<ul style="list-style-type: none">• Realisatie Randweg	<ul style="list-style-type: none">• In 2017 wordt gewerkt aan het bestemmingsplan en de kavelruil tbv de aanleg van de Randweg	<ul style="list-style-type: none">• -
<ul style="list-style-type: none">• Herinrichting centrum Boekel	<ul style="list-style-type: none">• In 2013 is een herinrichtingsplan voorgelegd. Als gevolg van mogelijk meer grootschalige ontwikkeling hebben we even pas op de plaats gemaakt. In de loop van 2017 wordt dit proces verder gebracht.	<ul style="list-style-type: none">• In de raadsvergadering van 12 december 2013 is hiervoor krediet vastgesteld.
<ul style="list-style-type: none">• Adequaat openbaar vervoer dan wel alternatieven	<ul style="list-style-type: none">• Monitoren van de ontwikkelingen op het gebied van openbaar vervoer• Ondersteunen/begeleiden van alternatieven daar waar openbaar vervoer wegvalt	<ul style="list-style-type: none">• -

- Uitvoering wegonderhoud
- Uitvoering van de in het wegbeheerplan 2017-2022 opgenomen onderhoudsplanning.
- -

Wat heeft het gekost?			
	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	36.780	118.426	
Lasten	975.158	1.061.706	
Saldo	-938.378	-943.280	-4.902

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma B zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Procesondersteuning Randweg		95.800
2	Mutatie reserve programma B	74.500	
3	Diversen	16.400	
		90.900	95.800
	Saldo		-4.900

- Ad. 1 In juni 2017 wordt het bestemmingsplan voor de randweg ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Daarmee is de opdracht aan Kragten afgerond. Dit proces heeft gelopen vanaf augustus 2015 en is geheel volgens de planning afgerond. In de voorbereiding zijn onvoorziene werkzaamheden uitgevoerd. Deze zaten met name in het kalibreren van het verkeersmodel zodat ons model aansloot op het jongste provinciale model. Verder zijn meerkosten gemaakt voor een tweede fase van het flora en fauna onderzoek. In de initiële uitvraag zat –overeenkomstig de standardeisen– slechts een eerste verkenning flora en fauna opgenomen. In totaal waren de meerkosten € 21.300 (€ 95.800 – € 74.500) waarmee op deze onderdelen een juridisch beter onderbouwd bestemmingsplan is opgesteld.
- Ad. 2 Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.
- Ad. 3 Het voordeel van € 16.400 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen van programma B.

2.4. Programma C. Economische ontwikkeling

Portefeuillehouder: Wethouder Van de Loo

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil haar economische activiteiten bevorderen en de economische structuur voor het buitengebied, bedrijventerrein en centrum versterken.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Het bevorderen en behouden van de werkgelegenheid;
- Het bevorderen van de welvaart in onze gemeente;
- Het verbeteren van de leefbaarheid in onze gemeente.

Wat waren de prioriteiten 2016

- Verder uitvoering geven aan de ontwikkeling van de centrumvisie;
- Uitgifte bedrijventerrein;
- Werken aan de bereikbaarheid van Boekel middels een randweg;
- Opstellen van een Omgevingsplan voor het buitengebied.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- De uitvoering van de door de raad vastgestelde "Centrumvisie" is verder uitgewerkt;
- De gemeente is in gesprek met vastgoedeigenaren en ondernemers om de zuidwand van het Sint Agathaplein te reconstrueren en daarbij ook de infra te betrekken. De haalbaarheid van plannen wordt onderzocht. Medio 2017 zal de raad hierover concreet worden geïnformeerd;
- De voorbereidingen om te komen tot een nieuw omgevingsplan voor het buitengebied zijn in volle gang. Het omgevingsplan loopt vooruit op de nieuwe Omgevingswet. Begin 2017 wordt het ontwerp omgevingsplan gepubliceerd. De verwachting is eind 2017 het plan vast te stellen;
- De uitgifte van bedrijfskavels op De Vlonder en Kraaijendonk loopt volgens planning. Op dit moment zien we een behoefte aan kleinere kavels eventueel met wonen. Het plan De Driedaagse voorziet in deze behoefte. Voor een verdere meer industriële uitbreiding gaan we kijken naar een verdere (logische) afronding van De Vlonder binnen de randweg.

Wat willen we nog bereiken na 2016?

- Besluitvorming herstructurering Sint Agathaplein;
- Afronding proces kavelruil en vaststellen bestemmingsplan voor de uitvoering van de randweg;
- Verder uitvoering geven aan het programma Vitaal Buitengebied Boekel;
- Afronden contractvorming inzake inplaatsingen in het LOG en kostenverhaal bij de provincie;
- Vaststellen nieuw omgevingsplan buitengebied.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving	Toelichting	Tijdstip in de raad
<ul style="list-style-type: none">• Planontwikkeling Sint Agathaplein• Afronden inplaatsing LOG en kostenverhaal provincie• Vaststellen Omgevingsplan Buitengebied.• Planvorming uitbreiding bedrijventerrein De Vlonder	<ul style="list-style-type: none">• Woningbouw en winkels in het centrum	<ul style="list-style-type: none">• Medio 2017

Wat heeft het gekost?			
	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	1.012.410	1.002.608	
Lasten	1.036.964	957.900	
Saldo	-24.554	44.708	69.262

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma C zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Verkoop van gronden	70.600	
2	LOG - Krediet restant 2016	15.000	
3	Kapitaallasten programma B		19.400
4	Diversen	3.100	
		88.700	19.400
	Saldo	69.300	

- Ad. 1 Het voordeel is gerealiseerd als gevolg van het afrekenen van de nog in te brengen gronden vanuit de algemene dienst bij de Lage Schoense fase 3.
- Ad. 2 In 2016 is door uw raad een voorbereidingskrediet gevoteerd voor de nieuwbouw aan de Langstraat ad € 50.000. Dit krediet was voor de plan-MER en het bestemmingsplan. In de planning was voorzien dat deze kosten nog in 2016 gemaakt zouden worden. Omdat we hebben gekozen voor een uitgebreide procedure (met voorontwerp fase) en omdat de aanlevering van een goed inpassingsplan voor enige vertraging heeft gezorgd zullen ook in 2017 nog kosten gemaakt gaan worden.
- Ad. 3 Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.
- Ad. 4 Het voordeel van € 3.100 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen van programma C.

2.5. Programma D. Leefbaarheid

Portefeuillehouder: Wethouder Willems

Wat willen we bereiken?

Zoals verwoord in programma A is leefbaarheid een bestuurlijke prioriteit. Bestrijding van sociale achterstanden en bevordering van een duurzame lokale sociale infrastructuur, worden ingepast binnen dit programma met als doelstelling het karakter van onze gemeente te behouden en waar nodig te versterken. Dit om de inwoners binnen de verschillende kernen een zo goed mogelijk leef-, woon-, en werkklimaat te bieden en daarvoor de benodigde voorzieningen te behouden of te realiseren.

Beoogde maatschappelijke effecten

Het streven is om de sociale cohesie van onze gemeente te versterken. Een sterke sociale structuur is van belang om een leefbare gemeente te blijven. Daar waar de sociale structuur tekort schiet of ontoereikend is, streven we naar een goed functionerend vangnet van (gespecialiseerde) zorg en ondersteuning.

Wat waren de prioriteiten 2016

- Verder vormgeven aan de kanteling/transformatie in de zorg bij zowel de zorgaanbieders, als het Basisteam Jeugd en Gezin en het Dorpsteam Boekel;
- Doorontwikkelen budget- en kwaliteitsregie in de Jeugdhulp en Wmo;
- Inkoop Jeugdhulp en Wmo 2017 voorbereiden en uitvoeren;
- Doorontwikkelen van preventie en 0e en 1e lijnsoplossingen in zorg en welzijn;
- Onderzoeken gewenste structuur Gecertificeerde Instelling (Bureau Jeugdzorg) vanaf 2017 e.v. en implementeren gewenste structuur;
- Aanpakken oneigenlijke Beschermd Wonen indicaties en gevolgen voor lokale Wmo in beeld brengen;
- Evaluatie Transitiearrangement Participatiewet met IBN;
- Verdere doorontwikkeling Participatiewet en uitwerking regionale samenwerking;
- Bibliotheek De Lage Beemden toekomstbestendig: 2016 en verder;
- Opstellen vastgoedbeleid / accommodatiebeleid;
- Toekomstvisie Nia Domo implementeren.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- Inkoop Jeugdhulp en Wmo 2017 is gerealiseerd;
- Er is ingezet op mantelzorgeducatie bij Boekelse zorgaanbieders;
- De transformatie/kanteling is verder vormgegeven, er is meer aandacht voor monitoring, sturing, informatiebeveiliging en privacy in de zorg;
- Regionaal wordt samengewerkt in de jeugdzorg. Daar zijn eerste stappen gezet naar een afrekening op basis van geleverde zorg (P*Q) in plaats van lump sum;
- Beleidsplan Beschermd Wonen 2016-2020 is vastgesteld door de Raad en uitgewerkt in een Oplosagenda. Oneigenlijke indicaties zijn beëindigd;
- De Woonvisie is geactualiseerd met een door de Raad vastgestelde Sociale Paragraaf waarin ambities voor de komende jaren zijn geformuleerd;
- Evaluatie van het Transitiearrangement Participatiewet;
- Overeenkomst met IBN voor participatie van de doelgroep 30-80% Participatiewet en beschut werk;
- Verbouwing en opening van het vernieuwde Nia Domo en daarmee invulling van de toekomstvisie;
- Opening Bibliotheek De Lage Beemden in Nia Domo;
- Uitwerking van notitie accommodatiebeleid. Besluitvorming staat gepland voor begin 2017;
- Realisatie verhoogde taakstelling huisvesting vergunninghouders.

Wat willen we nog bereiken na 2016?

- In 2017 willen we aangesloten zijn bij het landelijk gegevens knooppunt waardoor het mogelijk is om via een digitaal beveiligde verbinding berichten uit te wisselen met de zorgaanbieders Jeugdhulp en Wmo;
- Verdere uitbouw van de P*Q financiering in de jeugdhulpverlening;
- Uitvoering geven aan de Oplosagenda Beschermd Wonen, inclusief onderzoek naar de behoefte aan 'wonen met ondersteuning';
- Hervorming van de huishoudelijke verzorging, toekomstbestendige voorziening creëren;
- De overlap tussen Wmo en Participatiewet in beeld brengen en daar waar mogelijk transformeren. Specifiek gaat het om de relatie tussen (arbeidsmatige) dagbesteding en beschut werk;
- Implementatie van de beleidskeuzes rondom de doelgroep beschut werk en de doelgroep 30-80% Participatiewet;
- Besluitvorming en implementatie van accommodatiebeleid;
- Meerjarenafspraken Bibliotheek De Lage Beemden;
- Snelle participatie van de doelgroep vergunninghouders na huisvesting in Boekel.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving

- Hervorming huishoudelijke verzorging vanaf 2018
- Notitie accommodatiebeleid

Toelichting

- Vaststellen
- Vaststellen

Tijdstip in de raad

- Oktober 2017
- Februari 2017

Wat heeft het gekost?

	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	1.813.476	1.953.192	
Lasten	8.994.493	9.023.337	
Saldo	-7.181.017	-7.070.145	110.872

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma D zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Bijstand (Ww b, IOAW, IOAZ, Bbz, Minima)	16.900	
2	Trajecten vergunninghouders	28.500	
3	Wmo 2007	41.400	
4	Wmo 2015	55.200	
5	Jeugdzorg		25.100
6	Kapitaallasten programma D		21.000
7	Diversen	15.000	
		157.000	46.100
Saldo		110.900	

- Ad. 1 Deze onderbesteding op uitkeringslasten is verdeeld over verschillende uitkeringsposten (Inkomensdeel Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz en bijzondere bijstand) waarbij iets minder kosten zijn gemaakt dan voorzien.
- Ad. 2 De onderbesteding komt door minder trajectkosten per individu dan in eerste instantie geraamd. De doorloop binnen het traject is minder snel dan verwacht waardoor de kosten in 2016 lager uitvallen dan voorzien.
- Ad. 3 Deze onderschrijving is verdeeld over zes verschillende posten (woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen, CVV, huishoudelijke verzorging PGB en zorg in natura) waarbij minder voorzieningen zijn aangevraagd dan voorzien.
- Ad. 4 De onderschrijving op Zorg in natura en PGB voor de nieuwe taken (Begeleiding, Kortdurend Verblijf en Dagbesteding) wordt met name veroorzaakt doordat minder Boekelse inwoners deze ondersteuning nodig hebben (niet-verzilverde zorg) dan vóór de transitie werd aangenomen. Komende jaren gaan we over op realistisch begroten voor deze zorg.

- Ad. 5 De Rijksbijdrage in het sociaal domein 2016 voor het onderdeel jeugd is volledig besteed. De extra kosten die in 2016 zijn verantwoord betreffen een eindafrekening over 2015 op basis van de solidariteit afspraken die zijn gemaakt met de samenwerkende gemeente.
- Ad. 6 Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.
- Ad. 7 Het voordeel van € 15.000 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen van programma D.

2.6. Programma E. Toeristisch-recreatief gebied

Portefeuillehouder: Wethouder Willems / Wethouder Van de Loo

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil het toeristisch karakter waarborgen en uitbreiden. Recreatie zal worden bevorderd in samenhang met de ruimtelijke kaders. Waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij de mogelijkheden die de plattelandsontwikkeling biedt. Verblijfsrecreatie geeft daarnaast ook nog een positieve economische spinoff.

Beoogde maatschappelijke effecten

Het groene karakter van onze gemeente behouden met ruimte voor meer recreatieve ontwikkeling. In dit kader wordt aansluiting gezocht met ontwikkelingen buiten de gemeentegrens.

Binnen Boekel ontstaan meer locaties en initiatieven met kleinschalige verblijfsrecreatie en extensieve vormen van dagrecreatie. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de aanwezige routenetwerken en waar mogelijk worden deze versterkt en uitgebreid.

Wat waren de prioriteiten 2016

- Ontwikkeling van Boekels Ven en Boekels Hout;
- Activeren van recreatieondernemers in en rond de Voskuilenheuvel om richting de toekomst de sector verder door te ontwikkelen. Hierbij worden nadrukkelijk verbindingen gezocht tussen deze Boekelse partijen en ook functies in het dorp, alsmede de agrarische sector. Ondernemers zijn met overleg gestart. Het initiatief ligt bij hen, de gemeente faciliteert hierbij;
- Behoud en herstel van wijstgebieden en de Peelrandbreuk;
- Vervangen van centrumverbindingen in het fietsroutenetwerk naar nieuwe knooppunten.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- Overleg over de toekomst van Boekels Ven. Nog geen concrete resultaten;
- In de directe omgeving van Boekels Ven, aan de Peelstraat, zijn enkele nieuwe (verblijfs)recreatieve activiteiten mogelijk gemaakt via aanpassing van het bestemmingsplan;
- De (recreatie) ondernemers in en rond Voskuilenheuvel zijn in gesprek gegaan met elkaar. In 2016 is er geen vooruitgang geboekt. Met name het ontbreken van een echte trekker onder de ondernemers is een probleem;
- Samen met regiogemeenten is een start gemaakt met het beleefbaar maken van de Peelrandbreuk. Met het behoud van de Peelrandbreuk wordt het gebied aantrekkelijker voor recreatie, toerisme en educatie. Streven is om de Peelrandbreuk bij UNESCO geaccepteerd te krijgen als Geopark;
- Diverse recreatieve ontwikkelingen in het buitengebied zijn opgestart en naar uitvoering gebracht via het Omgevingsplan 2016. Er is een vijftal nieuwe recreatieve locaties bestemd, uitgebreid en/of vergund.

Wat willen we nog bereiken na 2016?

- In gesprek blijven met de ondernemers van Boekels Ven over de toekomst van de camping;
- Realisatie fietspad de Burgtse Loop inclusief bijbehorende randvoorzieningen afronden in 2017;
- Verdere uitwerking van de plannen om de Peelrandbreuk en wijstgebieden in het landschap van Boekel meer zichtbaar en beleefbaar te maken;
- Door de aanleg van de randweg moet er aanpassingen worden gedaan aan het wandel- en fietsroutenetwerk. Dit wordt aangegrepen om beide netwerken ook van een kwaliteitsimpuls te voorzien;
- Samenwerking van toeristisch-recreatieve ondernemers stimuleren door het initiëren van een toeristisch-recreatief overlegorgaan c.q. platform;
- Samenwerking met VVV Noordoost-Brabant evalueren. Daarnaast de visie en doelen voor de nieuwe contractperiode 2018-2021 bespreken;
- Verdere doorontwikkeling van de recreatieve sector in het buitengebied, waarbij onderlinge verbindingen en verbindingen met het dorp en de agrarische sector nadrukkelijker naar voren komen. De gemeente faciliteert hierbij, maar wil via het nieuwe nieuw op te richten toeristisch recreatief platform hier een impuls aan geven.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving	Toelichting	Tijdstip in de raad
<ul style="list-style-type: none"> • Activeren recreatie ondernemers in en rond Voskuilenheuvel • Toeristisch-recreatief platform 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondernemers laten werken aan een gezamenlijke "toekomstvisie" • Proberen op te richten samen met ondernemers 	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van ondernemers • Niet van toepassing

Wat heeft het gekost?			
	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	126.501	136.042	
Lasten	1.046.786	1.037.258	
Saldo	-920.285	-901.216	19.069

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma E zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Mutatie reserve programma E		57.000
2	Doorbelasting programma E	16.500	
3	Kapitaallasten programma E	55.600	
4	Diversen	4.000	
		76.100	57.000
	Saldo	19.100	

Ad. 1/2&3

Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.

Ad. 4

Het voordeel van € 4.000 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen van programma E.

2.7. Programma F. Veiligheid en handhaving

Portefeuillehouder: Burgemeester

Wat willen we bereiken?

De gemeente Boekel is een veilige gemeente. Dat moet ook zo blijven. Waar veiligheidsissues spelen worden die opgepakt.

Wij willen onze eigen bestuursvisie op handhaving formuleren. Boekel komt er goed uit in inspectierapporten. Wij zien er op toe dat dit gehandhaafd blijft.

Integrale veiligheid

De kadernota 2015 – 2018 is van toepassing. Daarnaast heeft het college een uitvoeringsnota vastgesteld voor de jaren 2015 – 2018.

Brandweer

Een lokale brandweerpost met adequate bezetting die voldoet aan het vereiste niveau zowel op het gebied van bedrijfsvoering, pro-actie, preventie, preparatie, repressie als nazorg.

Rampenbestrijding

Het garanderen van een correcte uitvoering van de wet- en regelgeving;

Het zoveel mogelijk voorkomen van risico's (pro-actief);

Reductie en beheersing van risico's (vergunningen en handhaving, brandveiligheid);

Goede voorbereiding op rampen en calamiteiten. Invulling van het Regionaal crisisplan vindt plaats op basis van samenwerking met alle gemeenten van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Er wordt voor de taken op het deelgebied 'Bevolkingszorg' gebruik gemaakt van regionale draaiboeken om te komen tot maximale afstemming. Voor het lokale deel moet worden geïnvesteerd in draaiboeken en medewerkers.

Voor het regionale deel levert de gemeente Boekel een aantal medewerkers, namelijk voor de functies:

Hoofd publieke zorg, Hoofd informatie (HIN)/Hoofd ondersteuning (HON), voorzittersrol van het expertteam Informatie en Ondersteuning en medewerking aan diverse expertteams. Op bestuurlijk niveau wordt deelgenomen aan de aangeboden bestuurlijke oefening en wordt gebruik gemaakt van de aangeboden trainingen;

Adequaat optreden bij incidenten;

Voldoen aan de eisen op het gebied van externe veiligheid.

Handhaving

Het beogen van een zo'n correct mogelijke naleving van de voorschriften van de geldende bestemmingsplannen;

Het adequaat reageren op verzoeken om handhaving.

Aanpak georganiseerde criminaliteit / ondermijning

Deelname aan RIEC;

Uitvoering geven aan actieplan bestuurlijke weerbaarheid & ondermijnende criminaliteit 2017 – 2018 van het basisteam Maas en Leijgraaf (vastgesteld op 15 februari 2017);

Deelname aan financiering projectleider ondermijning;

Signaleren en aanpakken lokale casussen wat betreft ondermijning in het informatieknooppunt ondermijning.

Beoogde maatschappelijke effecten

Een veilige leef-, werk-, en woonomgeving.

Wat waren de prioriteiten in 2016

Integrale veiligheid

Uitvoering geven aan de thema's genoemd in de uitvoeringsnota.

Brandweer

Zicht houden op ontwikkelingen wat betreft regionalisering brandweer.

Rampenbestrijding

Regionaal Crisisplan uitvoeren.

Handhaving

Sturen op het uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving ruimtelijke ordening, bouwen & wonen, milieu, DHW, APV en brandveiligheid.

Aanpak georganiseerde criminaliteit / ondermijning

Opstellen Actieplan bestuurlijke weerbaarheid & ondermijnende criminaliteit, zowel lokaal als op niveau van het basisteam.

Wat hebben we bereikt in 2016?

Integrale veiligheid

- De thema's in het kader van het veiligheidsplan zijn meegenomen in de uitvoering van het beleid;
- Er hebben drank- en horecacontroles plaatsgevonden bij de horeca. Het belangrijkste doel hierbij was controleren op drankverstrekking aan minderjarigen;
- Buurtpreventie Boekel heeft haar 20-jarig jubileum gevierd. Enerzijds is dit intern onderling ingevuld wat ook de onderlinge band heeft versterkt. Anderzijds is dit gebeurd door de organisatie van een veiligheidsdag;
- Organisatie veiligheidsdag Boekel op 24 september 2016;
- Buurtpreventie heeft zich ontwikkeld tot een buurtpreventie 2.0. Een werkgroep met een vertegenwoordiging van buurtcoördinatoren zet bakens uit en legt deze voor aan de deelnemers van het overleg. Er zijn veel nieuwe buurten aangesloten. Veel buurten maken gebruik van een appgroep. Daarnaast is een appgroep voor de buurtpreventie-coördinatoren opgestart.

Brandweer

De regionalisering van de brandweer is sinds 1 januari 2011 een feit. In de loop van 2012 is de fijnstructuur verder uitgewerkt. Daarnaast is in 2012 gestart met een Missie, Visie, Strategie en Organisatie doorontwikkeling (MVSO)-traject. Het betreft de doorontwikkeling van Brandweer Brabant-Noord op basis van de doorvoering van door gemeenten opgelegde bezuinigingen en de uitgangspunten voor de hoofdstructuur waartoe op 5 december 2012 bij wijze van voorgenomen besluit door het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio is besloten.

- Er heeft besluitvorming plaatsgevonden ten aanzien van de financiering van Brandweer Brabant-Noord. De komende jaren wordt via een ingroeimodel toegewerkt naar een verdeelsleutel die is gebaseerd op inwoneraantal. Dit heeft een financieel voordeel voor de gemeente Boekel tot gevolg;
- De regiotak die de brandweer van Boekel voor de Veiligheidsregio gaat uitvoeren krijgt steeds meer duidelijkheid.

Rampenbestrijding

De reguliere invullingen vanuit het regionaal crisisplan hebben plaatsgevonden.

Handhaving

- Controles zijn uitgevoerd op basis van het uitvoeringsprogramma 2016;
- De samenwerking met ODBN voldoet aan de verwachtingen en is gecontinueerd.

Ondermijning

- Het actieplan vergroten bestuurlijke werkbaarheid voor Boekel is vastgesteld;
- Het informatieknoppunt ondermijning is opgestart;
- Casussen die in het ondermijningsbeeld naar voren kwamen, zijn opgepakt.

Wat willen we nog bereiken na 2016?

Integrale veiligheid

- Uitwerken van de in het veiligheidsplan genoemde thema's;
- Continueren van de wijkscans met de leden van de buurtpreventie;
- Versterken buurtpreventie.

Brandweer

- De geregionaliseerde brandweer goed volgen bij het uitwerken van de concrete processen i.v.m. de ombuigingen en daarbij de Boekelse belangen goed in het oog houden;
- Oog houden voor de belangen van de Boekelse vrijwilligers van de brandweer zodat zij betrokken blijven bij de Boekelse gemeenschap;
- Aandacht voor verhogen zelfredzaamheid inwoners door op diverse basisscholen het project 'Professor Blussemans' aan te bieden.

Rampenbestrijding

- Verdere samenwerking met de overige gemeenten van de Veiligheidsregio bij het vullen van de regionale structuur op basis van het Regionaal Crisisplan;
- Deelname aan de gebruikelijke opleidingen en trainingen op het gebied van rampenbestrijding;
- Deelname aan de bestuurlijke oefening;
- Integratie uitgangspunten brandweer en rampenbestrijding van de gemeente Boekel in de initiatieven van de regio (veiligheidsregio).

Handhaving

23 december 2014 heeft het college het beleidsplan integrale toezicht en handhaving fysieke leefomgeving 2015-2019 vastgesteld. Dit is aan de raad en GS kenbaar gemaakt.

Op basis van het beleidsplan worden ieder uitvoeringsprogramma's vastgesteld. Daarin zijn per taakveld de prioriteiten voor dat bepaalde jaar opgenomen. Voor wat betreft brandveiligheid zijn de prioriteiten met ingang van 2017 gebaseerd op de toezichtstrategie Brandveiligheid 2017-2020.

In 2016 zijn door de raad beleidsregels voor de huisvesting van arbeidsmigranten vastgesteld. In 2017 is het toezicht daarop prioriteit. Ook in verband met de heffing van 'niet-ingezetenenbelasting' is dat nodig.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving	Toelichting	Tijdstip in de raad
<ul style="list-style-type: none">• Vaststellen wijzigingen APV• Uitvoering geven aan acties uit het actieplan bestuurlijke weerbaarheid en ondermijnende criminaliteit	<ul style="list-style-type: none">•	<ul style="list-style-type: none">• Najaar 2017• Niet van toepassing

Wat heeft het gekost?

	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	76.300	88.940	
Lasten	843.914	850.264	
Saldo	-767.614	-761.324	6.290

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma F zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Diversen	6.300	
		6.300	0
Saldo		6.300	

Ad. 1 Het voordeel van € 6.300 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen van programma F.

2.8. Programma G. Ruimtelijke ordening en woningbouw

Portefeuillehouder: Wethouder Van de Loo

Wat willen we bereiken?

Boekel wil een innovatieve en actieve plattelandsgemeente zijn met een goede balans en samenhang tussen de fysieke omgeving, sociaal-maatschappelijke aspecten en economische motieven.

De vitaliteit van Boekel biedt kansen en perspectief voor de toekomst van Boekel, zowel in de kernen als in het buitengebied. Voor alle geledingen van de Boekelse bevolking en ook voor partijen van buiten Boekel.

Hierdoor wordt Boekel ook interessant voor nieuwkomers als woon- en/of werklocatie.

Beoogde maatschappelijke effecten

Het bebouwen en inrichten van het grondgebied wordt afgestemd op de lokale behoeften van alle doelgroepen waarbij de gemeente Boekel leefbaar blijft en voldoende voorzieningen biedt voor alle leeftijdscategorieën.

Voor de instandhouding en ontwikkeling van de lokale bedrijvigheid wordt voldoende bedrijventerrein beschikbaar gehouden voor de komende jaren.

Door meer ruimte voor ontwikkeling te bieden wordt de vitaliteit van het buitengebied verhoogd. Dit gaat samen met een verbetering van de omgevingskwaliteit door het principe van "Ja, mits..." toe te passen. Landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit wordt versterkt door particulier en gemeentelijk initiatief en door dit initiatief te koppelen aan een kwaliteitsimpuls voor de omgeving.

Door ruimte te bieden aan "innovatieve ondernemers" wordt gestreefd naar een transitie in de landbouw van "groot-groter-grootst" naar "goed-beter-best": er wordt maatschappelijk verantwoord ondernomen.

Er wordt gestreefd naar een verantwoorde veehouderij met draagvlak in de gehele maatschappij.

Hiervoor zet de gemeente haar instrumentarium in dat daadwerkelijk tot een verbetering zal leiden.

Wat waren de prioriteiten 2016:

Beleid

- Updaten beleid cultuurhistorie;
- Vertalen van arbeidsmigrantenbeleid in (bestemmings)plannen;
- Komen tot een verantwoorde veehouderij in Boekel;
- Jaarlijkse herijking grondbeleid.

Gebiedsplannen / visies

- Verder uitwerken centrumvisie;
- Verdere ontwikkelingen op basis van de grondbedrijfrapportage en de woonvisie.

Bestemmingsplannen

- Realisatie Donk, 2e fase, Peelhorst, 2^e fase en Centrum-Oost;
- Procedure afronden van Lage Schoense (fase 3), Buskensstraat, Driedaagse, uitgifte Kraaiendonk, Vlonder-West (fase 3);
- Opstellen bestemmingsplan randweg;
- Opstellen van een omgevingsplan voor het gehele buitengebied.

Diverse / Overige

- Transitie in de landbouw faciliteren, via Agrifood Capital;
- Uitgangspunt bij de land- en tuinbouw "FOOD → FEED → FUEL";
- Perspectief bieden voor innovatieve ondernemers, niet "groot → groter → grootst", maar "GOED → BETER → BEST";
- Voortzetten van verkoop en in gebruik geven van reststroken, ook in het buitengebied;
- Participatie van Boekel in de regio in Agrifood Capital - Duurzame leefomgeving;
- Initiatieven begeleiden o.b.v. beleidsvisie Vitaal Buitengebied Boekel.

Wat hebben we bereikt in 2016:

Beleid

- Cultuurhistorie: actualisatie van lijst met waardevolle panden door college vastgesteld;

- Beleidsregels huisvesting arbeidsmigranten zijn vastgesteld. Deze zijn o.a. vertaald in de regels van het Omgevingsplan Buitengebied 2016;
- Het Ontwerp-Omgevingsplan Buitengebied 2016 is vastgesteld door het college. Hierin zijn diverse regelingen opgenomen om tot een verantwoorde veehouderij te komen;
- Jaarlijkse herijking grondbeleid.

Gebiedsplannen / visies

- Verder uitwerken centrumvisie;
- Verdere ontwikkelingen op basis van de grondbedrijf rapportage en de woonvisie.

Bestemmingsplannen

- Onherroepelijk worden van bestemmingsplan Centrum-Oost 2;
- Bestemmingsplan Randweg: voorontwerp en ontwerp – bestemmingsplan gepubliceerd voor inspraak resp. zienswijzen;
- Omgevingsplan Buitengebied 2016: voorontwerp gepubliceerd begin 2016. Ontwerp – Omgevingsplan en plan-MER vastgesteld door het college december 2016; publicatie in januari 2017;
- Start opstellen van een beheersverordening voor kom Boekel;
- Diverse postzegelplannen in zowel de kom als het buitengebied in procedure gebracht en afgerond.

Diverse / Overige

- Transitie in de landbouw faciliteren, via Agrifood Capital;
- Perspectief bieden voor innovatieve ondernemers;
- Voortzetten van verkoop en in gebruik geven van reststroken, ook in het buitengebied;
- Gemeente heeft ambtelijk en bestuurlijk meermaals deelgenomen aan bijeenkomsten vanuit Agrifood Capital; Convenant is voor vier jaar verlengd;
- Vitaal Buitengebied Boekel: er zijn meerdere initiatieven ontwikkeld met particulieren. Deze hebben een plaats gekregen in het Omgevingsplan.

Wat willen we nog bereiken na 2016:

Gebiedsplannen / visies

- Verder uitwerken van de Centrumvisie;
- Oriëntatie nieuwbouwlocaties woningbouw;
- Meewerken aan ontwikkelingen in het kader van Vitaal Buitengebied Boekel.

Bestemmingsplannen

- Vaststellen van het Omgevingsplan Buitengebied 2016;
- Vaststellen van het bestemmingsplan Randweg met de daarop aansluitende infrastructuur;
- Vaststellen van het bestemmingsplan De Run;
- Vaststellen van de Beheersverordening kom Boekel;
- Diverse postzegelplannen in zowel de kommen als het buitengebied in procedure brengen en afronden.

Diverse / Overige

- Uitgifte bouw kavels woningbouw;
- Uitgifte kavels bedrijventerreinen;
- Verankeren van het gezondheidsaspect in de besluitvorming binnen het omgevingsrecht.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving	Toelichting	Tijdstip in de raad
<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsplan Buitengebied 2016 	Vaststellen door gemeenteraad	Oktober 2017
<ul style="list-style-type: none"> • Bestemmingsplan Randweg 	Vaststellen door gemeenteraad	
<ul style="list-style-type: none"> • Bestemmingsplan de Run 	Vaststellen door gemeenteraad	
<ul style="list-style-type: none"> • Beheersverordening kom Boekel 	Vaststellen door gemeenteraad	

Wat heeft het gekost?			
	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	2.327.943	4.439.240	
Lasten	2.796.391	5.392.559	
Saldo	-468.448	-953.319	-484.871

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma G zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Begraafplaats		36.700
2	Leges omgevingsvergunning	91.700	
3	Voorziening Grondbedrijf (storting GREX '17)		986.000
4	Voorziening Grondbedrijf (vrijval de Run)	287.000	
5	Afwikkeling Lage Schoense Fase 3	165.700	
6	Mutatie reserve programma G	11.300	
7	Kapitaallasten programma G		21.700
8	Diversen	3.800	
		559.500	1.044.400
	Saldo		-484.900

- Ad. 1 De inkomsten voor zowel de grafrechten als de begrafenisrechten blijven achter bij de begroting. Oorzaak hiervan is dat steeds meer wordt gekozen voor een crematie. Tevens heeft er een renovatie van de beplanting op de begraafplaats in Boekel plaatsgevonden.
- Ad. 2 In 2016 zijn meer vergunningen verleend dan vooraf was ingeschat. Dit komt met name door de ontwikkelingen in de woningbouw. In totaal zijn er in 2016 74 nieuwe woningen en 10 zorgappartementen vergund. Dit betekent dat er nog steeds een stijgende lijn zit in het aantal vergunde woningen (2012 - 21; 2013 – 37; 2014 – 62 en 2015 – 65). Vooraf werd echter gedacht dat het aantal vergunde woningen weer wat zou dalen doordat de aanvragen voor de Donk fase 2 voor een aanzienlijk deel afgerond waren. Er zijn echter ook verschillende woningen gebouwd ter vervanging van oude woningen en op nieuwe locaties zoals Centrum Oost. Bij deze locatie geldt dat het vergunningtraject sneller verliep dan vooraf was ingeschat. Dit betekende een opbrengst van circa € 50.000 in 2016, waar deze opbrengst pas in 2017 was verwacht. Daarnaast zijn er enkele grote agrarische projecten vergund waarvan de gezamenlijke opbrengst meer dan € 100.000 was. Dit alles zorgde ervoor dat de legesopbrengsten in 2016 veel hoger waren dan vooraf was ingeschat.
- Ad. 3 Betreft storting in de voorziening verlies gevende complexen grondbedrijf cf. actualisatie grondbedrijf rapportage 2017 (R.b. 30.03.2017)
- Ad. 4 Betreft vrijval van de voorziening verlies gevende complexen grondbedrijf ten opzichte van de reeds in het verleden gevormde voorziening voor het grondbedrijfcomplex de Run. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen was de voorziening te hoog gewaardeerd.
- Ad. 5 Betreft winst na afsluiten grondbedrijf complex Lage Schoense fase 3.
- Ad. 6/7 Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.
- Ad. 8 Het voordeel van € 3.800 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen van programma G.

2.9. Programma H. Milieuzaken

Portefeuillehouder: Wethouder Van de Loo

Wat willen we bereiken?

Een integrale aanpak van de milieukwaliteit van de leefomgeving waarbij – met inachtneming van deze doelstelling – tevens zal worden getracht de administratieve last voor zowel het bedrijfsleven als burgers zoveel mogelijk terug te dringen.

Beoogde maatschappelijke effecten

Bewerkstelligen dat burgers voldoende aandacht ervaren voor de kwaliteit van hun leefomgeving en dat het bedrijfsleven minder last ondervindt van overbodige regelgeving.

Wat waren de prioriteiten 2016

- Uitvoering van projecten vGRP 2011-2015;
- Deelname regionale samenwerking in afvalwaterketen / waterbeheer;
- Afronding renovatie drukriolering;
- Elektromechanische renovatie gemaal Raadstraat;
- Uitvoering geven aan de activiteiten uit de Duurzaamheidsagenda 2013 – 2016, uitvoeringsprogramma 2016;
- De eerste serie Nul Op de Meter woningen bouwen op het plan de Donk, in samenwerking met Peelrand Wonen;
- Het actualiseren van de geurkaart;
- Nieuwe innovatieve manieren van veehouderij onderzoeken en waar mogelijk faciliteren;
- Als gemeente ondersteuning geven bij de uitvoering van een nieuw innovatief stalconcept in de gemeente Boekel.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- Deelname in de regionale Watersamenwerking As50+;
- Onderhoud aan de riolering conform de uitgangspunten in het vGRP 2011-2015;
- Elektromechanische renovatie gemaal Raadstraat;
- Afronding renovatie drukriolering;
- Start opstellen vGRP 2017-2022;
- De Geurkaart is geactualiseerd;
- Er zijn stappen gezet voor een nieuw innovatief stalconcept in Boekel;
- Er is aandacht geweest voor andere innovatieve manieren van veehouderij;
- Het onderzoek naar de veehouderij en de gezondheid van omwonenden is in de zomer van 2016 gepubliceerd. De gemeente Boekel heeft hier op in gespeeld, door vergunningaanvragen die voor een toename van uitstoot zorgen voorlopig uit te stellen.

Wat willen we nog bereiken na 2016?

- Onderhoud aan de riolering conform de uitgangspunten in het vGRP 2011-2015;
- Deelname regionale samenwerking in afvalwaterketen / waterbeheer;
- Renovatie diverse hoofdrioolgemalen;
- Deelname regionaal onderhoudsbestek hoofdrioolgemalen. Boekel is trekker voor dit regionaal bestek;
- Opstellen vGRP 2017-2022;
- Afkoppelen van het gedeelte van het bedrijventerrein De Vlonder dat nog op de gemengde riolering is aangesloten;
- Maatregelen tegen wateroverlast Bovenstehuis;
- De mogelijkheden van het gebruik van afvalstoffen voor het opwekken van duurzame energie verder onderzoeken;
- Voor het lopende jaar een uitvoeringsprogramma handhaving bouwen en wonen, ruimtelijke ordening, milieu en Drank-en Horecawet door college laten vast stellen;
- De lokale energiecoöperatie Boekel Energie verder uitbouwen en daar waar mogelijk de coöperatie faciliteren;
- In 2017 het nieuwe innovatieve stalconcept in Boekel realiseren. Bij de realisatie hiervan als gemeente zoveel mogelijk ondersteuning geven;
- Een zo breed mogelijk milieubeleidsplan voor de gemeente Boekel opstellen;
- Nieuwe innovatieve manieren van veehouderij onderzoeken en waar mogelijk faciliteren;

- De ontwikkelingen op het gebied van veehouderijen en gezondheid op de voet volgen, en indien nodig hierop inspelen;
- Het uitvoeren van een pilot op het gebied van toezicht en handhaving van veehouderijen in de gemeente Boekel.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving	Toelichting	Tijdstip in de raad
• Renovatie diverse hoofdrioolgemalen	• Planvorming en uitvoering in 2017	• -
• Regionaal onderhoudsbestek hoofdgemalen	• Aanbesteding en uitvoering in 2017	• -
• vGRP 2017-2022	• Planvorming en vaststelling in 2017	• 1 juni 2017
• Afkoppelen BT De Vlonder	• Planvorming en gedeeltelijke uitvoering in 2017	• -
• Maatregelen tegen wateroverlast Bovenstehuis	• Planvorming en uitvoering in 2017	• -
• Milieubeleidsplan	• Een breed milieubeleidsplan opstellen waarin al het beleid van de afgelopen jaren is opgenomen en nieuw beleid wordt toegevoegd	• Najaar 2017
• Veehouderij en gezondheid	• De ontwikkelingen op het gebied van veehouderij en gezondheid op de voet volgen en indien nodig verwerken in beleid.	• -

Wat heeft het gekost?

	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	1.623.739	2.112.168	
Lasten	1.720.175	2.156.893	
Saldo	-96.436	-44.725	51.711

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma H zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Storting voorziening afvalstoffenheffing		72.800
2	Afvalverwerking	27.200	
3	vGRP (BTW)	72.000	
4	Mutatie reserve programma H	55.400	
5	Doorbelasting programma H		24.800
6	Diversen		5.300
		154.600	102.900
	Saldo	51.700	

- Ad. 1 De storting in de voorziening afvalstoffenheffing bestaat uit 2 onderdelen. Er heeft een overheveling plaatsgevonden van de reserve afvalstoffenheffing naar de voorziening afvalstoffenheffing cf. voorschriften BBV. Daarnaast wordt het positieve saldo op het 'product' afval gestort in de voorziening afvalstoffenheffing.
- Ad. 2 Betreft een voordeel op de kosten voor het inzamelen en verwerken van afval.
- Ad. 3 Er zijn in 2016 meer kosten gemaakt dan was voorzien in het 'product' riool, met als gevolg dat er een hogere onttrekking uit de voorziening vGRP heeft plaatsgevonden dan was voorzien t.b.v. de BTW component.
- Ad. 4/5 Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.
- Ad.6 Het nadeel van € 5.300 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen van programma H.

2.10. Programma I. Educatie

Portefeuillehouder: Wethouder Willems

Wat willen we bereiken?

Gelijke ontwikkelingsmogelijkheden voor jongeren en volwassenen in de gemeente, te bereiken met een (scholings)aanbod – van de peuterspeelzaal tot en met de volwasseneneducatie – dat aansluit bij de vraag van de inwoners.

Beoogde maatschappelijke effecten

Het realiseren van een integraal en zo breed mogelijk aanbod voor educatie voor alle doelgroepen.

Wat waren de prioriteiten 2016?

- Doorontwikkeling Passend Onderwijs;
- Locatiekeuze nieuwbouw onderwijshuisvesting Boekel;
- Onderwijsachterstandenbeleid.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- Passend Onderwijs in ontwikkeling, afstemming gemeenten – samenwerkingsverbanden;
- Locatiekeuze nieuwbouw onderwijshuisvesting;
- Onderwijsachterstandenbeleid voortgezet (Rijk: wijziging uitgesteld).

Wat willen we nog bereiken na 2016?

- Project nieuwbouw onderwijshuisvesting Boekel;
- Deelname aan regionale aanbesteding leerlingenvervoer;
- Onderwijsachterstandenbeleid na 2017.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving

- Onderwijsachterstandenbeleid
- Aanbesteding leerlingenvervoer
- Schoolgebouwen

Toelichting

- Rapportage/toekomst
- Aanbesteding voorjaar 2017, start nieuw contract schooljaar 2017-2018
- project nieuwbouw KindPark

Tijdstip in de raad

- najaar 2017
-
- div

Wat heeft het gekost?

	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	133.812	128.767	
Lasten	1.110.852	1.109.635	
Saldo	-977.040	-980.868	-3.828

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma I zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Onderwijsachterstandenbeleid		23.700
2	Subsidie openbare bibliotheek	25.200	
3	Diversen		5.300
		25.200	29.000
Saldo			-3.800

Ad.1/2 Betref een overheveling van de kosten van de post bibliotheek naar onderwijsachterstandenbeleid in relatie tot de verantwoording van de doeluitkering van het Rijk inzake OAB-middelen.

Ad.3 Het nadeel van € 5.300 betreft diverse kleine verschillen op diverse kostenplaatsen van programma I.

2.11 Programma J. Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder: Burgemeester

Wat willen we bereiken?

Het programma algemene dekkingsmiddelen is een voorlopig programma in verband met de nader te maken afspraken over verdeling van algemene inkomsten en uitgaven.

Beoogde maatschappelijke effecten

De gemeente streeft er naar om de belastingdruk zo laag mogelijk te houden. Daarnaast voert de gemeente een financieringsbeleid uit gebaseerd op het treasurystatuut, waarbij prudent beheer voorop staat.

Wat waren de prioriteiten 2016

De prioriteit voor de komende jaren blijft de financiële huishouding van de gemeente: sluitende begroting met ruimte voor nieuw beleid. Daarnaast is het afbouwen van de langlopende leningen een bijzonder punt van aandacht.

Naast de financiële huishouding is een efficiënte en effectieve gegevenshuishouding (vastlegging – opslag – beheer en ontsluiting van gegevens en data) een speerpunt voor de komende jaren.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- Oplevering van een reëel sluitende begroting 2017, de voorjaarsnota, de bestuursrapportage en de jaarrekening 2016;
- Doorontwikkeling van de Planning & Control Cyclus;
- Nieuwe opzet Begroting 2017 en inrichting administratie;
- Succesvolle voorbereiding en inrichting administratie mbt de Vennootschapsbelastingplicht vanaf 01-jan-2016;
- Diverse activiteiten ter realisatie van de authentieke basisregistraties op termijn. Geslaagd voor de BAG-audit, Digid-audit, Suwinet en zelfevaluatie BRP;
- Implementatie gewijzigde wettelijke bepalingen inzake inkoop- en aanbestedingswet;
- Opstellen privacybeleid n.a.v. nieuwe wetgeving; verankeren functionaris voor de gegevensbescherming; verdere uitrol in 2017;
- ICT-beveiligingsassessment gehad. De audit in 2016 toonde aan dat we ook op dit punt onze zaken op orde hebben;
- Bewustwording organisatie i.h.k.v. informatie beveiliging;
- Kwalitatieve verbetering risicomanagement;
- Overgang naar nieuw zaakstelsel JOIN;
- Opleveren nieuwe strategische visie zowel intern als extern gericht;
- Overgang naar I-Burgerzaken.

Wat willen we nog bereiken na 2016?

- Doorontwikkeling en fine-tuning van de financiële functie en het budgethouder- en financieel consulentschap in de bedrijfsvoering (continu-proces);
- Succesvolle aangifte van de Vennootschapsbelasting (VPB) per 01-jan-2016;
- Verdere ontwikkeling en gebruik van authentieke basisregistraties, het verder professionaliseren van het beheer en gebruik van gegevens (gegevensbeheer) met als uitgangspunt: enkelvoudige vastlegging, meervoudig gebruik;
- Doorontwikkeling I-burgerzaken; de burger kan met ingang van 9 mei 2016 thuis meerdere digitale producten diensten afnemen, productuitbreiding is gewenst;
- Implementeren en uitwerken van de strategische visie(s);
- Herziening van de bestaande programmabegroting en toespitsen op de informatiebehoefte van de Gemeenteraad, daarbij mogelijk gebruik maken van geautomatiseerde toepassingen voor zowel burgers, raadsleden als ambtelijke medewerkers. Inclusief begroting in een oogopslag;
- Onderzoek naar gewenste beheersvorm en optimaal rendement van gemeentelijke eigendommen;
- Verdere ontwikkeling en beheersing informatiebeveiliging;
- Vervolgstappen zetten i.h.k.v. Digitale agenda 2020;
- Verder implementeren van privacywetgeving (algemene verordening gegevensbescherming);
- Verder ontwikkelen en professionaliseren van inkoop.

Wat zijn de nog te ondernemen stappen na 2016?

Omschrijving	Toelichting	Tijdstip in de raad
• Ombuigingen → implementatie / effectueren van genomen besluiten	• Doorlopend	• -
• Doorontwikkeling budgethouder- en financieel consulentschap	• Doorlopend	• -
• Doorontwikkeling programmabegroting	• Doorlopend	• -
• Strategische visie	• Is gereed	• -
• Gebruik I-burgerzaken	• Doorlopend	• -

Wat heeft het gekost?			
	Begroting incl. wijzigingen 2016	Rekening 2016	Verschil Begr./Rek.
Baten	15.165.507	15.032.220	
Lasten	1.579.000	1.180.085	
Saldo	13.586.507	13.852.135	265.628

De belangrijkste oorzaken van het ontstane verschil binnen programma J zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Afschrijvingen	22.900	
2	Rente		37.600
3	Salarissen (huidig personeel)	22.800	
4	Bedrijfsvoering	53.100	
5	Algemene Uitkering	43.100	
6	OZB		42.500
7	Bijdrage BSOB	18.600	
8	Vennootschapsbelasting	55.000	
9	Batig saldo rekening 2016		
	- voorzien met burap 2016	624.000	
	- saldo rekening 2016		563.300
10	Doorbelasting programma J	18.500	
11	Diversen	36.300	
		871.400	605.800
	Saldo	265.600	

- Ad. 1 Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.
- Ad. 2 De doorbelaste rente naar het grondbedrijf is op basis van nacalculatie lager dan was voorzien.
- Ad. 3 Naar aanleiding van een nieuwe werktijdenregeling per 1 januari 2016 is minder aan overwerk betaald. Daarnaast levert het tijdelijk niet invullen van vacatureruimte een voordeel op.
- Ad. 4 Dit betreft diverse kleine voordelen op de bedrijfsvoering.
- Ad. 5 De betaalspecificatie van januari 2017 (over 2016) laat een positief effect zien op de algemene uitkering over 2016.
- Ad. 6 Als gevolg van waardedalingen is er minder OZB ontvangen dan was voorzien, voor een uitgebreide toelichting zie paragraaf 3.6 lokale heffingen.
- Ad. 7 De bijdrage aan de BSOB over 2016 valt lager uit dan in de bijgestelde begroting van de BSOB was voorzien.
- Ad. 8 Gezien de vele onduidelijkheden die er nog zijn omtrent het opstellen van de openingsbalans van de grondexploitaties, is het nog niet mogelijk de afdracht VPB te verantwoorden in 2016. Medio 2017 zal hier meer duidelijk verwacht worden en zal de VPB last over 2016 verantwoord worden in 2017.
- Ad. 9 Met het opstellen van de bestuursrapportage 2016 was er in een positief resultaat voorzien van € 624.000. Het definitieve positief saldo van de algemene dienst betreft € 563.300.
- Ad. 10 Verwezen wordt naar de toelichting onder 2.1. algemene verklaring.
- Ad. 11 Het voordeel van € 36.300 betreft diverse verschillen op diverse kostenplaatsen van programma J.

2.12 Samenvatting inclusief onvoorziene uitgaven

	Begroting 2016	Begroting 2016 na begr.wijz.	Rekening 2016	Vershil rek. begr.na wijz.
Omschrijving programma	Saldo	Saldo	Saldo	
A Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	2.206.109	2.212.735	2.241.966	-29.231
B Mobiliteitsbeleid	894.643	938.378	943.280	-4.902
C Economische ontw ikkeling	-130.816	24.554	-44.708	69.262
D Leefbaarheid	7.717.863	7.181.017	7.070.145	110.872
E Toerisch recreatief beleid	724.985	920.285	901.216	19.069
F Veiligheid en handhaving	768.503	767.614	761.324	6.290
G Ruimtelijke ordening en w oningbouw	573.257	468.448	953.319	-484.871
H Milieuzaken	154.971	96.436	44.725	51.711
I Educatie	988.184	977.040	980.868	-3.828
J Te verdelen over de programma's	-13.897.697	-13.586.507	-13.852.135	265.628
Sub-totaal programma's	2	0	0	0

Algemene dekkingsmiddelen:

	Saldo	Saldo	Saldo	
Lokale heffingen	-4.233.592	-4.222.092	-4.260.705	38.613
G Begravenisrechten	-25.500	-21.000	-18.414	-2.586
G Grafrechten	-76.000	-69.000	-59.343	-9.657
H Afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten	-680.000	-680.000	-673.785	-6.215
H Rioolrechten	-760.379	-760.379	-838.371	77.992
J Onroerend-zaakbelastingen gebuikers	-408.941	-408.941	-400.818	-8.123
J Onroerend-zaakbelastingen eigenaren	-2.262.772	-2.262.772	-2.246.037	-16.735
J Toeristenbelasting	-20.000	-20.000	-23.937	3.937
Algemene uitkeringen	-11.897.586	-12.253.195	-12.311.421	58.226
J Algemene uitkeringen	-7.287.245	-7.577.011	-7.635.237	58.226
J Uitkering deelfonds Sociaal Domein	-4.610.341	-4.676.184	-4.676.184	0
Dividend/beleggingen	0	0	0	0
J Beleggingen	0	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	16.131.180	16.475.287	16.572.126	-96.839
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-84.102	23.872	-454.164	478.036
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	84.104	-23.872	-109.154	85.282
A Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	0	0	0	0
B Mobiliteitsbeleid	0	0	-74.512	74.512
C Economische ontw ikkeling	0	0	0	0
D Leefbaarheid	0	-10.000	-11.216	1.216
E Toerisch recreatief beleid	0	0	57.033	-57.033
F Veiligheid en handhaving	0	0	0	0
G Ruimtelijke ordening en w oningbouw	0	0	-11.261	11.261
H Milieuzaken	98.012	0	-55.373	55.373
I Educatie	0	0	0	0
J Te verdelen over de programma's	-13.908	-13.872	-13.825	-47
Gerealiseerde resultaat	2	0	-563.318	563.318

3. Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. De (minimaal) verplichte paragrafen staan in het onderstaande overzicht, waarbij de niet verplichte paragrafen cursief zijn weergegeven:

1. *Bestuur en organisatie*
2. Bedrijfsvoering
3. Weerstandsvermogen & risicomanagement
4. Onderhoud kapitaalgoederen
5. Financiering
6. Lokale heffingen
7. Verbonden partijen
8. Grondbeleid

3.1 Bestuur en organisatie

3.1.1 Bestuur

In 2016 is door college en organisatie invulling gegeven aan realisatie van het collegeprogramma 2014-2018. In het kader van het door de provincie geïnitieerde onderzoek naar de bestuurskracht in Noord-Brabant, is door raad en college uitgesproken dat het zelfstandig blijven van de gemeente Boekel geen doel is, maar als middel gezien wordt om de dienstverlening richting de Boekelse gemeenschap optimaal mogelijk te kunnen invullen, waarbij de efficiency niet uit het oog wordt verloren. De provincie heeft aangegeven initiatieven om samen te werken, dan wel samen te gaan als gemeenten, van onderop moeten komen en dat er geen noodzaak is voor Boekel om op te gaan in een grotere gemeente. In 2016 hebben college en raad de Strategische Visie 2030 vastgesteld. Daarbij gaat het met name om beantwoording inhoudelijke vragen; wat is nu echt belangrijk? waar wordt de Boekelse burger gelukkig van? welke rol zou de gemeente daarbij moeten nemen? Het is een discussie over inhoud en niet over structuren.

3.1.2 Ondernemingsraad

Afgelopen jaar is er op een constructieve wijze overlegd tussen ondernemingsraad en WOR-bestuurder. Er heerst binnen de organisatie een positieve werksfeer. De medewerkers van de gemeente Boekel zijn tevreden met hun werk en zetten zich met betrokkenheid en enthousiasme in voor de Boekelse gemeenschap.

3.2 Bedrijfsvoering

3.2.1 Organisatiestructuur

De organisatiestrategie is er op gericht om te werken als een kleine, regie-voerende organisatie. In de vorm van een zgn. directiemodel wordt een betere afstemming tussen de verschillende disciplines nagestreefd, met als doel de burgergerichtheid te verbeteren.

De medewerkers dienen in te spelen op snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente. Door de regiefunctie zal gekeken worden wat de efficiëntste en effectiefste manier van het uitvoeren van de taken zal zijn. Om de organisatie zó te bemensen dat aan de missie en de organisatiestrategie kan worden voldaan, streven we ernaar bij medewerkers de meest relevante competenties aanwezig te doen zijn.

3.2.2 Personeelsbeleid

Werving en selectie

De gemeente Boekel neemt deel aan een zgn. vacaturepool samen met een 10-tal omliggende gemeenten t.b.v. de invulling van interne vacatures. Alvorens een externe wervingsprocedure wordt opgestart, stellen deze gemeenten de interne vacatures bij elkaar open. Daarnaast maken we vacatures (extern) bekend via Social Media (LinkedIn, Facebook en Twitter) met een verwijzing naar de website. In 2016 zijn er enkele vacatures geweest. Er zijn 3 medewerkers in dienst getreden en de overige vacatures zijn ingevuld d.m.v. inhuur van tijdelijk personeel.

Feiten en cijfers

Eind 2016 waren er 64 medewerkers (50,444 fte) in dienst van de gemeente Boekel. Dit is exclusief de medewerkers sportaccommodaties en de burgemeester en wethouders. In 2016 zijn 5 medewerkers uitgestroomd en er zijn 3 medewerkers ingestroomd. De verhouding mannen / vrouwen was in 2016: 47% mannen en 53% vrouwen. De leeftijdsverhouding was in 2016: 3% medewerkers van 20 - 29 jaar, 19% van 30 - 39 jaar, 32% van 40 - 49 jaar en 46% medewerkers van 50 jaar en ouder. De gemiddelde leeftijd is 49 jaar.

Ziekteverzuim 2016

Net als in de voorgaande jaren is er in 2016 actief ingezet op het voorkomen en aan het terugbrengen van het ziekteverzuimpercentage. Het ziekteverzuimpercentage lag in 2016 op 3%. Dit is lager dan het verzuimpercentage in 2015 (was 5,3%).

Het ziekteverzuimpercentage wordt grotendeels veroorzaakt door een aantal middellange ziektegevallen, die buiten de invloedssfeer van de werkgever zijn gelegen. De gemeente Boekel heeft over 2016 een ziekteverzuimpercentage dat lager ligt dan het landelijk gemiddelde van 5% op gemeenteniveau.

CAO ontwikkelingen

In 2016 is verder invulling gegeven aan de cao gemeenten 2013-2015. Invoering van een individueel keuzebudget (bepaalde delen van salaris zoals vakantietoelage en eindejaarsuitkering kunnen op een en ander manier uitgekeerd worden) per 1 januari 2017 en de mogelijkheid van een generatiepact (In het kader van dat pact kunnen oudere werknemers onder bepaalde voorwaarden minder gaan werken; de eventueel vrijkomende middelen zouden dan ingezet kunnen worden voor het creëren van werkgelegenheid voor jongeren) zijn onderdeel van die cao. Een ander uitgangspunt is een meer uniforme arbeidsvoorwaardenregeling voor alle gemeenten. In 2016 is een begin gemaakt door landelijk vorm te geven aan een beloningsregeling die voor alle gemeenten gelijk is en deze is op 1 januari ingevoerd.

Bedrijfshulpverlening (BHV)

In 2016 hebben de leden van de BHV herhalingslessen (incl. AED), EHBO - Blussen van Branden en ontruiming inclusief BMI gevolgd en is een ontruimingsoefening uitgevoerd. Daarnaast is in samenwerking met de brandweer geoefend in 2016. De evaluatie van de oefeningen zijn verwerkt in het ontruimingsplan van de gemeente Boekel.

3.2.3. Samenwerking

Samenwerking ICT

De samenwerking op het gebied van ICT, zowel die met de gemeente Bernheze als die met Unica-Schutte verloopt naar tevredenheid.

Regionalisering Brandweer

De samenwerking met de brandweer verloopt eveneens naar tevredenheid. In 2014 is gepleit voor een andere verdeelsleutel van de kosten. In 2015 is gewerkt aan een concreet voorstel. Uitgangspunt is daarbij een bijdrage op basis van het inwonertal. Dit voorstel heeft in 2016 geleid tot een concreet besluit, waarbij de bijdrage op basis van inwonertal gefaseerd wordt ingevoerd.

Samenwerking WOZ / Belastingen (BSOB)

De samenwerking op het gebied van de lokale belastingen verliep in 2016 naar tevredenheid. De gemeente Veghel heeft vanwege het opgaan in de nieuwe gemeente Meierijstad besloten om per 1 januari 2018 uit de BSOB te stappen. Inmiddels worden er gesprekken gevoerd met andere gemeenten die ook in het gebied liggen van het waterschap Aa en Maas.

Samenwerking met Optimisd

De uitvoering van de sociale voorzieningen ten behoeve van de Boekelse inwoner vindt vanaf 2014 plaats door Optimisd (voorheen door gemeente Gemert-Bakel). Optimisd is de intergemeentelijke sociale dienst van de gemeenten Bernheze, Schijndel, Sint Michielsgestel en Veghel en werkt vanuit het werkplein Frisselstein te Veghel. Door de vorming van Meierijstad zal de samenwerking binnen Optimisd worden ontbonden. Meierijstad zal onder dezelfde condities de uitvoering van de sociale voorzieningen faciliteren.

Samenwerking Begraafplaatsbeheer

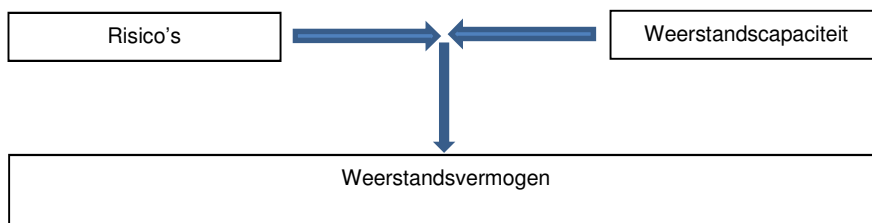
Met IBN is een samenwerking opgestart in het kader van begraafplaatsbeheer en –administratie. Deze verloopt ook naar tevredenheid.

3.3. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat sinds begrotingsjaar 2004 van kracht is, bevat regels voor de financiële verslaglegging. Volgens artikel 11 van het BBV moeten gemeenten en provincies inzicht verschaffen in hun weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om het verband tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor géén (beheers)maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Onder weerstandscapaciteit verstaat het BBV de middelen en mogelijkheden waarover provincies of gemeenten kunnen beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Het gaat hier om de elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden zoals Algemene Reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves.

Het weerstandsvermogen voor de gemeente is gedefinieerd als: 'het vermogen van de gemeente Boekel om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'. En is eigenlijk niet meer of minder dan een confrontatie van de risico's met de weerstandscapaciteit.

Een eerste stap bij het beoordelen van het weerstandsvermogen is het in kaart brengen c.q. identificeren van eventuele risico's. Zoals uit de onderstaande figuur blijkt en in de volgende paragraaf gebeurt.

3.3.1. Inventarisatie van de risico's

Financiële risico's

De risico's, relevant voor het weerstandsvermogen, zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen en waarvoor géén voorzieningen worden gevormd. De hiertoe behorende risico's worden hieronder nader toegelicht. Het gaat hier dus niet om reguliere risico's die zich regelmatig voordoen, die meetbaar zijn en waarvoor een verzekering is afgesloten dan wel een voorziening is gevormd.

Loon- & prijsontwikkelingen

Reguliere loon- & prijsontwikkelingen vormen géén financieel risico voor de gemeente aangezien deze zijn doorgerekend en als één budget/post opgenomen in de meerjarenraming 2017 - 2021:

2017	n.v.t.
2018	€ 105.400
2019	€ 217.000
2020	€ 328.900
2021	€ 458.100

Openeindregelingen

Het financiële risico dat de gemeente bij een 'openeindregeling' loopt zit in het feit dat de gemeente verplicht is een voorziening te verstrekken indien een aanvrager hier volgens de geldende wet- en regelgeving recht op heeft. Ongeacht of hiervoor voldoende budget en/of financiële middelen beschikbaar zijn en ongeacht volumegroei in één jaar. Voorbeelden van de belangrijkste 'openeindregelingen' zijn:

- Bijstandsverlening (o.a. Participatiewet –IOAW – IOAZ & Bbz)
- Minimabeleid (o.a. individuele inkomens toeslag – kwijschelding gemeentelijke belastingen & Bijzondere Bijstand)
- Wmo (o.a. huishoudelijke verzorging, dagbesteding & begeleiding, woningaanpassingen, rolstoel- & vervoersvoorzieningen)
- Leerlingenvervoer
- Jeugdzorg

Met maatschappelijke veranderingen en veranderingen in het Sociale Domein zullen er naar verwachting de komende jaren meer mensen een beroep doen op gemeentelijke voorzieningen. In hoeverre hier daadwerkelijk sprake van zal zijn in Boekel en wat de financiële consequenties hiervan zijn zal altijd pas

achteraf blijken. Een kritische toets bij het toekennen van dergelijke voorzieningen, preventieve maatregelen en een sober beleid zijn middelen die ingezet worden om de negatieve financiële effecten van een toenemende vraag zoveel mogelijk te beperken.

Wmo – Eigen bijdrage

In de Wmo geldt een 'bijdrage in de kosten' voor maatwerkvoorzieningen. Deze wordt geïnd door Het CAK. In verband met privacybepalingen worden géén gegevens op persoonsniveau verstrekt aan gemeenten. Daardoor is het slechts beperkt mogelijk om de juistheid en volledigheid vast te stellen van de door het CAK vastgestelde eigen bijdrage van zorgontvangers en de tijdigheid van doorbetaling ervan aan de gemeente.

Daarbij zijn de landelijke parameters voor het innen van de eigen bijdrage voor het jaar 2017 veranderd door het Rijk. Dit betekent dat cliënten een minder hoge eigen bijdrage betalen voor de ondersteuning die zij uit de Wmo ontvangen. Dit betekent dat er daardoor ook minder inkomsten zijn voor de gemeente Boekel. Hoeveel minder de gemeente Boekel gaat ontvangen is om voorgaande argumenten niet in te schatten. Ook is onbekend of gemeenten hiervoor gecompenseerd gaan worden.

Beschermd Wonen

De keten van maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen zit op slot. In 2017 start een oplosagenda om meer door- en uitstroom naar de lokale Wmo te realiseren en daardoor capaciteit in de keten voor maatschappelijke opvang te vergroten. Het is nu niet mogelijk een inschatting te maken of en hoeveel cliënten uit gaan stromen en ook de financiële consequenties zijn niet in te schatten: zowel het volume als het bedrag per cliënt (= maatwerk) is onbekend.

Dienstverleningsovereenkomst sociale zaken met Meijerijstad

De gemeente Boekel neemt met ingang van 1 januari 2017 op het gebied van sociale zaken diensten af van de gemeente Meijerijstad. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten in 2016. In deze overeenkomst is afgesproken dat indien de gemeente Boekel na drie jaar niet verlengt de gemeente Boekel een opslagpercentage moet betalen ter compensatie van de financiële (personele) verplichtingen van Meijerijstad. In totaal bedraagt deze opslag voor het beëindigen van de dienstverleningsovereenkomst €138.705.

Grondbedrijf

De prognose van verkopen van woningbouwkavels is in 2016 gehaald.

De woningmarkt trekt verder aan. Voor de periode na 2017 moet worden gestart met de ontwikkeling van nieuwe locaties.

Gevaar is dat de bouwkosten snel gaan stijgen en er als gevolg van maatregelen per saldo minder hypotheek verkregen kan gaan worden.

De netto contante waarde binnen onze complexen is, mede door het genomen verlies in 2016, ten opzichte van 2016 verbeterd. Kleine complexen staan echter nog steeds onder druk.

Reconstructie: Landbouwontwikkelingsgebieden (LOG)

Als gevolg van de aanpassingen van het provinciaal beleid inzake de intensieve veehouderij is het opbrengend vermogen van de LOG exploitatie veel lager. De provincie heeft in 2012 een schikkingsvoorstel gedaan dat ver achterblijft bij de werkelijke opbrengstvermindering. Daarmee is door ons dan ook niet ingestemd.

Inmiddels kunnen we een goede aanname doen over het financiële eindresultaat van de LOG exploitatie. Het zal duidelijk zijn dat de ontwikkelruimte ruim € 1 miljoen achter blijft bij de oorspronkelijke LOG exploitatie. Aan de andere kant zijn er ook minder kosten gemaakt dan oorspronkelijk geraamd waardoor het negatieve resultaat enigszins wordt beperkt. In april 2016 is door ons een gespreksdocument aan de provincie voorgelegd. De provincie heeft ambtelijk gereageerd met de mededeling dat er medio 2016 een nieuw Brabantbreed kader aan het bestuur wordt voorgelegd op basis waarvan de claims kunnen worden afgewerkt. Dat is niet ingevuld door de provincie. Ook is er geen constructief tegenvoorstel gekomen. We beraden ons op juridische stappen.

Randweg

In januari 2015 heeft de provincie besloten om de randweg daadwerkelijk ten uitvoer te brengen. In het voorjaar van 2015 zijn met de provincie afspraken gemaakt over de rolverdeling van het verdere proces tot en met de vaststelling van het bestemmingsplan. De voortgang verloopt voorspoedig. Net voor de zomer van 2016 is het voorontwerp bestemmingsplan ter inspraak gebracht. In het najaar van 2016 is het ontwerp bestemmingsplan gepubliceerd. Inmiddels is er ambtelijk overeenkomst over de rolverdeling tussen gemeente en provincie en de financiële gevolgen en de kostenverdeling. De raad heeft die uitgangspunten eind 2016 bekrachtigd middels de uitvoeringsovereenkomst. Kern daarbij is dat dit een provinciale weg wordt waarbij het merendeel van de kosten en risico's bij de provincie liggen. De gemeentelijke bijdrage aan de randweg is vastgelegd op € 2,82 miljoen. In het voorjaar van 2017 zal deze overeenkomst bestuurlijk bekrachtigd worden. Binnen het project is aandacht voor de financiële risico's. Op basis van een inhoudelijke analyse blijkt deze binnen de kaders van het project te vallen. In de overeenkomst is vastgelegd dat eventuele toekomstige onvoorziene risico's die niet binnen het projectbudget vallen naar rato van inbreng worden gedeeld.

Glasvezel

In het voorjaar van 2016 hebben we ingestemd met overname van de aandelen van BoekelNet (door de gemeente gefinancierd) tegen betaling van de gehele openstaande lening met rente. Daarmee is dat risico vervallen. Wel is de bankgarantie ad € 1 miljoen gehandhaafd. Deze wordt jaarlijks met 25% afgelost te starten in 2017. Daarmee zal ook dit risico sterk afnemen en in de loop van 2020 geheel vervallen.

Garantieverstrekingen – Particulieren

Door de gemeente zijn tot 1 januari 1995 garanties aan particulieren verstrekt door de betaling van rente en aflossing op de door hen aangevane hypothecaire geldleningen. Per 1 januari 1995 verstrekt de Stichting Waarborgfonds Eigen Woning (SWEW) deze garanties. Voor de garanties van vóór 1 januari 1995 heeft de gemeente het risico afgekocht, waarmee deze ten laste van de SWEW komen. Alleen in de situatie, dat de gemeente toestemming zou geven voor een wijziging van een gegarandeerde hypothecaire lening van vóór 1 januari 1995, welke niet past binnen de criteria van de SWEW en de hypotheeknemer betalingsproblemen krijgt, kan de gemeente hierop financieel worden aangesproken. Op dit moment is dit niet van toepassing. Als laatste kan de gemeente worden aangesproken bij financiële problemen van de SWEW.

Gewaarborgde geldleningen woningbouw

De gemeente staat garant voor diverse leningen die PeelrandWonen in het verleden is aangegaan. Het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie de rente en aflossing op een door het WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Wanneer het deze betaalverplichting niet kan voldoen, moeten rijk en gemeenten bijspringen. Zij moeten dan een renteloze lening aan het WSW verstrekken. Het Rijk verstrekt in alle gevallen 50% van de renteloze leningen. De zogenoemde 'schadegemeente' (in geval van een lening van PeelrandWonen dus de gemeente Boekel) verstrekt 25% van de renteloze leningen. Alle gemeenten die achternager zijn van het (met inbegrip van de 'schadegemeenten') verstrekken samen de resterende 25% van de renteloze leningen.

Tot dusver is het landelijk nog niet voorgekomen, dat rijk en gemeenten moesten bijspringen. Voor wat betreft PeelrandWonen is de garantie nog nimmer aangesproken. Voor een bedrag van € 23,122 miljoen heeft het WSW leningen van PeelrandWonen geborgd. Over circa € 11,561 miljoen loopt de gemeente momenteel nog risico (situatie 31-12-2016).

Startersleningen

Vanaf 2014 heeft de gemeente 22 startersleningen verstrekt. Het bedrag dat door de gemeente verstrekt is bedraagt € 192.410,50 (stand 31-12-2016). Over de hoofdsom van deze leningen loopt de gemeente geen risico omdat deze som gegarandeerd is via de NHG. Wel loopt de gemeente risico over misgelopen rente. Dit nadeel kan maximaal oplopen tot € 53.300.

Verzekeringen

De gemeente beschikt over een uitgebreid verzekeringspakket (o.a. op het gebied van wettelijke aansprakelijkheid en brand/stormschade). Of de hoogte van de dekking afdoende is voor het risico, blijft steeds een onzekere factor. De toekomstige premies staan nog steeds onder druk vanwege de aanhoudende verliezen bij verzekeraars. Eventuele stijging van de premies zijn het gevolg van het feit dat het gemiddelde claimgedrag toeneemt.

Risico's op eigendommen

Het gebouwenbeheer vraagt een goede afstemming tussen klein en groot onderhoud. Verder is een integrale benadering tussen gebouwen die door de gemeente zelf worden beheerd en gebouwen die door derden worden beheerd, noodzakelijk. Om op een efficiënte en effectieve manier invulling te kunnen geven aan het gebouwenbeheer in de komende jaren wordt de onderhoudsstatus en de behoefte van de diverse gebouwen jaarlijks bekeken. Aan de hand hiervan wordt vervolgens jaarlijks het meerjaren onderhoudsplan (MOP) geactualiseerd. Deze actualisatie wordt jaarlijks vertaald naar de meerjarenbegroting.

Hetgeen overigens op een soortgelijke manier, maar met een andere frequentie, gebeurt voor wegen en rioleringen. Gezien de structurele en planmatige aanpak hiervan wordt het (financiële) risico tot een minimum beperkt.

Latente juridische claim

Met één belanghebbende bestaat een mogelijk geschil inzake de inbreng van een vervangend agrarisch bouwblok in een LOG-gebied. Met een andere belanghebbende bestaat een mogelijk geschil over een omgevingsvergunning voor een mestverwerkingsinstallatie.

Als er een verplichting voor de gemeente bestaat dan kan deze van substantiële omvang zijn. Aangezien op dit moment nog onvoldoende duidelijk is of wel/niet sprake zal zijn van een verplichting voor de gemeente wordt dit risico als p.m. post meegenomen.

Latente fiscale claim

De fiscale wet- en regelgeving inzake 'gelegenheid geven tot sport', waardoor het voor gemeenten mogelijk wordt bij deze kosten BTW te verrekenen, staat momenteel ter discussie. En is mogelijk in strijd met Europese wet- en regelgeving. Een definitieve uitspraak in deze wordt niet eerder dan in eind 2017 verwacht. Mocht deze regeling inderdaad in strijd met Europese wet- en regelgeving zijn dan kunnen we geconfronteerd worden met een naheffing van ten onrechte gedeclareerde / gecompenseerde BTW van circa € 230.000.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de gemeente Vpb-plichtig voor zover een onderneming wordt gedreven. BDO heeft een fiscale nulmeting voor de Vpb uitgevoerd. Aan de hand van een interview is, in samenwerking met een fiscalist van BDO, voor vijf belangrijke thema's getoetst wat het huidige niveau van het Vpb-dossier binnen de gemeente is op een schaal van 1 tot 5. Daarbij zijn de volgende van belang zijnde aspecten in beeld gebracht;

- Inventarisatie;
- Implementatie;
- Borging aangifteproces;
- Dossiervorming en administratie;
- Grondbedrijf.

Het grondbedrijf is hierbij expliciet benoemd omdat uit de ervaringen tot nu toe blijkt dat dit een veel besproken issue is bij de vennootschapsbelasting. Deze nulmeting heeft tot doel om een indicatie te krijgen van de aanpak, vormgeving en voortgang van het Vpb-dossier binnen de gemeente.

Op dit moment zijn er nog diverse aspecten waar grondbedrijven tegenaan lopen, enkele van deze zijn:

- Het nader onderzoek naar het winstoogmerk na een quick scan;
- Onredelijke uitkomsten bij het bepalen van de fiscale openingsbalans;
- De kostprijsberekening bij de jaarwinstbepaling.

Gezien deze onduidelijkheden is het op dit moment nog niet mogelijk om een openingsbalans op te stellen en over te gaan tot aangifte over het boekjaar 2016. Naar verwachting zal dit medio 2017 wel het geval zijn, en zullen de lasten met betrekking tot de afdracht over 2016 in 2017 plaatsvinden.

Planschadeclaim(s) in verband met bestemmingsplan Herziening Schutboom 8 en Bergstraat 28

Voor een tweetal locaties is de bestemming aangepast. Hierdoor is de brede detailhandelsfunctie ingeperkt. Met name de vestiging van een supermarkt is hierdoor niet meer mogelijk.

In verband met deze bestemmingsplanwijziging is voor Bergstraat 28 een planschadeclaim ingediend. Conform advies van de schadeadviescommissie is de claim afgewezen. Tegen deze beslissing is de bezwaar en beroepsmogelijkheid gesloten. Voor Bergstraat 28 bestaat daardoor geen risico meer voor een planschadeclaim.

Voor Schutboom 8 bestaat binnen de termijn van 5 jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan (5 mei 2016) nog de mogelijkheid een planschadeclaim in te dienen, dus tot 4 mei 2021. De kosten worden in verband met een planschadeovereenkomst voor één derde deel door de gemeente gedragen.

3.3.2. Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's / kwantificeren van risico's

Als onderdeel van risicomanagement wordt de weerstandscapaciteit van de gemeente periodiek afgezet tegen een inschatting van de mogelijke financiële risico's die zich kunnen manifesteren. Voor het belangrijkste risico (de grondexploitatie) wordt al jaren de 'vinger aan de pols gehouden' middels het jaarlijks actualiseren van de exploitatieberekeningen, het doorrekenen van verschillende scenario's en de confrontatie van het gewenste met het beschikbare weerstandsvermogen. Met een organisatiebrede beoordeling van het weerstandsvermogen zijn de afgelopen jaren de eerste ervaring opgedaan. Een leer- en groeitraject dat continue aan verandering en verbetering onderhevig is.

Ondanks dat er géén zekerheid aan ontleend kan worden is risicomanagement wel van toegevoegde waarde; het geeft een beeld van wat verwacht kan worden en of de organisatie hierop voldoende voorbereid is.

Hieronder zijn de belangrijkste risico's (o.b.v. de eerder uitgevoerde inventarisatie), waarmee de organisatie te maken kan krijgen in de toekomst, weergegeven. Om een confrontatie van deze risico's met de weerstandscapaciteit mogelijk te maken, dienen deze eerst financieel te worden gekwantificeerd. Hiertoe wordt een methode gebruikt waarbij, per geïdentificeerd risico, een inschatting wordt gemaakt van de volgende drie parameters:

Kans	de kans dat een risico zich manifesteert wordt ingeschat op basis van een kwalitatief oordeel. Ten behoeven van een transparant en handelbaar model zijn er (slechts) drie categorieën benoemd met een wegingsfactor: laag (0,05) – middel (0,50) – hoog (0,75).
Impact	wat is het (financiële)effect voor de organisatie als het risico zich voordoet? Ook hier wordt eerst een kwalitatief oordeel aan gegeven. Daarna wordt, afhankelijk van het kwalitatieve oordeel, een inschatting gemaakt van het financiële effect; in procenten afgezet tegen de totale lasten conform begroting. Waarbij de volgende indeling wordt gehanteerd:
	klein impact tussen de 1 & 10 %
	middel impact tussen de 10 & 50 %
	groot impact tussen de 50 & 100%
Effect	voor het kwantificeren van het (financiële) risico is het van belang te weten of een risico van incidentele danwel structurele aard is. Indien het een incidenteel karakter kent wordt de factor '1' gehanteerd. Het risico kan zich immers maximaal één keer voordoen. Betreft het een structureel risico dan wordt de factor '3' toegekend. Dit wil zeggen dat het financiële effect van dit risico 'drie keer wordt ingerekend'; zodat de organisatie als het ware drie jaar de tijd heeft om adequaat te reageren en passende maatregelen te treffen.

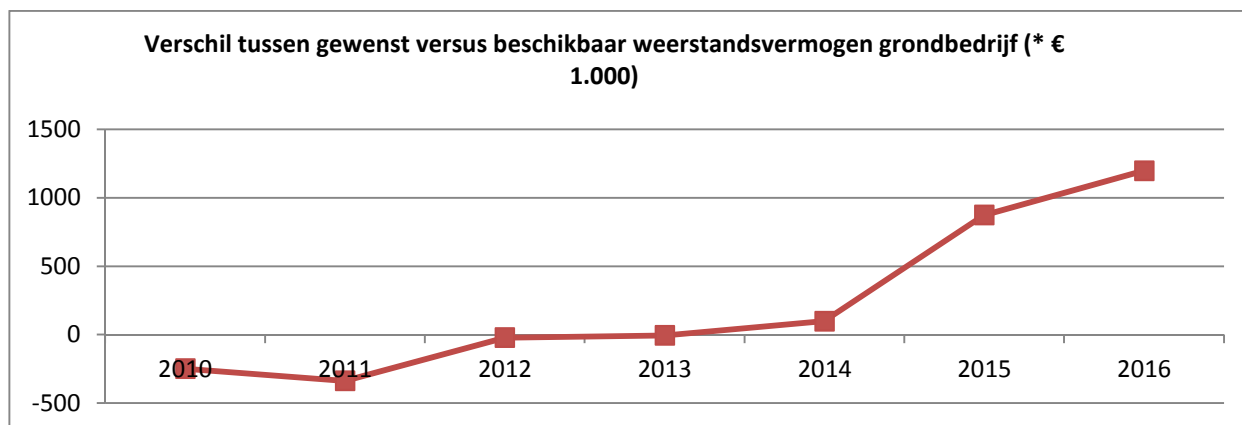
Het 'minimabeleid' als voorbeeld:

De kans dat de komende jaren meer aanspraak op onze minima-voorzieningen wordt gedaan wordt als 'gemiddeld' ingeschat (wegingsfactor 0,50). Het financiële effect hiervan voor de organisatie wordt eveneens als 'gemiddeld' ingeschat, met een impact van 15%. Aangezien dit risico een structureel effect zal hebben wordt bij het kwantificeren van het financiële risico een factor '3' toegepast. Het financiële risico voor dit onderdeel wordt dan als volgt berekend:

Budget cf. Begroting	Kans	Impact	Effect	Financieel risico
€ 186.000	* 0,5	* 15%	* 3	= € 42.000

Grondbedrijf

Voor het Grondbedrijf is, op basis van de door Arcadis in 2017 opgestelde exploitatieberekeningen, een berekening gemaakt van het gewenste versus beschikbaar weerstandsvermogen. Op basis van de systematiek en rekenmodellen die hier in de afgelopen jaren voor zijn gebruikt. Uit deze berekening is gebleken dat de omvang van de reserves van het grondbedrijf, inclusief de gecalculeerde post onvoorzien in de grondexploitatie toereikend is. Het is van belang de ontwikkelingen terzake in de nabije toekomst nauwlettend te blijven volgen zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Op basis van de omvang van de grondbedrijf rapportage 2017 is een benodigde weerstandvermogen berekend van € 1.327.000. Er is € 2.525.000 beschikbaar. Dit veroorzaakt een overschot op het weerstandvermogen op het grondbedrijf van € 1.198.000.

Overige risico's

Naast de financiële risico's in de grondexploitatie wordt er ook gekeken naar de andere risico's en de mogelijke financiële impact hiervan voor de gemeente.

Het kwantificeren van alle geïdentificeerde risico's levert het volgende beeld op:

Omschrijving	Toelichting	Kans	Bedrag (cf. begroting 2017)	Impact	Effect	Financieel risico
Wegbeheer	Uitvoering o.b.v. actueel onderhoudsplan	Laag	€ 263.000	Klein – 5%	Structureel	€ 2.000
Rioolbeheer	Uitvoering o.b.v. actueel onderhoudsplan	Laag	€ 650.000	Klein – 5%	Structureel	€ 5.000
Gebouwbeheer	Uitvoering o.b.v. actueel onderhoudsplan	Laag	€ 118.000	Klein – 5%	Structureel	€ 1.000
Afgegeven garanties	Gewaarborgde geldleningen e.d.	Laag	€ 11.645.000	Groot – 75%	Incidenteel	€ 434.000
Startersleningen	Uitvoering van regeling startersleningen	Laag	€ 213.000	Groot – 75%	Structureel	€ 7.000
Rijksoverheid	Wmo (2015) - Transitie AWBZ	Laag	€ 1.212.000	Groot – 75%	Structureel	€ 136.000
	Jeugdzorg (2015) - Transitie Jeugdzorg	Laag	€ 1.815.000	Groot – 75%	Structureel	€ 204.000
	Participatie (2015) - Transitie Sociale Werkvoorziening	Laag	€ 1.541.000	Groot – 75%	Structureel	€ 173.000
Openeindregelingen	Leerlingenvervoer	Middel	€ 200.000	Middel – 15%	Structureel	€ 45.000
	Bijstandsverlening	Middel	€ 1.445.000	Middel – 15%	Structureel	€ 326.000
	Minimabeleid	Middel	€ 186.000	Middel – 15%	Structureel	€ 42.000
	Wmo (2007)	Middel	€ 813.000	Middel – 15%	Structureel	€ 183.000
Randweg	Uitvoering binnen gestelde kaders	Middel	€ 2.650.000	Middel – 15%	Incidenteel	€ 199.000
Individuele derden	LOG-compensatie	Hoog	p.m.	Groot – 75%	Incidenteel	p.m.
	Latente juridische claims	Hoog	p.m.	Groot – 75%	Incidenteel	p.m.
	Planschadeclaims Schutboom 8	Hoog	p.m.	Groot – 75%	Incidenteel	p.m.
Totaal						€ 1.757.000

¹ Voor het risico in het grondbedrijf is een afzonderlijke voorziening en reserve gevormd. Hier wordt dit risico daarom op 'nul' gesteld.

Nu de financiële risico's van de gemeente Boekel becijferd zijn dienen deze te worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit (zie volgende paragraaf) om uiteindelijk een uitspraak te kunnen doen over het weerstandsvermogen van de gemeente.

3.3.3. Inventarisatie weerstandscapaciteit – eigen vermogen

Evenals iedere organisatie heeft ook onze gemeente op vele fronten te maken met onzekerheden die het risico van financiële nadelen met zich meebrengen. Bij het becijferen van het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De vaste reserve (€ 1.000.000) wordt niet ingezet, maar dient als extra buffer voor onvoorziene omstandigheden;
- Financieringskosten (rente) van nieuwe investeringen worden in de onderhavige uiteenzetting niet gedekt vanuit het eigen vermogen en komen dientengevolge ten laste van de dan lopende exploitatie.
- De reserves van het Grondbedrijf worden buiten beschouwing gelaten voor de Algemene Dienst. Het weerstandsvermogen van het Grondbedrijf is immers afzonderlijk in kaart gebracht en wordt als 'één totaal' in de vergelijking meegenomen;
- Fondsvorming vanuit de grondverkoop is stopgezet en geen mogelijkheid meer om de fondsen te laten groeien / te voeden in de toekomst.

De hierboven genoemde uitgangspunten resulteren in het 'vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves' van:

- Algemene Reserve + Fondsen (per 01-jan-2017)	€ 4.742.000
- Bestaande claims (zie overzicht hieronder & Bijlage C)	€ 1.565.000 -/-
Totaal verwacht vrij aanwendbaar deel Eigen Vermogen	€ 3.177.000

Specificatie bestaande claims:

Omschrijving	Jaar	Bedrag	Dekking uit het fonds
- Boecult	2017-2020	20.000	Fonds Kunst & Cultuur
- Deelname de Cultuurloper	2017-2020	20.000	Fonds Kunst & Cultuur
- Randweg	2019-2020	1.500.000	Fonds Bovenwijkse voorzieningen
- Groen-Blauwe diensten (uitvoering pva)	2016-2018	25.000	Fonds Groen voor Rood
		1.565.000	

3.3.4. Inventarisatie weerstandscapaciteit – breder perspectief

De weerstandscapaciteit van de gemeente wordt doorgaans berekend uit de posten onbenutte belastingcapaciteit, het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserve en de stille reserves. Een 'breder perspectief' op deze materie dan alleen vanuit de invalshoek 'vrij aanwendbaar deel van het eigen vermogen'; zoals in de voorgaande paragraaf becijferd.

Weerstandscapaciteit (volgens OZB art. 12, lid 2 FWV)	
1. OZB-ruimte	€ 872.000 -/-
2. vrij aanwendbare deel Algemene Reserve / Eigen Vermogen	€ 3.177.000
3. stille reserves:	
* gebouwen en bezittingen	€ 10.055.000
* gronden, niet zijnde bouwgrond (bos, landbouw, gras, erf & tuin)	€ 868.000
Totaal weerstandscapaciteit	€ 13.228.000

Weerstandscapaciteit gemeente Boekel

Ad.1 De limitering van de OZB is per 1 januari 2008 vervallen. Dat is voor de gemeentelijke belastingen de belangrijkste uitkomst van het bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten van 4 juni 2007. Het vervallen van de limitering van de OZB mag niet leiden tot een onevenredige stijging van de collectieve lastendruk en het instellen van een macronorm moet dat voorkomen. Als de ontwikkeling van de lokale lasten tot overschrijding van die norm leidt, kan het Rijk ingrijpen via correctie van het volume van het gemeentefonds. Op grond van doorrekeningen van de begroting 2017 kan worden gesteld dat de OZB-ruimte (het verschil tussen de rekkentarieven zoals opgenomen in de meicirculaire 2016 versus de gehanteerde tarieven) volledig ingezet is. In tegenstelling tot ons verleden halen we nu meer OZB-opbrengsten binnen dan waarmee bij het vaststellen van de Algemene Uitkering rekening wordt gehouden.

Ad.2 Het saldo per 1 januari 2017 van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve / eigen vermogen is opgebouwd zoals in paragraaf 3.3.3. uiteengezet.

Daar de Algemene Reserve van het grondbedrijf specifiek gevormd is voor het opvangen van risico's die voortvloeien uit de actieve grondpolitiek die de gemeente Boekel voert, is deze financiële buffer in de bovenstaande vergelijking buiten beschouwing gelaten.

Ad. 3 De stille reserve van gebouwen en bezittingen zoals hierboven weergegeven betreft het verschil tussen de WOZ-waarde per 01.01.2015 (aanslag 2016) en de boekwaarde conform de balans per 31.12.2015. In het onderstaande overzicht wordt inzichtelijk gemaakt hoe deze stille reserve grofweg is opgebouwd;

Soort	WOZ-waarde	Boekwaarde	Stille reserve
Gebouwen - AD	€ 3.885.000	€ 4.842.000	€ -957.000
Sportterrein - Sporthal - Sportzaal	€ 6.443.000	€ 2.527.000	€ 3.916.000
Gemeenschapshuizen	€ 5.219.000	€ 2.144.000	€ 3.075.000
Clubhuizen	€ 1.754.000	€ 524.000	€ 1.230.000
Scholen & Peuterspeelzalen	€ 7.704.000	€ 5.485.000	€ 2.219.000
Diversen	€ 640.000	€ 132.000	€ 508.000
Trafo's	€ 64.000	€ -	€ 64.000
			€ 10.055.000

In de onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt hoe de stille reserve in de grondvoorraad, niet zijnde bouwgrond, is opgebouwd;

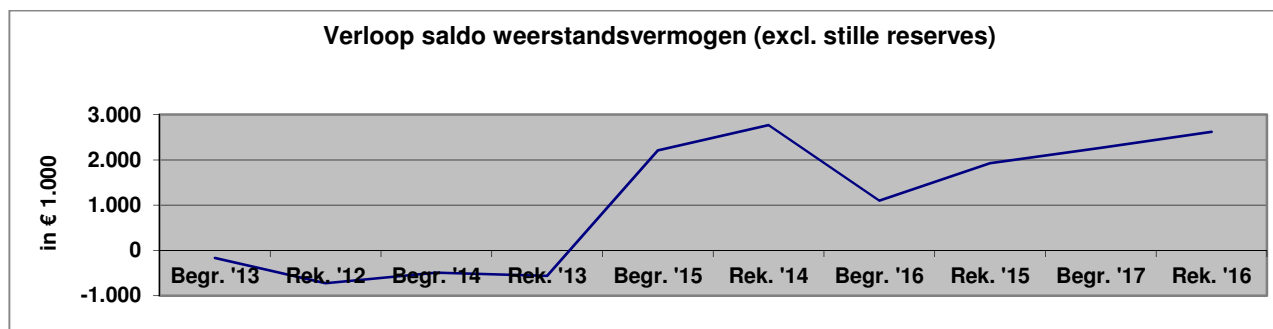
Soort	Oppervlakte	Prijs per m ²	Stille reserve
Grasland	7.000 m ²	€ 8,00	€ 56.000
Bos	485.360 m ²	€ 1,00	€ 485.000
Akkerland	14.726 m ²	€ 8,00	€ 118.000
Erf & Tuin	2.784 m ²	€ 75,00	€ 209.000
			€ 868.000

3.3.5. Weerstandsvermogen – conclusies

De laatste stap van dit proces is de confrontatie van het berekende financiële risico aan het verwacht vrije deel van het eigen vermogen en aan de totale weerstandscapaciteit van de gemeente:

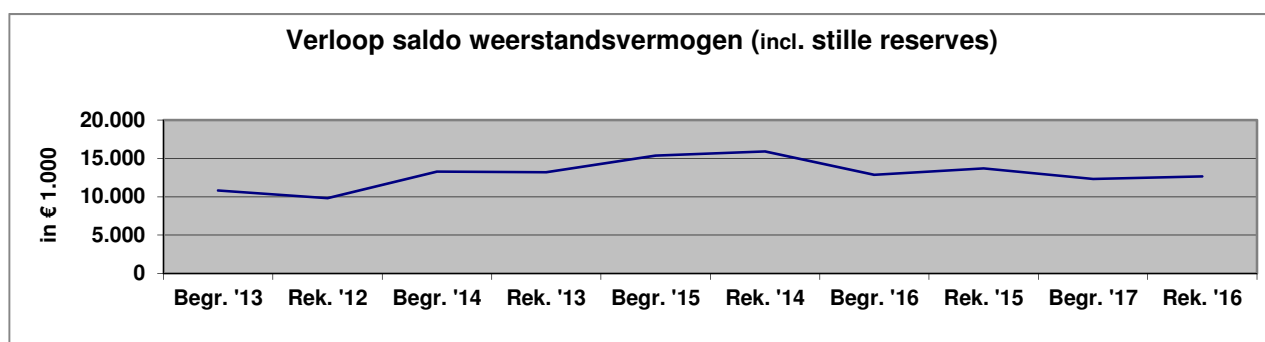
Confrontatie met verwacht vrije deel eigen vermogen

Financiële risico's (paragraaf 3.3.2)	€ 1.757.000 -/-
Verwacht vrije deel eigen vermogen (paragraaf 3.3.3)	€ 3.177.000
	€ 1.420.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 3.3.2)	€ 1.198.000
	€ 2.618.000

Confrontatie met weerstandscapaciteit

Financiële risico's (paragraaf 3.3.2)	€ 1.757.000 -/-
Weerstandscapaciteit (paragraaf 3.3.4)	€ 13.228.000
	€ 11.471.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 3.3.2)	€ 1.198.000
	€ 12.669.000

Conclusie:

Het weerstandsvermogen¹ van de gemeente Boekel kent een positieve ontwikkeling. De verbetering die met de begroting 2016 al zichtbaar begon te worden wordt gecontinueerd. Het weerstandsvermogen is op dit moment dan ook meer dan van voldoende omvang. Ook als de stille reserves volledig buiten beschouwing worden gelaten is het weerstandsvermogen van voldoende omvang en kent zelf een overschot van € 2.618.000.

¹ Bezien vanuit de confrontatie met het verwacht vrije deel van het eigen vermogen, dus **zonder** rekening te houden met de bestaande ruimte in de stille reserves. De reden hiervoor is dat deze toekomst gericht en daarmee onzeker is. De becijferde stille reserve moet nog eerst ten gelde worden gemaakt en het is nog maar de vraag of de bedragen die hier genoemd zijn ook daadwerkelijk gerealiseerd worden bij een eventuele verkoop.

3.3.6. Kengetallen

Met ingang van de begroting 2016 zijn de volgende kengetallen een verplicht onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen & risicobeheersing geworden. Hierna volgt een toelichting van de kengetallen, waarna ze in de onderstaande tabel zijn opgenomen.

Netto-schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Het kengetal netto schuld als aandeel van de inkomsten zegt het meest over de financiële (vermogens)positie van een gemeente. Dit kengetal wordt wel de netto-schuldquote genoemd. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het eigen vermogen in de vorm van reserves zegt daar weinig over. Het eigen vermogen geeft aan in hoeverre het gemeentebezit vrij van schuld is. Dat zegt niets over de hoogte van de schuld waarmee het bezit wel is belast.

De netto-schuldquote wordt als volgt berekend:

$$\frac{(\text{langlopende schulden} + \text{kortlopende schulden} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva}) - / - (\text{langlopende uitzettingen} + \text{kortlopende vorderingen} + \text{liquide middelen} + \text{overlopende activa})}{\text{inkomsten voor bestemmingsreserves}}$$

Solvabiliteitsrisico

De solvabiliteitsratio wordt berekend als verhouding tussen de verschillende vermogenscomponenten. Het gaat erom inzicht te krijgen in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Een methode is het bekijken in hoeverre de in de activa geïnvesteerde vermogen door het eigen vermogen kan worden gefinancierd. In feite wordt er gekeken naar in hoeverre, in geval van nood, de verschaffers van het vreemde vermogen kunnen worden betaald.

De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{eigen vermogen}}{\text{totaal vermogen}}$$

Grondexploitatie

Het financiële kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer een gemeente grond tegen de veel lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht.

Het kengetal "grondexploitatie" wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{boekwaarde in- en nog niet in exploitatie genomen gronden}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

Structurele exploitatie ruimte

Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

De structurele exploitatie ruimte wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{structurele baten} - / - \text{structurele lasten}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend:

woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar)

woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar)

Signaleringswaarden kengetallen

De kengetallen maken het de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente. De gezamenlijke provinciale toezichthouders zijn van mening dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt, voor de toezichthouder ook belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeenten.

Oorspronkelijk was het idee dat gemeenten een eigen beleid met bijbehorende normen dienden vast te stellen met betrekking tot de kengetallen. Dit idee heeft de eindstreep niet gehaald. In de ministeriële regeling is nu slechts opgenomen, dat het behulpzaam kan zijn dat de kengetallen worden gerelateerd aan bijvoorbeeld de signaleringswaarden zoals die bij stresstesten worden gehanteerd. De gezamenlijke toezichthouders zijn van mening dat zonder (normen)kaders er geen conclusies getrokken kunnen worden.

Er is door de toezichthouders op 10 september 2015 besloten om, voor het verkrijgen van een goed en uniform beeld, signaleringswaarden te benoemen. Hierbij wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien tot welke signaleringswaarden is besloten en in welke categorie (A, B of C) deze vallen.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote a. zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
b. met correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting <0%
5. Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Categorie A is het minst risicovol, categorie C is het meest risicovol.

Met het benoemen van bovengenoemde signaleringswaarden is er sprake van uniforme afstemming bij het gebruik van de kengetallen. De toezichthouders hebben tevens besloten de kengetallen te gaan gebruiken. De mate waarin de kengetallen gebruikt worden kan iedere provincie zelf bepalen. Wanneer besloten wordt om de bevindingen over de kengetallen met de gemeente te communiceren, kan dit alleen in de vorm van signaleren. De kengetallen wegen namelijk niet mee bij het bepalen van de vorm van toezicht.

Kengetallen

In onderstaande tabel worden de kengetallen weergegeven:

Verloop van de kengetallen						
Kengetallen	Rek. 2015	Rek. 2016	Begr. 2017	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020
1.a. Netto-schuldquote (zonder correctie)	84%	79%	81%	76%	71%	63%
1.b. Netto-schuldquote (met correctie)	-	78%	79%	75%	70%	61%
2. Solvabiliteitsrisico	22%	27%	27%	27%	28%	28%
3. Grondexploitatie	48%	38%	33%	30%	12%	2%
4. Structurele exploitatieruimte	2%	2%	0%	1%	0%	0%
5. Belastingcapaciteit	111%	111%	104%	104%	104%	104%

3.4. Onderhoud kapitaalgoederen

Om de leefbaarheid in de gemeente te behouden zijn diverse kapitaalgoederen nodig, waaronder wegen, riolering, water, groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij het beleid en de (financiële) consequenties ervan, ten aanzien van de hiervoor genoemde kapitaalgoederen.

Wegen

Beleidskader:	Beleid inzake wegbeheer is verwoord in het wegbeheerplan 2017-2021 dat in december 2016 is vastgesteld door de raad. In dat plan is geconcludeerd dat het onderhoudsniveau van de asfaltwegen in de afgelopen periode verbeterd is. Ook het onderhoudsniveau van de elementenverharding is verbeterd. De gemeente heeft het beheer over een wegennet van 136,6 kilometer met een totaal verhardingsoppervlak van 82,7 hectare. De afwijkingen ten opzichte van het vorige plan worden veroorzaakt doordat bij de weginspectie van 2016 voor het eerst gebruik is gemaakt van de gegevens uit de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Op basis van deze kaart kan het wegenareaal nauwkeuriger bepaald worden. In het verleden gebeurde dat op basis van de wegenlegger en door handmatige metingen.
Financiële consequenties:	De benodigde storting bedraagt in de periode 2017 t/m 2021 jaarlijks € 263.000.
Jaarrekening:	De voorziening wegbeheer bedraagt per 31 december 2016 € 285.000 en sluit daarmee aan bij het onderliggend beheersplan.

Riolering

Beleidskader:	Het gemeentelijk beleid inzake riolering wordt verwoord in het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Dit is in oktober 2011 door de Raad vastgesteld en beslaat de periode 2011-2015. Daarin wordt aangegeven hoe de gemeente de zorgplicht voor de afvoer van afvalwater de komende periode gaat invullen. De gemeente Boekel beheert in totaal 56,2 km vrij verval riolering. Verder heeft de gemeente nog 367 mini gemaaltjes in het drukriool met daaraan zo'n 64,6 km persleiding. Met betrekking tot nieuw beleid worden in het vGRP keuzes gemaakt inzake beperking vuiluitwerp, beheer en onderhoud en de renovaties.
Financiële consequenties:	Onderdeel van het vGRP is een kostendekkingsplan. Het rioolrecht voor een gezin met een gemiddeld waterverbruik (51-150 m ³ per jaar) bedroeg in 2016 € 171,-.
Jaarrekening:	De voorziening vGRP bedraagt per 31 december 2016 € 439.

Berm- en schouwsloten

Beleidskader:	Op basis van het beleid dat in 2011 is vastgesteld is een onderhoudsbestek opgesteld. In 2015 is een nieuwe bestek met aanpassingen opgesteld en een aanbesteding gehouden. De looptijd van het bestek is voor de periode van januari 2016 t/m 31 december 2018 met een mogelijke verlenging tot 31 december 2020.
Financiële consequenties:	De nieuwe aanbesteding heeft geen financiële consequenties t.o.v. de geraamde budgetten in de meerjarenbegroting.
Jaarrekening:	In de begroting 2016 was een budget opgenomen van € 68.700 voor onderhoud berm- en schouwsloten. De werkelijke kosten bedragen € 76.700.

Groen

Beleidskader:	In 2008 is het groenbeheerplan vastgesteld. Eind 2013 is een integraal onderhoudsbestek gegund aan IBN voor de periode van 2014-2018. Voor het snoeien van de bomen is er een bomenonderhoudsplan opgesteld. Vrijwel elke boom wordt om de 3 jaar gecontroleerd op veiligheid. In 2017 wordt een nieuw bestek opgesteld voor 3 jaar, zodat dit gelijk loopt aan de cyclus van veiligheidscontroles.
Financiële consequenties:	De aanbidding van IBN voor het integraal onderhoudsbestek is uitgekomen op € 299.000 per jaar. De aanbidding past hiermee binnen de beschikbare budgetten, waarbij de verhuur van de gemeentelijke vrachtwagen aan IBN als inkomsten ten gunste van het IBN bestek worden geraamd. 2017 is een tussenjaar voor het snoeien van de bomen. In 2018 wordt een nieuw bestek aangegaan voor een periode van 3 jaar. In 2017 worden de laatste bomen uit deze ronde gecontroleerd op de veiligheid. Hiervoor is in 2017 een bedrag van € 30.000 beschikbaar.
Jaarrekening:	In de begroting 2016 is een IBN-budget opgenomen van € 299.000. De werkelijke kosten bedragen € 303.000. Hier zijn de kosten voor het niet-chemisch bestrijden van onkruid niet in opgenomen. Deze kosten zijn sterk afhankelijk van de weersomstandigheden.

Gebouwenbeheer

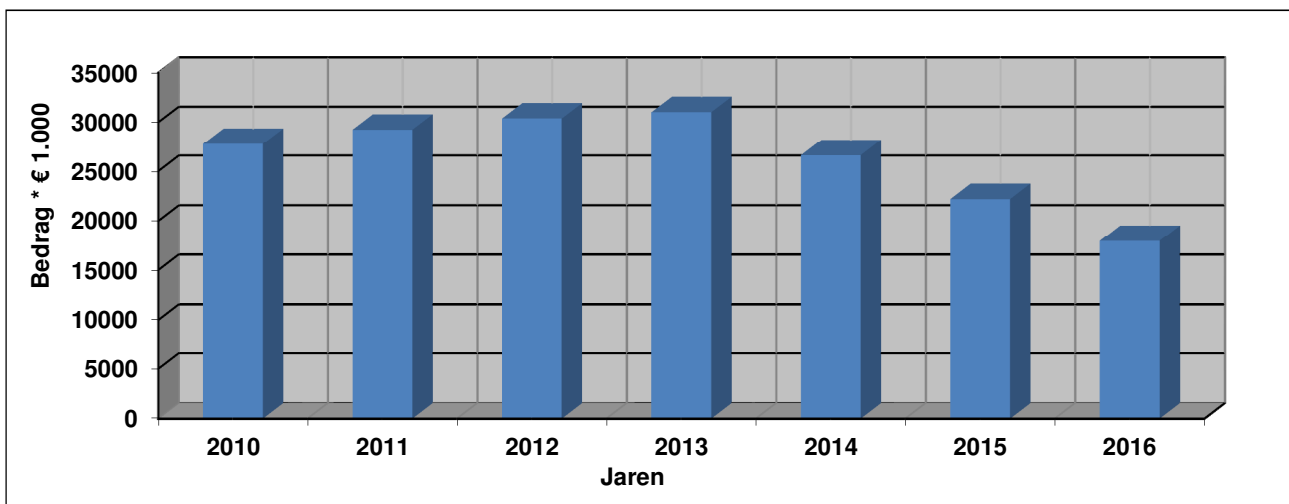
Beleidskader:	<p>De gemeente Boekel heeft een Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) voor al haar gemeentelijke gebouwen. Het groot onderhoud waar de gemeente verantwoordelijk voor is, staat hierin opgenomen.</p> <p>Het onderhoud dat wordt beschouwd als gering en dagelijks onderhoud in de zin van de wet (art. 7A:1619 BW) is voor rekening van de gebruikers/beheerders/huurders van de gemeentelijke gebouwen.</p>
Uitvoeringsniveau:	<p>Per gebouw is een onderhoudskostenplan CAPEX (investeringen groter dan € 10.000 om de levensduur van de gebouwen te verlengen) en een onderhoudskostenplan OPEX (terugkerende kleinere kosten om het kwaliteitsniveau van de gebouwen in stand te houden) opgesteld.</p> <p>Jaarlijks vindt er een dotatie plaats in de voorziening, waaruit de kosten van OPEX betaald worden. De investeringenlasten (CAPEX) worden over een periode van 15 jaar afgeschreven.</p> <p>Tevens is er, in de exploitatie, een post opgenomen ten behoeve van de onderhoudscontracten voor gemeentelijke gebouwen, een post ten behoeve van de regievoering en een post voor onvoorziene kosten.</p> <p>Het onderhoud voor 2016 is binnen het vastgestelde budget uitgevoerd. Enkele posten die voor 2016 in het plan waren opgenomen, zoals schilderwerk, zijn in 2016 niet uitgevoerd zullen bij de actualisatie van het plan naar 2017 doorgeschoven worden. Dit betreft een bedrag van circa € 39.000.</p> <p>Voor 2016 is het meerjaren onderhoudsplan geactualiseerd. Het plan zal in 2017 wederom geactualiseerd worden.</p>
Jaarrekening:	De voorziening onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2016 € 166.000.

3.5 Financiering

Uit het overzicht van opgenomen geldleningen (bijlage B) blijkt dat er in 2016 géén nieuwe langlopende lening is aangegaan. Rekening houdend met het bovenstaande in relatie tot de reguliere aflossingen in 2016 van in het verleden afgesloten langlopende leningen is de langlopende schuld per balansdatum in 2016 met € 4,2 miljoen afgenomen tot € 17,95 miljoen.

Het keuzemoment voor het aantrekken van een vaste geldlening wordt naast het benodigde inzicht in de geldstromen ook bepaald door de marktverwachtingen en het voldoen aan de wettelijke regelingen en aan de toetsingscriteria van de provincie m.b.t. de kasgeldnorm en de renterisiconorm (wet FIDO). Daardoor is het niet mogelijk/toegestaan om alles met 'kort geld' te financieren. Een instrument waar we overigens veelvuldig gebruik van maken aangezien de rentelast voor 'kort geld' over het algemeen lager is. Het risico hiervan ligt echter in de toekomst ten tijden van herfinanciering. Kan in de toekomst voor eenzelfde rentepercentage worden geleend, of wordt de gemeente op dat moment geconfronteerd met (aanzienlijke) financiële tegenvallers? Om dit risico te ondervangen dient volgens de wet Fido de financiering gestoeld te zijn op een combinatie van lang en kort vreemd vermogen. Voor meer detailinformatie over de ontwikkeling van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm in 2016 wordt verwezen naar Bijlage C.

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de langlopende schuld in de afgelopen jaar inzichtelijk gemaakt. De jaarlijkse aflossingen van deze langlopende leningen bedragen vanaf 2016 ruim € 4,2 miljoen (2015: € 4,4 miljoen), met een bijbehorende rentelast van € 646.000 per jaar (2015: € 799.000). Het saldo van het kort vreemd vermogen (kasgeldlening) bedraagt per balansdatum € 3,0 miljoen. Het aflossen van onze lang lopende leningen heeft prioriteit en staat dan ook hoog op de agenda in de komende jaren.

Figuur: ontwikkeling langlopende leningen per balansdatum

Daar het merendeel van de aangetrokken geldlening betrekking heeft op grondaankopen die binnen een termijn van 10 jaar tot voldoende omzet hebben geleid is de termijn van de geldlening teruggebracht van de reguliere 25 jaar naar 10 jaar. Deze lijn is in 2013 losgelaten en worden de nieuwe langlopende lening aangegaan met een looptijd van 20 jaar. Dit omdat de verwachte levensduur van de investeringen die met deze middelen gefinancierd zijn eerder 20 dan 10 jaar bedraagt.

Met behulp van onze liquiditeitsprognose, die periodiek wordt geactualiseerd, wordt getracht de bestaande en toekomstige liquiditeitsbehoefte zo goed mogelijk in beeld te brengen en het aangaan van leningen hierop af te stemmen. Het aantrekken van langlopende middelen zal echter nooit één op één kunnen worden afgestemd op de bestaande behoefte aangezien de planning en realisatie van investeringen en/of projecten altijd afwijkingen zullen vertonen. Fluctuaties die hierdoor op korte termijn ontstaan worden opgevangen middels het aantrekken van kort geld (korter dan 1 jaar).

Feitelijk is het merendeel van de kosten van de langlopende geldlening in rekening gebracht bij de exploitatieopzetten van het grondbedrijf. Gezien de huidige ontwikkelingen binnen de grondexploitatie is dit op de lange termijn geen optie en is er binnen de bestaande exploitatie in de afgelopen jaren naar ruimte gezocht zodat de doorbelasting aan het grondbedrijf kon worden afgebouwd naar onder de 2,0% in 2016 en verder.

3.6 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen en belastingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

Belastingsoort	Begroting 2016	Rekening 2016	Vershil
Onroerende zaakbelastingen	€ 2.672.000	€ 2.629.000	€ -43.000
Afvalstoffenheffing	€ 680.000	€ 668.000	€ -12.000
Rioolrecht	€ 760.000	€ 878.000	€ 118.000
Toeristenbelasting	€ 20.000	€ 24.500	€ 4.500
Leges bouwvergunningen	€ 314.000	€ 406.000	€ 92.000
Graf- en begrafenisrechten	€ 90.000	€ 78.000	€ -12.000
Totaal	€ 4.536.000	€ 4.683.500	€ 147.500

3.6.1 Onroerende zaakbelastingen

Doelstelling van de onroerende-zaakbelastingen is het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen door heffing en inning.

Ten aanzien van de opbrengst voor de onroerende-zaakbelastingen geldt dat de basisverhoging vanaf 2005 gebaseerd wordt op de consumentenprijsindex over een gemiddelde van de afgelopen vijf jaar, door het Centraal Planbureau berekend op 1,92%. De Raad heeft in september 2006 (respect. november 2009) echter besloten de geraamde OZB-opbrengsten, boven de genoemde structurele stijging, te verhogen met 3% per jaar tot en met 2013. Van deze jaarlijkse trendmatige verhoging van 3% is met ingang van 2014 dan ook afgezien. In het kader van de ombuigingen t/m 2018 heeft in het belastingjaar 2016 een verhoging plaatsgevonden van 10% t.o.v. 2015.

Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt zijn de gerealiseerde OZB-opbrengsten minder dan oorspronkelijk werd ingeschat (1,6%).

Dit heeft voornamelijk te maken met de waardeontwikkeling:

Analyse Woz waarden 2016						Minder opbrengst
	d.d. 28-9-2015	d.d. 1-10-2016	Waardedaling	Daling in %	Tarief	
Woning	€ 290.168.410	€ 269.331.000	-€ 20.837.410	-7,18%	€ 0,0017096	-€ 35.624
Niet woning	€ 932.887.000	€ 929.808.000	-€ 3.079.000	-0,33%	€ 0,0020131	-€ 6.198
Vershil						-€ 41.822

OZB-tarieven 2016					
Gemeente	Tarief woningen	Gemeente	Tarief eigenaar niet- woning	Gemeente	Tarief gebruiker niet- woning
Geldrop-Mierlo	0,0829	Son en Breugel	0,1422	Sint-Michielsgestel	0,1210
Son en Breugel	0,0932	Geldrop-Mierlo	0,1490	Geldrop-Mierlo	0,1212
Landerd	0,1029	Laarbeek	0,1645	Son en Breugel	0,1272
Uden	0,1034	Sint-Michielsgestel	0,1650	Laarbeek	0,1332
Laarbeek	0,1091	Veghel	0,1675	Schijndel	0,1362
Cuijk	0,1131	Someren	0,1748	Asten	0,1449
Asten	0,1133	Asten	0,1802	Veghel	0,1532
Boxmeer	0,1161	Deurne	0,1815	Sint-Oedenrode	0,1539
Oss	0,1199	Schijndel	0,1816	Deurne	0,1633
Veghel	0,1234	Sint-Oedenrode	0,1961	Cuijk	0,1648
Someren	0,1257	Grave	0,2055	Someren	0,1658
Schijndel	0,1270	Uden	0,2131	Grave	0,1661
Bernheze	0,1284	Boxmeer	0,2137	Boxmeer	0,1674
Sint-Oedenrode	0,1351	Helmond	0,2208	Uden	0,1701
Sint-Anthonis	0,1384	Cuijk	0,2212	Gemert-Bakel	0,1722
Sint-Michielsgestel	0,1410	Gemert-Bakel	0,2225	Helmond	0,1766
Grave	0,1478	Oss	0,2242	Oss	0,1812
Helmond	0,1492	Nuenen c.a.	0,2476	Landerd	0,1911
Mill en Sint Hubert	0,1553	Bernheze	0,2497	Bernheze	0,1949
Gemert-Bakel	0,1667	Boekel	0,2502	Nuenen c.a.	0,1988
Nuenen c.a.	0,1698	Landerd	0,2530	Boekel	0,2013
Boekel	0,1710	Sint-Anthonis	0,2545	Mill en Sint Hubert	0,2099
Deurne	0,1723	Mill en Sint Hubert	0,2610	Sint-Anthonis	0,2119
Gemiddelde	0,1307		0,2061		0,1664

Bron: Coelo Atlas 2016; OZB-tarieven van omliggende gemeenten 2016

3.6.2 Afvalstoffenheffing

Doelstelling: het inzamelen en verwerken van huishoudelijk en aanverwant afval. Daarbij is het streven om door middel van gescheiden ophalen het hergebruik van grondstoffen te bevorderen en het aanbieden van restafval te beperken en te verwerken tegen een kostendekkend tarief. Met ingang van het jaar 2010 zijn meer kosten toegerekend aan de afvalstoffenheffing zoals: stortkosten zwerfafval, inzamelen en verwerken bladafval en bijdragen aan inzameling door derden ten behoeven van een volledig en betrouwbaar beeld van de totale kosten terzake en een 100% kostendekkend tarief.

Het aantal objecten waarvoor op grond van de Wet milieubeheer een verplichting tot inzameling van huishoudelijk afval geldt, bedraagt in 2016 3.956.

Het tarief is voor 2016 berekend op € 177,06 (2015: € 175,89 – stijging van circa 1,17%). Dit betreft het vaste tarief dat geldt voor zowel éénpersoonshuishoudens als voor meerpersoonshuishoudens. Het verschil tussen de huishoudens wordt tot uitdrukking gebracht via het gebruik van tariefzakken á € 1,25 per stuk (rol 10 stuks = € 12,50).

De geraamde opbrengst afvalstoffenheffing 2016 bedroeg € 680.000. De werkelijke opbrengst ligt ruim 1,76 % lager en bedraagt € 668.000. Dit komt met name door leegstaande objecten waardoor minder aanslagen zijn opgelegd.

Op basis van het gemiddeld gebruik komt het Coelo-rapport voor de gemeente Boekel voor 2016 uit op € 196,61 (2015: € 196) voor een éénpersoonshuishouden en € 235,72 (2015: € 236) voor een meerpersoonshuishouden; zoals blijkt uit onderstaande tabel.

Afvalstoffenheffing 2016			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Sint-Michielsgestel	109,29	Sint-Michielsgestel	176,43
Asten	124,38	Son en Breugel	187,58
Laarbeek	125,54	Cuijk	194,66
Bernheze	135,71	Schijndel	214,32
Veghel	139,04	Boxmeer	215,22
Mill en Sint Hubert	141,95	Helmond	220,44
Schijndel	144,24	Mill en Sint Hubert	222,22
Someren	144,30	Bernheze	227,14
Deurne	145,66	Laarbeek	229,75
Geldrop-Mierlo	146,14	Veghel	231,86
Son en Breugel	149,64	Boekel	235,72
Cuijk	150,22	Grave	237,36
Sint-Oedenrode	162,48	Sint-Anthonis	241,00
Landerd	162,60	Geldrop-Mierlo	253,62
Boxmeer	170,78	Sint-Oedenrode	254,63
Gemert-Bakel	171,28	Landerd	255,00
Nuenen c.a.	182,37	Asten	257,46
Sint-Anthonis	187,67	Gemert-Bakel	261,83
Grave	192,92	Oss	269,04
Boekel	196,61	Someren	274,99
Helmond	220,44	Uden	276,36
Uden	228,36	Deurne	292,97
Oss	269,04	Nuenen c.a.	321,50
Gemiddelde	165,25		241,35

Bron: Coelo Atlas 2016; tarieven reinigingsheffing van omliggende gemeenten 2016

3.6.3 Rioolrechten

Doelstelling: de kwaliteit van het rioleringsstelsel op een maatschappelijk geaccepteerd niveau te waarborgen t.b.v. de gebruikers van het gemeentelijk rioleringsstelsel, waarbij wordt uitgegaan van een gesloten financieringsstelsel.

In het raadsbesluit bij het vGRP (verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan) 2011-2015 is aangegeven dat de rioolheffing op een kostendekkend niveau dient te zijn. Het tarief rioolheffing is jaarlijks geïndexeerd met 3,1% tot en met 2015.

Sinds 2011 zijn er diverse ontwikkelingen geweest op basis waarvan te zien is dat de rioolheffing lager kan zijn. Er is daarom een nieuw kostendekkingsplan opgesteld (medio 2015). Uit het nieuwe kostendekkingsplan blijkt dat de rioolheffing jaarlijks, vanaf 2016, nog maar met 1,5% dient te stijgen, naast de reguliere inflatie.

Ingaande het belastingjaar 2013 is het tarief dat in rekening wordt gebracht gekoppeld aan de hoeveelheid afgevoerd water, gemeten in m³. Een systematiek die beter aansluit bij het uitgangspunt: de vervuiler betaald.

Categorie	Tarief 2015	Tarief 2016
t/m 50m ³	€ 164	€ 147
51 t/m 150 m ³	€ 191	€ 171
151 t/m 250 m ³	€ 228	€ 204
251 t/m 500 m ³	€ 265	€ 237
Indien per verbruiksperiode meer dan 500 m ³ wordt afgevoerd, is daarboven een tarief verschuldigd voor elke volle eenheid van 1m ³ afgevoerd water.		
501 t/m 5.000 m ³	€ 1,17	€ 1,05
5.001 t/m 10.000 m ³	€ 0,85	€ 0,76
Boven 10.000 m ³	€ 0,54	€ 0,49

Figuur: tarief rioolrecht per categorie.

Het aantal objecten van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt geloosd bedraagt:

	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Woningen	3.810	3.834
Niet-woningen	350	350
Grootverbruik	44	46

De opbrengst rioolrechten woningen en bedrijven voor het jaar 2016 is geraamd op € 760.000. De werkelijke opbrengst ligt circa 15,5% hoger en bedraagt € 878.000. Hierbij is rekening gehouden met de ontvangsten die betrekking hadden op voorgaande jaren (€ 40.000). Dit heeft te maken met de gewijzigde systematiek inzake het lozen door de grootverbruikers. In 2015 is meer duidelijkheid ontstaan en daardoor meer opbrengst gegenereerd.

Rioolrechten 2016			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Sint-Oedenrode	77,76	Son en Breugel	142,00
Nuenen c.a.	81,26	Someren	147,10
Landerd	125,16	Bernheze	159,24
Sint-Michielsgestel	133,54	Sint-Michielsgestel	160,88
Sint-Anthonis	133,71	Oss	168,48
Boxmeer	140,33	Boekel	171,00
Son en Breugel	142,00	Geldrop-Mierlo	171,60
Boekel	147,00	Laarbeek	171,60
Someren	147,10	Gemert-Bakel	175,00
Bernheze	159,24	Cuijk	176,10
Oss	168,48	Landerd	178,94
Schijndel	168,59	Uden	192,00
Geldrop-Mierlo	171,60	Sint-Anthonis	192,40
Laarbeek	171,60	Sint-Oedenrode	194,40
Gemert-Bakel	175,00	Asten	207,00
Cuijk	176,10	Boxmeer	214,31
Mill en Sint Hubert	180,84	Schijndel	216,71
Deurne	180,86	Nuenen c.a.	222,78
Uden	192,00	Grave	225,06
Asten	207,00	Helmond	225,96
Grave	225,06	Veghel	233,00
Helmond	225,96	Deurne	276,04
Veghel	233,00	Mill en Sint Hubert	280,32
Gemiddelde	163,62		195,74

Bron: Coelo Atlas 2016; tarieven rioolrecht van omliggende gemeenten 2016

3.6.4 Toeristenbelasting

Doelstelling: het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen.

Voor 2016 is het bestaande tarief geïndexeerd met 1,92% en vastgesteld op € 1,02 per overnachting per persoon. De opbrengst 2016 is begroot op € 20.000. De realisatie valt circa € 4.500 hoger uit dan begroot in 2016.

3.6.5 Graf- en begrafenisrechten

Doelstelling: de mogelijkheid bieden voor het ter aarde bestellen van overledenen in een passende omgeving in het belang van de volksgezondheid.

De tarieven voor graf- en begrafenisrechten zijn in 2016 geïndexeerd met 1,92% en gebaseerd op alle lasten inclusief onderhoud.

De geraamde opbrengst graf- en begrafenisrechten bedroeg in 2016 € 90.000. De werkelijke opbrengst bedraagt € 78.000. De lagere opbrengst is in zijn geheel het gevolg van een lager aantal begravingen en verlengingen van grafrechten dan oorspronkelijk geraamd.

3.6.6 Bouwleges en overige leges en vergoedingen

Doelstelling: het door middel van het opleggen van leges en vergoedingen komen tot kostendekking van diverse door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten en producten. De tarieven voor de leges zijn in 2016 verhoogd met het consumenten prijsindexpercentage van 1,92%.

Een aantal leges is wettelijk gelimiteerd of vastgesteld; hiermee wordt natuurlijk rekening gehouden.

3.6.7 Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is een belangrijk instrument van de gemeente om de armoede te bestrijden. Hierbij worden door de gemeente de wettelijke mogelijkheden ten volle benut. Als de aanslag juist is opgelegd en men niet in staat is vanwege de financiële situatie - ook niet door middel van een betalingsregeling - deze aanslag te betalen, kan men om kwijtschelding vragen.

Met betrekking tot kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100% van de normuitkering die de belastingschuldige naar de maatstaven van het Bijstandsbesluit landelijke normering zou kunnen krijgen.

Volledige of gedeeltelijke kwijtschelding kan worden toegekend voor rioolrechten en- afvalstoffenheffing. Géén kwijtschelding wordt verleend voor onroerende zaakbelastingen, graf- en begrafenisrechten, marktgeden, toeristenbelasting en leges.

Kwijtscheldingen	2015	2016
Ingediende verzoeken	50	63
Toegekende verzoeken	35	54
Afgewezen verzoeken	15	9

3.6.8. Ontwikkeling woonlasten

Onderstaande tabel geeft de gemiddelde woonlasten in 2016 weer in de verschillende omliggende gemeenten van Boekel.

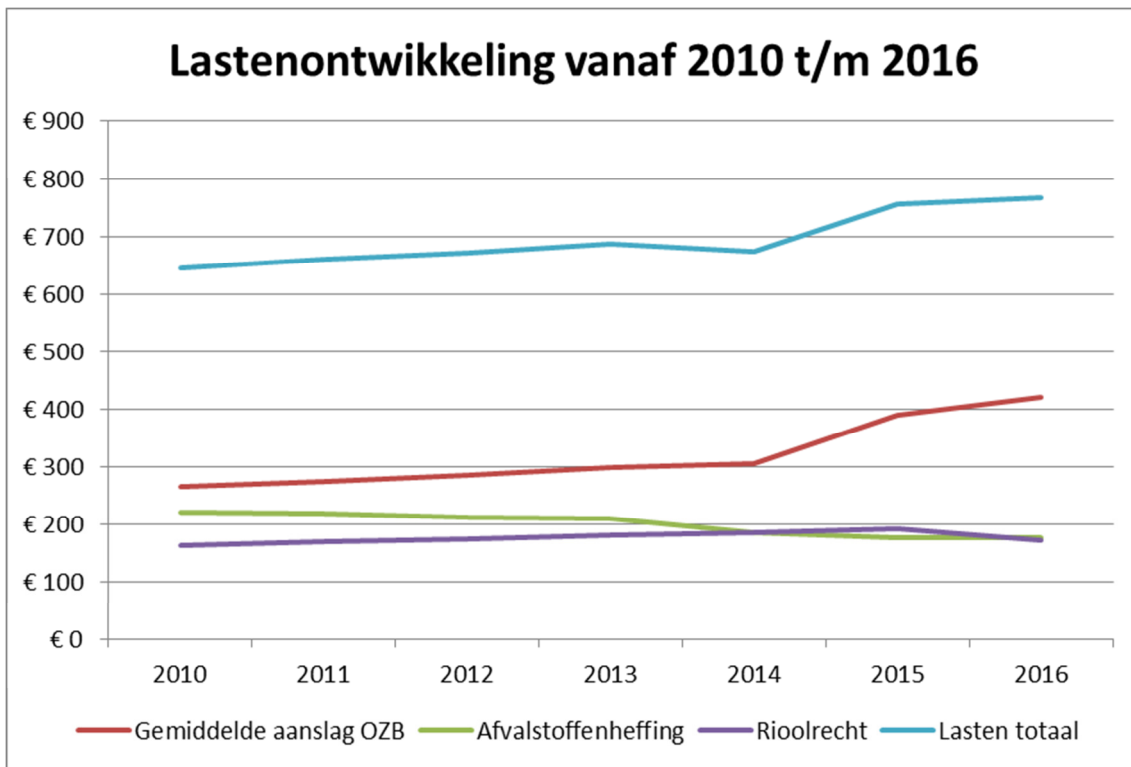
Woonlasten 2016			
Gemeente	Eénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Geldrop-Mierlo	504	Son en Breugel	594
Cuijk	552	Cuijk	596
Son en Breugel	556	Geldrop-Mierlo	612
Laarbeek	562	Laarbeek	666
Landerd	564	Oss	684
Boxmeer	595	Uden	701
Someren	610	Landerd	711
Sint-Oedenrode	621	Boxmeer	714
Asten	627	Bernheze	719
Bernheze	628	Sint-Michielsgestel	738
Schijndel	632	Someren	741
Sint-Michielsgestel	643	Helmond	742
Uden	653	Schijndel	750
Veghel	659	Veghel	752
Sint-Anthonis	673	Grave	760
Oss	684	Asten	760
Mill en Sint Hubert	702	Sint-Anthonis	785
Grave	716	Gemert-Bakel	828
Gemert-Bakel	737	Sint-Oedenrode	830
Deurne	741	Boekel	832
Helmond	742	Mill en Sint Hubert	882
Nuenen c.a.	753	Deurne	983
Boekel	768	Nuenen c.a.	1033
Gemiddelde	649		757

Bron: Coelo Atlas 2016; woonlasten van omliggende gemeenten 2016

Door middel van de navolgende tabel en grafiek maken wij inzichtelijk hoe vanaf 2010 de lokale woonlasten zich hebben ontwikkeld. De vergelijking met de omliggende gemeenten is in zoverre te maken, dat er rekening moet worden gehouden met het verschil tussen het vastrecht en het totale bedrag aan afvalstoffenheffing dat betaald moet worden. In onderstaande lastenontwikkeling is de afvalstoffenheffing gebaseerd op het vastrecht.

Lastenontwikkeling 2010 t/m 2016							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gemiddelde waarde woning	€ 313.000	€ 300.000	€ 295.000	€ 291.000	€ 279.600	€ 261.000	€ 245.800
Eenheid	%	%	%	%	%	%	%
OZB tarief woning	0,0849%	0,0913%	0,0969%	0,1027%	0,1094%	0,1493%	0,1710%
Gemiddelde aanslag OZB	€ 265,00	€ 274,00	€ 285,00	€ 298,82	€ 305,88	€ 389,67	€ 420,22
Afvalstoffenheffing	€ 219,71	€ 218,12	€ 211,55	€ 209,84	€ 183,94	€ 175,89	€ 177,06
Rioolrecht	€ 161,97	€ 169,59	€ 175,00	€ 180,00	€ 185,00	€ 191,00	€ 171,00
Lasten totaal	€ 646,68	€ 661,71	€ 671,55	€ 688,66	€ 674,82	€ 756,56	€ 768,28

Figuur: Lastenontwikkeling in de jaren 2010 t/m 2016

Figuur: ontwikkeling van de lokale woonlasten in de jaren 2010 t/m 2016

3.7 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (art. 1 BBV). Bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

Het criterium om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen op te nemen in deze paragraaf als verbonden partij is gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Hieronder volgt een toelichting per verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen:

Veiligheidsregio Brabant-Noord	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Deelnemers	Brabant-Noord
Doel	De Veiligheidsregio heeft 3 hoofdtaken: - Regionale brandweezorg - Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) - Meldcentrum voor politie, brandweer en ambulancezorg
Bestuurlijk belang	Burgemeester
Risico's	De begroting van de veiligheidsregio bevat een paragraaf weerstandsvermogen, waarin risico's worden benoemd. Belangrijkste zijn: Schaalvergroting meldkamers, en eventuele verdergaande bezuinigingen.
Financieel belang	De bijdrage 2016 bedroeg € 573.000 Dit bedrag is als volgt opgebouwd: Brandweer Brabant-Noord € 534.000 GHOR € 18.000 GMC € 21.000
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 9.365.000 / 31-12-2015 € 10.758.000
Vreemd vermogen	V.V. per 1-1-2015 € 15.628.000 / 31-12-2015 € 14.504.000

GGD Hart voor Brabant	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Deelnemers	Brabant-Noord en Regio Tilburg. Totaal 28 gemeenten
Doel	Gezamenlijke behartiging van de gezondheidszorg in Brabant-Noord en regio Tilburg.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	De begroting van de GGD bevat een paragraaf weerstandsvermogen. De risico's zijn in beeld gebracht en zijn beperkt.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is geraamd op € 295.000 Dit bedrag is als volgt opgebouwd: Algemene gezondheidszorg € 281.000 Lokaal gezondheidsbeleid € 4.000 Contactmoment adolescenten € 10.000
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 9.849.000 / 31-12-2015 € 12.236.000
Vreemd vermogen	V.V. per 1-1-2015 € 9.449.000 / 31-12-2015 € 10.467.000

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Deelnemers	46 gemeenten in Brabant-Noord, Midden en West
Doel	De regeling heeft tot doel een goede ambulancezorg te waarborgen en een bijdrage te leveren aan de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	De begroting van de RAV bevat een paragraaf weerstandsvermogen. De risico's zijn in beeld gebracht en zijn beperkt.
Financieel belang	Sinds 2012 wordt er geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 10.022.000 / 31-12-2015 € 9.837.000
Vreemd vermogen	V.V. per 1-1-2015 € 23.195.000 / 31-12-2015 € 26.410.000

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Deelnemers	Brabant-Noord, met uitzondering van Heusden & provincie Noord-Brabant
Doel	De ODBN is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	Er zijn voor de komende jaren bezuinigingen opgenomen (2015-2017). Het is afwachten of deze taakstellende bezuiniging van 9% zal worden behaald. Daarnaast zal er een voorstel volgen ten aanzien van de wijze van factureren. Dit kan leiden tot hogere kosten.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 209.000.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 7.052.000 / 31-12-2015 € 8.233.000
Vreemd vermogen	V.V. per 1-1-2015 € 16.895.000 / 31-12-2015 € 20.280.000

Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant	
Vestigingsplaats	Oss
Deelnemers	Brabant-Noordoost (exclusief Sint-Oedenrode)
Doel	Betreft bestuurskosten van het Werkvoorzieningsschap. Daarnaast is het Werkvoorzieningsschap opdrachtgever voor de IBN-groep als uitvoeringsorganisatie van de Wet Sociale Werkvoorziening.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	Sinds 1 januari 2015 (Participatiewet) kunnen er geen mensen meer in de Wsw instromen. Dit geldt ook voor mensen met een Wsw-indicatie die op de wachtlijst stonden voor een Wsw-plek. Zij krijgen mogelijk bijstand. Bestaande Wsw'ers met een vast dienstverband houden hun baan en hun salaris.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 3.036.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 25.331.000 / 31-12-2015 € 25.331.000
Vreemd vermogen	V.V. per 1-1-2015 € 800.000 / 31-12-2015 € 800.000

Brabant Historisch Informatiecentrum	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Deelnemers	Brabant-Noord (excl. 's-Hertogenbosch, Boxtel en Heusden), de Provincie Noord-Brabant, waterschap Aa en Maas en waterschap De Dommel
Doel	Beheer archieven in Brabant-Noordoost. Deze organisatie is in 2004 ontstaan uit een fusie van het Streekarchief Brabant-Noordoost met het Rijksarchief.
Bestuurlijk belang	Burgemeester
Risico's	Het BHIC heeft in haar paragraaf weerstandsvermogen de risico's benoemd. Deze zijn beperkt.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 35.700.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2017 € 418.000 / 31-12-2017 € 418.000
Vreemd vermogen	V.V. per 1-1-2017 € 1.870.000 / 31-12-2017 € 1.760.000

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost	
Vestigingsplaats	Oss
Deelnemers	Brabant-Noordoost, samen met de provincie Noord-Brabant.
Doel	Deur-tot-deur vervoer voor Wmo- geïndiceerde en alle andere reizigers.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	Het contract met Munckhof Taxi B.V. loopt af op 31 december 2016. In 2015 start het aanbestedingstraject. Voor dit traject is € 250.000 gereserveerd in 2015. In het aanbestedingstraject wordt rekening gehouden met 'de stip aan de horizon' van een Brabantbrede regiecentrale. De financiële gevolgen hiervan zijn nog niet bekend.
Financieel belang	De bijdrage beheerskosten in 2016 zijn € 5.813
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 500.000 / 31-12-2015 € 500.000
Vreemd vermogen	N.v.t.

Openbaar Onderwijs Oost Brabant	
Vestigingsplaats	Veghel
Deelnemers	Openbare onderwijsinstellingen van de gemeente Bernheze, Landerd, Oss, Sint-Oedenrode, Uden, Veghel en Boekel.
Doel	Het gemeenschappelijk orgaan coördineert en oefent de bevoegdheden van de gemeenteraad uit met uitzondering van een aantal zaken zoals de opheffing van scholen of wijziging van de statuten.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	Beperkt.
Financieel belang	N.v.t.
Eigen vermogen	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.

Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RBL BNO)	
Vestigingsplaats	Oss
Deelnemers	Brabant-Noordoost
Doel	Uitvoering van de leerplichtwet en de wettelijke aanpak van voortijdige schoolverlaters.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	Het gaat hier niet om volledig zelfstandig orgaan maar om een uitvoeringsorgaan onder de gemeente Oss. Gemeente is een deelnemende gemeente en als zodanig aansprakelijk op basis van besluitvorming (WGR). De financiële positie is goed.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 21.745.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 175.641 / 31-12-2015 € 130.085
Vreemd vermogen	N.v.t.

Belastingamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	
Vestigingsplaats	Oss
Deelnemers	Waterschap Aa en Maas, gemeente Oss, Uden, Veghel, Deurne, Boekel en Landerd
Doel	Het efficiënt opleggen en innen van de gemeentelijke belastingen en de afhandelingen van bezwaren tegen deze belastingen. De hoogte van de tarieven worden vastgesteld door de Raad van de gemeente Boekel.
Bestuurlijk belang	Burgemeester
Risico's	Onjuiste, onvolledige en niet tijdige informatie kan leiden tot verhoging van het aantal bezwaren en lagere inkomsten.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 122.976.
Eigen vermogen	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.

Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Deelnemers	ODBN en gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Sint Anthonis, Mill en Sint Hubert en Boekel.
Doel	Organiseren en coördineren van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	De kosten afvalverwerking worden voor 100% doorberekend in de tarieven reinigingsrechten.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 401.180
Eigen vermogen	Zie ODBN
Vreemd vermogen	Zie ODBN

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden:

Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf	
Vestigingsplaats	Oss
Deelnemers	Brabant- Noordoost
Doel	De stichting is in 2007 opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, Openbaar Ministerie en diverse welzijnsinstellingen).
Bestuurlijk belang	Burgemeester
Risico's	Een belangrijke ontwikkeling is de samenwerking tussen de Veiligheidshuizen binnen Brabant-Noord. Daarnaast dient er goede afstemming plaats te vinden met de ontwikkelingen van de decentralisaties. Welke financiële consequenties dit met zich meebrengt is niet te benoemen.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 3.805.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2016 € 99.000 / 31-12-2016 € 78.000
Vreemd vermogen	Nihil

AgriFood Capital	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Deelnemers	Brabant-Noord, waterschap Aa en Maas en waterschap De Dommel
Doel	Een verdere intensivering en professionalisering van de reeds bestaande samenwerking tussen de convenantpartners bekend onder de naam Regionale samenwerking Noordoost Brabant, waarbij: -de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten worden behartigd door de opstelling, vaststelling en uitvoering van een Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma voor Noordoost Brabant; -een adequate overleg- en besluitvormingsstructuur geboden wordt; -de verdeling van verantwoordelijkheden en de afstemming van taken ten aanzien van (de uitgaven uit) het regiofonds wordt vastgelegd.
Bestuurlijk belang	Burgemeester
Risico's	N.v.t.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 36.533.
Eigen vermogen	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.

Brabant Water N.V.	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Deelnemers	Brabant Water is een Naamloze Vennootschap, waarvan de aandelen in het bezit zijn van provincie en gemeenten.
Doel	Het leveren van drink- en industriewater aan de inwoners en het bedrijfsleven in Noord-Brabant.
Bestuurlijk belang	Wethouder
Risico's	Zowel de bestuurlijke inbreng, als het financieel risico is te verwaarlozen.
Financieel belang	In verband met de solvabiliteit van Brabant Water is besloten de jaarresultaten toe te voegen aan de algemene reserve. Er vindt geen uitkering van dividend meer plaats.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 483.813.000 / 31-12-2015 € 524.465.000
Vreemd vermogen	V.V. per 1-1-2015 € 415.793.000 / 31-12-2015 € 397.332.000

Vereniging van eigenaren Octopus	
Vestigingsplaats	Boekel
Deelnemers	Gemeente Boekel, Stg. Zicht Primair Onderwijs, eigenaren van appartementen.
Doel	Het regelen van het onderhoud en alle andere gemeenschappelijke belangen van de eigenaren
Bestuurlijk belang	Ambtelijk
Risico's	N.v.t.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 7.641.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € € 77.594 / 31-12-2015 € 87.238
Vreemd vermogen	N.v.t.

Vereniging van eigenaren Ontmoetingscentrum Boekel Boszicht	
Vestigingsplaats	Boekel
Deelnemers	Gemeente Boekel, eigenaren van appartementen.
Doel	Het regelen van het onderhoud en alle andere gemeenschappelijke belangen van de eigenaren
Bestuurlijk belang	Ambtelijk
Risico's	N.v.t.
Financieel belang	De bijdrage 2016 is € 1.800.
Eigen vermogen	E.V. per 1-1-2015 € 14.536 / 31-12-2015 € 20.021
Vreemd vermogen	N.v.t.

Indien in bovenstaande tekst gesproken wordt over Brabant-Noord en Brabant-Noordoost betreft dit de volgende gemeenten:

Brabant-Noord, 19 gemeenten:

Boekel, Bernheze, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, 's-Hertogenbosch, Heusden, Landerd, Mill, Oss, Schijndel, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Uden, Veghel en Vught.

Brabant-Noordoost, 12 gemeenten:

Boekel, Bernheze, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Mill, Oss, Sint Anthonis, Sint-Oedenrode, Uden en Veghel.

Omgevingsdienst Brabant Noord:

Boekel, Bernheze, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, 's-Hertogenbosch, Landerd, Mill, Oss, Schijndel, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Uden, Veghel, Vught en de provincie Noord-Brabant.

3.8 Grondbeleid

Het grondbeleid heeft een grote invloed op -en samenhang met de realisatie van programma's, zoals bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening en woningbouw. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact. De grondexploitatie, inclusief de resultaten hieruit, vormen een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Visie

De visie van het gemeentelijk grondbeleid is in 2013 verwoord in de "Nota Grondbeleid". Deze nota is in december 2013 door de raad vastgesteld.

De gemeente Boekel heeft de komende jaren nog een fors woningbouwprogramma te realiseren. Binnen onze huidige complexen is geen ruimte meer voor een substantiële hoeveelheid woningen. Wij zijn ons aan het oriënteren op nieuwe locaties voor woningbouw. Gevolg kan zijn dat wij ook ten aanzien van het aankoopbeleid van grond een gewijzigde insteek gaan voorstellen. Daarvoor zullen wij u in de loop van 2017 informeren..

Aanduiding van de wijze waarop gemeente grondbeleid voert

Binnen de organisatie is er een werkgroep grondbedrijf actief waarbinnen de diverse ambtelijke vakgebieden gestructureerd overleg voeren. Middels een planning per complex worden de actiepunten afgestemd. Jaarlijks wordt middels de actualisatie van de grondbedrijfrapportage het bestuur ingelicht over de toekomstige ontwikkelingen binnen de diverse complexen.

Actuele prognose resultaten

De in 2016 aan het gemeentebestuur voorgelegde grondbedrijfrapportage en door u vastgestelde sluit op een positief resultaat over de grotere complexen. De kleinere complexen en de woningbouwcomplexen in met name Venhorst staan onder druk. Alle complexen zijn aangepast aan de nieuwe geldende richtlijnen "Besluit Begroting en Verantwoording" afgekort BBV. Tevens zijn de complexen beoordeeld in het kader van de nieuwe richtlijnen vennootschapsbelasting "VPB". De aanpassingen hebben uiteindelijk geresulteerd in een netto contante waarde van € 2.775.000 tot 2026.

In exploitatie genomen complexen

Met betrekking tot de complexen die in exploitatie zijn wordt onderstaande toelichting op hoofdlijnen gegeven. Voor detailinformatie verwijzen wij naar de grondbedrijfrapportage en onderstaande tabel 1. Tevens is in Bijlage A van de jaarrekening een overzicht "verloop boekwaarde grondbedrijf" opgenomen.

Complex Lage Schoense, fase 3

Het complex Lage Schoende hebben wij afgesloten. Alle gronden en woningen zijn in 2016 verkocht. Voor de ontwikkeling van de entree van het plan door de ontwikkelaar zal te zijner tijd een aparte overeenkomst worden gesloten.

Complex De Donk, fase 1

Binnen dit complex zijn in 2016 bijna alle kavels verkocht. Aan de Donkstraat zijn nog zeer beperkt kavels beschikbaar. Er dienen nog infrastructurele aanpassingen te worden uitgevoerd waarvan op dit moment in onderzoek is hoe de ontsluiting en aansluitingen op de wijk de Dooleggen gerealiseerd dienen te worden. Tevens bestaat de kans dat de binnen het plangebied nog extra kosten voor het bestrijden van water problematiek (cq. infiltratie) gemaakt dienen te worden, dit is momenteel in onderzoek.

Complex De Donk, fase 2

De uitgifteprocedure van de grond verloopt zeer voorspoedig. In 2016 hebben zowel de gemeente als projectontwikkelaars 26 kavels/woningen verkocht. Wij verwachten dat alle kavels binnen dit complex in 2017/2018 worden verkocht.

Complex De Peelhorst

In 2016 zijn 0 kavels verkocht. Het complex heeft nu een boekwaarde van € 1.375.387. Wij zijn in gesprek met enkele starters over de realisatie van een project en met een ontwikkelaar over de realisatie van woningen voor senioren.

Complex Run

Wij zijn nog in gesprek met de initiatiefnemers die een ecologische invulling van het complex voor ogen hebben. Met hen hebben wij afspraken gemaakt over het gebruik en op termijn kopen van de gronden van het complex. De initiatiefnemers zullen in ieder geval bij aankoop van de grond de dan geldende boekwaarde van de gronden vergoeden plus het in 2011 en 2012 genomen verlies. Het kan zijn dat een gedeelte van de grond door ons eerder ingezet gaat worden voor reguliere woningbouw. Medio 2017 zullen wij u voorstellen te starten met een nieuwe bestemmingsplan voor het gebied.

Complex Irenestraat

Medio 2017 zal een bestemmingsplan ter besluitvorming worden aangeboden. De locatie is geschikt voor de realisatie van een 8-tal sociale huurwoningen.

Professor van de Veldenstraat

Er moeten nog enkele woningen worden gerealiseerd door een ontwikkelaar. De gesprekken hierover zijn nog steeds gaande. Het ziet er niet naar uit dat de woningen al in 2017 worden gebouwd.

Complex Venhorst Noord

De initiatiefneemster van het project "Natuurlijk Gaia" heeft in 2016 aangegeven haar project niet te realiseren. In de grondbedrijfrapportage hebben wij het complex afgesloten. De zeer geringe vraag naar woningen in Venhorst en de hoge kosten voor het plan hebben ons daartoe doen besluiten.

Complex Bedrijventerrein De Vlonder West, fase 3

In 2016 is circa 3.061 m² verkocht. Er is nog circa 6.175 m² grond beschikbaar voor uitgifte. In 2017 staat een uitgifte van circa 1.351 m² gepland.

Complex Bedrijventerrein Venhorst

In 2016 hebben wij 1.472 m² uitgegeven. Voor 2017 staat een uitgifte gepland van 934 m².

Complex De Driedaagse

Het bestemmingsplan is door de Raad vastgesteld. Een mix van wonen en werken. In 2017 starten wij met de uitgifte en het bouwrijp maken van het plan.

Complex De Schutboom

In 2017 zullen wij een keuze maken wat de meest gewenste invulling is van het resterende gedeelte grond bij Schutboom 1. Wij gaan er nu nog van uit dat een bedrijfsbestemming het meest logisch is.

Nog niet in exploitatie genomen complexen

Met betrekking tot de complexen die *nog niet* in exploitatie zijn kan de volgende toelichting worden gegeven:

De kosten die op deze complexen worden verantwoord zijn over het algemeen terug te herleiden tot voorbereiding- en financieringskosten. Met de initiatiefnemers Buskensstraat, en Zandhoek zijn wij nog in overleg over een anterieure overeenkomst. Het bestemmingsplan Centrum-Oost is afgerond. De beide ontwikkelaars van Centrum-Oost zijn gestart met de uitgifte .

Beleid inzake reserves en risico

Op basis van de omvang van de grondbedrijfrapportage 2017 is een benodigde weerstandvermogen berekend van € 1.327.000 en is € 2.525.000 beschikbaar. In totaal aldus een overschot op het weerstandsvermogen van circa € 1.198.000.

Tabel 1	Boekwaarde 1-1-2016	Boekwaarde 31-12-2016	Nog uit te geven m²	Boekwaarde per m²	Eind Looptijd	Netto Contante waarde
Woningbouw						
Lage Schoense (fase 3)	€ -143.809	-	-			
De Donk (fase 1)	€ -149.339	€ -795.859	1.441	€ 552,29	t/m 2018	€ 828.140
De Donk (fase 2)	€ 2.300.459	€ 889.393	15.075	€ 59,00	t/m 2020	€ 1.411.644
Peelhorst	€ 1.413.808	€ 1.375.387	7.580	€ 181,45	t/m 2026	€ 1.057
De Run	€ 2.731.267	€ 3.109.931	23.583	€ 131,87	t/m 2025	€ 637
Venhorst Noord	€ 715.671	-	-			
Irenestraat Boekel	€ -25.922	€ -87.856	963	€ 91,23	t/m 2019	€ 612
Bedrijventerrein						
Vlonder-West (fase 3)	€ 1.201.201	€ 743.754	6.175	€ 120,45	t/m 2017	€ 1.040
Venhorst Bedrijventerrein	€ 777.315	€ 602.813	8.392	€ 71,83	t/m 2020	€ 13.493
Mix						
Schutboom	€ 1.575.434	€ 1.619.497	20.489	€ 79,02	t/m 2023	€ 228.864
De Driedaagse	€ 2.103.263	€ 2.128.895	16.066	€ 132,51	t/m 2021	€ 462

Tabel 2	Boekwaarde 31-12-2016	Mutatie Voorziening 2016
Woningbouw		
Lage Schoense (fase 3)	-	-
De Donk (fase 1)	€ -795.859	-
De Donk (fase 2)	€ 889.393	-
Peelhorst	€ 1.375.387	€ -118.000
De Run	€ 3.109.931	€ 287.000
Venhorst Noord	-	€ -741.169
Irenestraat Boekel	€ -87.856	€ -82.000
Bedrijventerrein		
Vlonder-West (fase 3)	€ 743.754	-
Venhorst Bedrijventerrein	€ 602.813	-
Mix		
Schutboom	€ 1.619.497	-
De Driedaagse	€ 2.128.895	€ -44.500
Totaal	€ 9.586.955	€ -698.669

Tabel 3 – Uitgeefbare m2

Woningbouw	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
De Donk (fase 1)	864	577								
De Donk (fase 2)	10.121	1.871	476	2.607						
Peelhorst	405	1.572	585	1.151	493	1.222	603	607	506	436
De Run		2.501	3.529	3.081	3.002	4.120	3.856	2.289	1.205	
Irenestraat Boekel	963									
Bedrijventerrein										
Vlonder-West (fase 3)	1.351	2.644	2.180							
Venhorst Bedrijventerrein	934	1.939	1.161	4.358						
Mix										
Schutboom			2.440	2.670	2.997	2.890	2.297	2.395	2.510	2.290
De Driedaagse		4.277	2.623	4.276	2.274	2.616				

Bijlage A - Kerngegevens

Hieronder zijn in tabelvorm de kerngegevens van de gemeente Boekel vermeld.
Deze kerngegevens zijn onderverdeeld in de sociale structuur en de fysieke structuur.

	1-1-2016	1-1-2017
<u>Sociale structuur:</u>		
Aantal inwoners:		
0 t/m 19 jaar:	2.550	2.519
20 t/m 64 jaar:	5.929	6.043
65 jaar en ouder	1.775	1.856
Totaal aantal inwoners	10.254	10.418
van 75 jaar tot 85 jaar:	536	585
Aantal bijstandsonvangers:		
IOAW:	8	7
IOAZ:	3	3
WWB:	58	72
WWB verpleging:	31	29
Aantal tewerkgestelden in sociale werkgemeenschappen:	70	61
<u>Fysieke structuur:</u>		
Oppervlakte gemeente in hectaren:	3.452	3.452
Oppervlakte land in hectaren:	3.451	3.451
Oppervlakte binnenwater in hectaren:	1	1
Oppervlakte bos- en houtopstanden (ha)	71,80	71,80
Oppervlakte stedelijk groen (ha)	14,10	14,10
Oppervlakte bermen (ha)	58,40	58,40
Oppervlakte gazons (ha)	10,50	10,50
Oppervlakte sportvelden (ha)	11,60	11,60
Lengtes van wegen (m):		
- Binnen de bebouwde kom *	40.889	49.440
- Buiten de bebouwde kom *	87.966	91.795
- Overige (o.a. zandwegen of halfverharding): *	11.209	7.755
Totaal lengten van wegen	140.064	148.990
Riolering:		
- Lengte vrijvervalriolering (m)	55.770	56.173
- Lengte persleiding (m)	64.590	64.590
- Aantal pompunits drukriolering	364	364
Aantal verblijfsobjecten:		
- Woonfunctie	3.975	4.034
- Logiesfunctie	25	24

* De forse afwijking ten opzichte van 2016 heeft te maken met de invoering van de BGT. Deze basisregistratie bestaat uit een landsdekkende kaart van geheel Nederland, opgebouwd door gemeenten, provincies, waterschappen, defensie, rijkswaterstaat, prorail en het ministerie van EL&I. Ook voor de gemeente Boekel is er een gemeentedeckende kaart gemaakt. Op basis van deze kaart kan het wegenareaal nauwkeuriger bepaald worden. In het verleden gebeurde dat op basis van de wegenlegger en door handmatige metingen.

Bijlage B - Overzicht van (kort- en langlopende) geldleningen (stand per d.d. 31.12.2016)

Nr	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum en nummer	Verval-datum	Jaar van de laatste afl.	Rente per-cen-tage	Restantbedrag van de geld-lening aan het begin van het dienstjaar 2016	Bedrag van de in 2016 op te nemen / opgenomen geldlening	Bedrag van		Restantbedrag van de geld-lening aan het einde van het dienstjaar 2016
								de rente of het rente-bestanddeel 2016	de aflossing of het aflos-singsbestand deel 2016	
1	1.000.000	20-06-2003 40.097694	20.06	2028	4,350%	520.000	0	21.690	40.000	480.000
2	4.500.000	26-05-2005 40.100417	26.05	2030	3,735%	2.700.000	0	96.793	180.000	2.520.000
3	5.200.000	30.11.2006 40.102352	30.11	2016	3,939%	520.000	0	18.687	520.000	0
4	5.000.000	29.11.2007 40.103205	29.11	2017	4,500%	1.000.000	0	42.966	500.000	500.000
5	5.000.000	28.02.2008 40.103482	28.02	2018	4,232%	1.500.000	0	45.740	500.000	1.000.000
6	4.500.000	31.07.2008 40.103836	31.07	2018	4,980%	1.350.000	0	57.775	450.000	900.000
7	4.000.000	31.07.2009 40.104476	31.07	2019	3,600%	1.600.000	0	51.524	400.000	1.200.000
8	4.000.000	31.08.2010 40.105771	31.08	2020	2,330%	2.000.000	0	43.485	400.000	1.600.000
9	5.000.000	20.12.2011 40.107189	20.12	2021	2,700%	3.000.000	0	80.556	500.000	2.500.000
10	5.000.000	15.11.2012 40.107906	15.11	2022	1,740%	3.500.000	0	59.780	500.000	3.000.000
11	5.000.000	28.11.2013 40.108761	28.11	2033	2,835%	4.500.000	0	126.934	250.000	4.250.000
12	3.000.000	kortlopende geldlening	11.01.16	2016	-0,100%	3.000.000	0		3.000.000	0
13	3.000.000	kortlopende geldlening	06.02.17	2017	-0,250%	0	3.000.000		0	3.000.000
54.200.000 Totaal						25.190.000	3.000.000	645.930	7.240.000	20.950.000

Bijlage C – Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Kasgeldlimiet

Omvang	Begroot	Werkelijk			
		1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
1 Toegestane kasgeldlimiet					
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
in een bedrag	1.875.802	1.875.802	1.875.802	1.875.802	1.875.802
2 Omvang vlottende korte schuld	0	4.166.667	3.333.333	3.000.000	3.000.000
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	4.166.667	3.333.333	3.000.000	3.000.000
Schuld in rekening-courant	0	0	0		
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0	0
3 Vlottende middelen	0	161.806	257.064	276.472	195.520
Contante in kas	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Tegoeden in rekening-courant	0	160.806	256.064	275.472	194.520
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
4 Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	0	4.005.860	3.077.269	2.724.528	2.805.479
Toegestane kasgeldlimiet	1.875.802	1.875.802	1.875.802	1.875.802	1.875.802
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	1.875.802	-2.130.058	-1.201.467	-848.726	-929.677

Renterisiconorm

Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Basisgegevens		
1a Rentehervorming op vaste schuld o/g (schuldbedrag)	0	0
1b Rentehervorming op vaste schuld u/g (schuldbedrag)	0	0
2 Netto rentehervorming op vaste schuld (1a – 1b)	0	0
3a Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0	0
3b Nieuwe verstrekte lange leningen	0	0
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a – 3b)	0	0
5 Betaalde aflossingen	4.240.000	4.240.000
6 Geherfinancierde schuld (laagste van 4 en 5)	0	0
Renterisico		
7 Stand van de vaste schuld per 1 januari 2016	22.190.000	22.190.000
8 Het bij Min. Regeling vastgesteld 20 %	4.438.000	4.438.000
9 Werkelijk Renterisico	0	0
Toets renterisiconorm		
10 Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	4.438.000	4.438.000

Bijlage D - Lijst met afkortingen

a.g.v.	Als gevolg van
A+O Fonds	Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds (A+O fonds) Gemeenten
AB	Algemeen Bestuur
ABW	Algemene Bijstands Wet
AGR	Algemene Gemeentelijke Reserve
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AO / IC	Administratieve Organisatie en Interne Controle
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARBO	Arbeidsomstandigheden
art.	Artikel
ASHG	Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AWIR	Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen
AZ	Algemene Zaken
B & W	(College van) Burgemeester en Wethouders
b.v.	Besloten vennootschap
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBN	Brandweer Brabant Noord
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBRA	Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
BCA	Bestuurscommissie Afvalinzameling
BCF	BTW Compensatie Fonds
BDUR	Brede doeluitkering rampenbestrijding
BGO	Bijzonder Georganiseerd Overleg
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BHIC	Brabants Historisch Informatie Centrum
BIO	Buitengebied in ontwikkeling
BLAU	Basisregistratie Lonen, Arbeids- en Uitkeringsverhoudingen
BMI	Brandmeldinstallatie
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BNO	Brabant Noord-Oost
BOA	Buitengewone opsporingsambtenaar
BOPZ-(online)	Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BOR	Bijzondere ondernemingsraad
BP	Bestemmingsplan
BPM	Belasting voor personenauto's en motorvoertuigen
BRI	Basisregistratie Inkomen
BRK	Basisregistratie Kadaster
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BRT	Basisregistratie Topografie
BRV	Basisregistratie voertuigen
BSOB	Belastingsamenwerking Oost-Brabant
BTW	Belasting toegevoegde waarde (=omzetbelasting)
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten
Burap	Bestuursrapportage
BVL	Brabants Veiligheidslabel
BW	Burgerlijk Wetboek
BWT	Bouw en woningtoezicht
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
C.Q.	Casu Quo
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
Cf.	Conform
Cie	Commissie
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin

Bijlage D - Lijst met afkortingen

CPB	College Bescherming Persoonsgegevens
CPI	Consumentenprijsindex
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
CWI	Centrum Werk en Inkomen
Dd	De dato
DHW	Drank- en horecawet
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DKD	Digitaal Klantdossier
DLB	De Lage Beemden
DT	Directie Team
DURP	Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen
e.d.	En dergelijke
ECB	Europese Centrale Bank
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
EKD	Elektronisch Kinddossier
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EV	Eigen Vermogen
EVZ	Ecologische verbindingzone
Fin.	Financieel / Financiële
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
FPU	Flexibele Pensioen Uittreding
FTE	Fulltimerequivalent
Fvw	Financiële verhoudingswet
GB	Grondbedrijf
GBA	Gemeentelijke bevolkingsadministratie
GFT	Groente, Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIS	Geografisch informatiesysteem
GMC	Gemeenschappelijk Meldcentrum
GO	Georganiseerd Overleg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijke Riolerings Plan
GS	Gedeputeerde Staten
GVOP	Gemeenschappelijke Voorziening Officiële Publicaties
GZ	Grondgebiedszaken
H.b.h.	Hulp bij het huishouden
HHV	Huishoudelijke verzorging
HNG	Hypotheekfonds Noordbrabantse Gemeenten
HVD	Hulpverleningsdienst Brabant-Noord
I & A	Informatie & Automatisering
IBN	Integrale bedrijven Noordoost-Brabant
ICT	Informatie en Communicatie technologie
iDOP	integraal Dorps Ontwikkeling Plan
ihkv	In het kader van
IKC	Integraal kindcentrum
Incl.	Inclusief
IOAW	Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IV	Intensieve Veehouderij
IVB	Intergraal Veiligheidsbeleid
IVH	Integrale vroegHulp
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KBO	Katholieke Bond van Ouderen
KCV	Kleinschalig Collectief Vervoer
KRW	Kaderrichtlijnen water
LOG	Landbouw- ontwikkelgebied

Bijlage D - Lijst met afkortingen

M.b.t.	met betrekking tot
M.n.	Met name
M.u.v.	Met uitzondering van
MER	Milieueffectrapportage
MIRT	Meerjaren investeringsprogramma
MKB	Midden en kleinbedrijf
MOP	Meerjaren onderhoudsplan
MVSO	Missie, Visie, Strategie en Organisatie
N.V.	Naamloze vennootschap
N.v.t.	Niet van toepassing
NHR	Nationaal handelsregister
NOC-NSF	Nederlands Olympisch Comité - Nederlandse Sportfederatie
NT1	Nederlandse als 1e taal
NT2	Nederlandse als 2e taal
Nuggers	Niet uitkeringsgerechtigden
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
Nza	Nederlandse Zorgautoriteit
O.a.	Onder andere
O.b.v.	Op basis van
O.g.v.	Op grond van
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg
OKE	Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie
OM	Openbaar Ministerie
OR	Ondernemingsraad
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerende Zaakbelasting
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel & Organisatie
Pag.	Pagina
PGB	Persoonsgebonden Budget
PM	Pro Memorie (= ter herinnering)
POP	Persoonlijk ontwikkelingsplan
PS	Provinciale Staten
PvA	Plan van Aanpak
RAV	Regionale Ambulance Voorzieningen
RBL	Regionaal Bureau Leerplicht
RIE	Risico-inventarisatie en evaluatie
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RUD	Regionale Uitvoerings Dienst
RUPL	Regionaal Uitvoeringsprogramma Leefomgeving
RVR	Ruimte voor ruimte
SBB	Stichting Binnensport Boekel
SGV	Stichting Gemeenschapshuis Venhorst
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realiseerbaar en Tijdgebonden
SV	Structuur Visie
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
SWEW	Stichting Waarborgfonds Eigen Woning
SWO	Stichting Welzijn Ouderen
T / m	Tot en met
T.b.v.	Ten behoeve van
T.g.v.	Ten gunste van
T.o.v.	Ten opzichte van
T.t.v.	Ten tijde van
VCA	Veiligheidschecklist Aannemers
vGRP	Verbreed Gemeentelijke Riolerings Plan
VHROSV	Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing
VJN	Voorjaarsnota
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Bijlage D - Lijst met afkortingen

VPB	Vennootschapsbelasting
VR	Verordening Ruimte
VTH-taken	Vergunningverlening / toezicht & handhaving
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WB21	Waterbeleid 21e eeuw
WCPV	Wet collectieve preventie volksgezondheid
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Wet Walvis	Wet Administratieve lastenverlichting en vereenvoudiging in sociale verzekeringswetten
Wet WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WIJ	Wet Investing in Jongeren
WIN	Wet Inburgering Nieuwkomers
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
WKPB	Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
WM	Wet Mileubeheer
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNSP	Wet sanering natuurlijke personen
WOR	Wet op de Ondernemingsraden
WOZ	Waardering onroerende zaken
WRO	Wet op de ruimtelijke ordening
WSNP	Wet sanering natuurlijke personen
WSW	Wet sociale werkvoorziening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WVG	Wet voorzieningen gehandicapten
WVO	Wet Verontreiniging Oppervlaktewater
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWIK	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars
ZIN	Zorg in natura

Inhoud

Deel 2 - Jaarrekening 2016

pagina

Hoofdstuk 1	Balans	2
Hoofdstuk 2	Overzicht van baten en lasten	4
Hoofdstuk 3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	6
Hoofdstuk 4	Toelichting op de balans	11
Hoofdstuk 5	Incidentele baten & lasten	18
Hoofdstuk 6	SiSa verantwoordingsinformatie	20
Hoofdstuk 7	Begrotingsrechtmatigheid	23

Bijlagen

A	Overzicht verloop boekwaarde grondbedrijf
B	Overzicht van reserves en voorzieningen
C	Specificatie mutaties reserves en voorzieningen
D	Toelichting aard en reden van reserves en voorzieningen
E	Overzicht kredieten
F	Toelichting overzicht kredieten en restant
G	Overzicht van (gewaarborgde) geldleningen en garantstellingen

Hoofdstuk 1 - Balans

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	31-12-2016	1-1-2016	31-12-2015
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	163	174	0
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0	0
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0	0
- Bijdrage aan activa van derden	163	174	0
Materiële vaste activa	20.097	20.525	20.525
- Investerings met een economisch nut;			
- gronden uitgegeven in erfpacht	0	0	0
- overige investeringen met een economisch nut	15.292	15.908	15.908
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;			
- grond-,weg- en waterbouwkundige werken	1.455	1.537	1.537
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut;			
- gronden en terreinen	288	295	295
- bedrijfsgebouwen	1062	742	742
- grond-,weg- en waterbouwkundige werken	1.403	1.423	1.423
- vervoermiddelen	0	0	0
- machines, apparaten en installaties	58	38	38
- overige materiële vaste activa	539	582	582
Financiële vaste activa	1.533	2.201	2.375
- Kapitaalverstrekingen aan;			
- deelnemingen	1	1	1
- gemeenschappelijke regelingen	0	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	0
- Leningen aan;			
- woningbouwcorporaties	59	62	62
- deelnemingen	0	715	715
- overige verbonden partijen	0	0	0
- Overige langlopende leningen u/g	183	133	133
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.290	1.290	1.290
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	174
Totaal vaste activa	21.793	22.900	22.900
Vlottende activa			
Voorraden	9.586	12.499	12.499
- Grond- en hulpstoffen;			
- niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0
- overige grond- en hulpstoffen	0	0	0
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	9.586	12.499	12.499
- Gereed product en handelsgoederen	0	0	0
- Vooruitbetalingen	0	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.981	2.013	2.013
- Vorderingen op openbare lichamen	1.075	976	976
- Verstrekte kasgeldleningen	0	0	0
- Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	0	0	0
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0	0
- Overige vorderingen	906	1.037	1.037
- Overige uitzettingen	0	0	0
Liquide middelen	2	133	133
- Kassaldi	2	1	1
- Banksaldi	0	132	132
Overlopende activa	123	369	369
Totaal vlottende activa	11.692	15.014	15.014
TOTAAL ACTIVA	33.485	37.914	37.914

(bedragen x € 1.000,-)

PASSIVA	31-12-2016	1-1-2016	31-12-2015
Vaste passiva			
Eigen vermogen	8.928	8.474	8.474
- Algemene reserve	6.103	5.642	5.642
- Bestemmingsreserves;			
- voor egalisatie van tarieven	0	53	53
- overige bestemmingsreserves	2.262	2.318	2.318
- Gerealiseerd resultaat	563	461	461
Voorzieningen	1.134	1.697	1.697
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	610	513	513
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	451	601	601
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	73	583	583
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	18.054	22.282	22.282
- Obligatieleningen	0	0	0
- Onderhandse leningen van;			
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	17.950	22.190	22.190
- binnenlandse bedrijven	0	0	0
- overige binnenlandse sectoren	0	0	0
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0	0
- Waarborgsommen	104	92	92
- Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten	0	0	0
Totaal vaste passiva	28.116	32.453	32.453
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	4.160	4.541	4.541
- Kasgeldleningen	3.000	3.000	3.000
- Banksaldi	144	0	0
- Overige schulden	1.016	1.541	1.541
Overlopende passiva	1.208	920	920
Totaal vlottende passiva	5.369	5.461	5.461
TOTAAL PASSIVA	33.485	37.914	37.914
Gewaarborgde geldleningen	11.561	11.645	11.645
Garantstellingen	1.000	1.000	1.000

Hoofdstuk 2 - Overzicht van baten en lasten

Omschrijving programma	Primitieve begroting 2016			Begroting 2016 (na wijziging)			Rekening 2016		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	2.349.709	-143.600	2.206.109	2.359.335	-146.600	2.212.735	2.449.191	-207.225	2.241.966
B Mobiliteitsbeleid	926.323	-31.680	894.643	975.158	-36.780	938.378	1.061.706	-118.426	943.280
C Economische ontwikkeling	927.439	-1.058.255	-130.816	1.036.964	-1.012.410	24.554	957.900	-1.002.608	-44.708
D Leefbaarheid	9.366.048	-1.648.185	7.717.863	8.994.493	-1.813.476	7.181.017	9.023.337	-1.953.192	7.070.145
E Toerisch recreatief beleid	795.936	-70.951	724.985	1.046.786	-126.501	920.285	1.037.258	-136.042	901.216
F Veiligheid en handhaving	827.303	-58.800	768.503	843.914	-76.300	767.614	850.264	-88.940	761.324
G Ruimtelijke ordening en woningbouw	3.447.406	-2.874.149	573.257	2.796.391	-2.327.943	468.448	5.392.559	-4.439.240	953.319
H Milieuzaken	1.754.624	-1.599.653	154.971	1.720.175	-1.623.739	96.436	2.156.893	-2.112.168	44.725
I Educatie	1.103.452	-115.268	988.184	1.110.852	-133.812	977.040	1.109.635	-128.767	980.868
J Te verdelen over de programma's	720.037	-14.617.734	-13.897.697	1.579.000	-15.165.507	-13.586.507	1.180.085	-15.032.220	-13.852.135
Sub-totaal programma's	22.218.277	-22.218.275	2	22.463.068	-22.463.068	0	25.218.828	-25.218.828	0

Omschrijvingen algemene dekkingsmiddelen:

	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lokale heffingen	0	-4.233.592	-4.233.592	0	-4.222.092	-4.222.092	0	-4.260.705	-4.260.705
G Begravenisrechten	0	-25.500	-25.500	0	-21.000	-21.000	0	-18.414	-18.414
G Grafrechten	0	-76.000	-76.000	0	-69.000	-69.000	0	-59.343	-59.343
H Afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten	0	-680.000	-680.000	0	-680.000	-680.000	0	-673.785	-673.785
H Rioolrechten	0	-760.379	-760.379	0	-760.379	-760.379	0	-838.371	-838.371
J Onroerend-zaakbelastingen gebuikers	0	-408.941	-408.941	0	-408.941	-408.941	0	-400.818	-400.818
J Onroerend-zaakbelastingen eigenaren	0	-2.262.772	-2.262.772	0	-2.262.772	-2.262.772	0	-2.246.037	-2.246.037
J Toeristenbelasting	0	-20.000	-20.000	0	-20.000	-20.000	0	-23.937	-23.937
Algemene uitkeringen	0	-11.897.586	-11.897.586	0	-12.253.195	-12.253.195	0	-12.311.421	-12.311.421
J Algemene uitkeringen	0	-7.287.245	-7.287.245	0	-7.577.011	-7.577.011	0	-7.635.237	-7.635.237
J Uitkering deelfonds Sociaal Domein	0	-4.610.341	-4.610.341	0	-4.676.184	-4.676.184	0	-4.676.184	-4.676.184
Dividend/beleggingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J Beleggingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	22.218.277	-6.087.097	16.131.180	22.463.068	-5.987.781	16.475.287	25.218.828	-8.646.702	16.572.126

	Primitieve begroting 2016			Begroting 2016 (na wijziging)			Rekening 2016		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Overige algemene dekkingsmiddelen	-207.886	-16.007.396	-16.215.282	-5.000	-16.446.415	-16.451.415	-639.872	-16.386.418	-17.026.290
J Elimineren mutaties reserves	207.886	-123.782	84.104	5.000	-28.872	-23.872	76.554	-185.708	-109.154
J Elimineren mutaties nadelig/batig saldo	0	0	0	0	0	0	563.318	0	563.318
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen	22.010.391	-22.094.493	-84.102	22.458.068	-22.434.196	23.872	24.578.956	-25.033.120	-454.164
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J Elimineren mutaties onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	22.010.391	-22.094.493	-84.102	22.458.068	-22.434.196	23.872	24.578.956	-25.033.120	-454.164
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	207.886	-123.782	84.104	5.000	-28.872	-23.872	76.554	-185.708	-109.154
A Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B Mobiliteitsbeleid	0	0	0	0	0	0	0	-74.512	-74.512
C Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D Leefbaarheid	0	0	0	0	-10.000	-10.000	0	-11.216	-11.216
E Toerisch recreatief beleid	5.000	-5.000	0	5.000	-5.000	0	66.554	-9.521	57.033
F Veiligheid en handhaving	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G Ruimtelijke ordening en woningbouw	0	0	0	0	0	0	10.000	-21.261	-11.261
H Milieuzaken	202.886	-104.874	98.012	0	0	0	0	-55.373	-55.373
I Educatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J Te verdelen over de programma's	0	-13.908	-13.908	0	-13.872	-13.872	0	-13.825	-13.825
Gerealiseerde resultaat	22.218.277	-22.218.275	2	22.463.068	-22.463.068	0	24.655.510	-25.218.828	-563.318

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording in het begin van het jaarverslag.

Deze analyse maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening.

Artikel 28c BBV - incidentele baten lasten per programma, zie hoofdstuk 5 van de jaarrekening

Artikel 28d BBV - overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, zie bijlage C van de jaarrekening.

Artikel 27.1 lid b, heffing VPB is opgenomen in het jaarverslag H2, programma J

Hoofdstuk 3 - Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

3.1 Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Daarnaast dient als basis de op 11 december 2014 door de gemeenteraad vastgestelde nota 'financieel beleid van de gemeente Boekel'. In deze nota is zo goed als mogelijk rekening gehouden met de ontwikkelingen en vereisten vanuit het BBV, dat met ingang van verantwoordingsjaar 2004 van toepassing is. In een situatie waarin het BBV en de nota 'financieel beleid van de gemeente Boekel' met elkaar conflicteren is de geldende wetgeving, in casu het BBV, leidend.

3.2 Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. In de grondexploitatie worden de winsten (tussentijds) genomen op basis van geactualiseerde meerjarenramingen en de feitelijke voortgang/realisatie binnen een complex. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt. Veelal is dit het jaar volgend op het begrotingsjaar waarover dividend wordt uitgekeerd.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod tot het vormen van voorzieningen voor arbeid gerelateerde verplichtingen, die jaarlijks van vergelijkbaar volume zijn, worden deze lasten verantwoord in het jaar waarin deze tot uitdrukking komen. Bijvoorbeeld ziektekostenpremies van gepensioneerden, overlopende vakantiegeldverplichtingen, verlofaanspraken die worden uitbetaald en wethouderpensioenen komen ten laste van de op dat moment lopende exploitatie.

Indien er géén sprake meer is van een vergelijkbaar volume, een schokeffect a.g.v. bijvoorbeeld een reorganisatie, zal er voor de toekomstige verplichtingen wel een voorziening worden gevormd.

De uitkering van de behoedzaamheidsreserve wordt door het Rijk gecommuniceerd middels de maartcirculaire en is gebaseerd op de voorlopige jaarcijfers van het Rijk. Gezien de ontwikkeling van het gemeentefonds in de afgelopen jaren is met ingang van jaarrekening 2008 géén behoedzaamheidsreserve over het betreffende jaar meer als opbrengst meegenomen. En wordt bij het opmaken van de jaarrekening, voor de opbrengsten uit de Algemene Uitkering, uitgegaan van de meest recente betaalspecificatie die op dat moment beschikbaar is. Voor de onderhavige jaarrekening is dit nr. 10 van 30 januari 2017.

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. In overeenstemming met de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV moet de gemeente deze onzekerheid in de jaarstukken noemen.

3.3 Vaste Activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Investeringen voornamelijk gedaan voor riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval worden op de balans opgenomen in de afzonderlijke categorie: investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

3.3.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Met ingang van 2016 zijn bijdragen aan activa van derden gerubriceerd onder de immateriële vaste activa als gevolg van wijziging in het BBV. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Artikel 64 lid 6 stelt aan de afschrijving van immateriële vaste activa een maximum van 5 jaar. Dit geldt met name voor ontwikkelings- en onderzoekskosten. Een uitzondering vormen de als immateriële activa opgenomen kosten van het sluiten van geldleningen en disagio. Op grond van art. 64, lid 5 is in deze situatie de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.

3.3.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het resterende saldo (totale lasten -/- bijdragen van derden) afgeschreven gedurende de looptijd van het actief.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij vooralsnog geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

Materiële vaste activa met maatschappelijke nut

De infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals b.v. wegen, pleinen, etc. worden overeenkomstig het raadsbesluit d.d. 11 december 2014 afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen en worden wel nog in mindering gebracht.

Op basis van het raadsbesluit 11 december 2014 (Nota financieel beleid van de gemeente Boekel) zullen in principe de navolgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

- 40 jaar Nieuwbouw woonruimten, bedrijfsgebouwen en scholen
- 30 jaar Rioleringen
- 25 jaar Renovatie, restauratie, aankoop woonruimten en bedrijfsgebouwen
- 20 jaar Uitbreidingen/verbouwingen bestaande activa
- 20 jaar Vervanging daken en dakbedekkingen
- 15 jaar Technische installaties bedrijfsgebouwen (lift, cv)
- 10 jaar Telefooninstallaties, kantoormeubilair, kantoormachines, schoolmeubilair, onderwijsleerpakketten, groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen, parkeerterreinen, verkeersregelinstallaties
- 10 jaar Zware transportmiddelen (vrachtwagen, tractoren, sneeuwpluogen)
- 7 jaar Lichte transportmiddelen (o.a. pick-ups)
- 5 jaar Immateriële activa (kosten onderzoek en ontwikkeling), lichte transportmiddelen
- 4 jaar Automatiseringsapparatuur, hard- en software (voor zover niet geleased)
- niet Gronden en terreinen. Ingeval een investering inclusief grond is en de grondkosten niet afzonderlijk tot uitdrukking kunnen worden gebracht, wordt afgeschreven volgens de voor de opstellen geldende waarderingmethodiek.

De hierboven genoemde afschrijvingstermijnen gelden zowel voor investeringen met economisch nut als voor investeringen met maatschappelijk nut.

3.3.3. Financiële vaste activa

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

Kapitaalverstrekingen aan:

- Deelnemingen
- Gemeenschappelijke regelingen
- Overige verbonden partijen

Leningen aan:

- Deelnemingen
- Woningbouwcorporaties
- Overige verbonden partijen
- Overige langlopende leningen
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van **één jaar of langer**

Het begrip rentetypische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dan 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Van een "deelneming" is krachtens artikel 1e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken, daar de actuele waarde hoger is dan de verkrijgingsprijs.

3.4 Voorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend; grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijpmaken, alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan géén sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

De voorgeschreven indeling op de balans op grond van artikel 38 BBV is:

- grond- en hulpstoffen
- onderhanden werken
- gereed product en handelsgoederen
- vooruitbetalingen op voorraden

3.5 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is met ingang van 2006 een voorziening ingesteld. Een dergelijke voorziening wordt statisch bepaald.

De voorgeschreven indeling voor wat betreft vorderingen is:

- vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk)
- verstrekte kasgeldleningen
- rekeningcourantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- uitzettingen in 's Rijks schatkist
- overige vorderingen
- overige uitzettingen

Op het punt van uitzettingen is gekozen om de terminologie van de Wet Fido te volgen. Het begrip uitzettingen heeft zowel betrekking op vorderingen als op effecten. Het onderscheid tussen beiden is komen te vervallen. Voor zover op grond van het treasurywettelijk effectenbezit niet is toegestaan, dan wel niet aanwezig kan dit in de toelichting uiteengezet worden. In de Gemeente Boekel zijn de kaders middels vaststelling van het treasurywettelijk bepaald.

3.6 Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

3.7 Voorzieningen

De nota reserves en voorzieningen is een onderdeel van de nota financieel beleid. Deze nota is op 11 december 2014 vastgesteld en vormt met het BBV het beleidsuitgangspunt van de reserves en voorzieningen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die terzake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid terzake nader uiteengezet.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44, lid 1 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
- b. bestaande risico's op balansdatum terzake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenequalisatie.
- d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

De rioolvoorziening is verwerkt op basis van nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. Vanuit het GRP is er geen inzicht in de wijze waarop het riooltarief is opgebouwd en is een voorziening op basis van artikel 44, lid 1 BBV niet mogelijk.

3.8 Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

3.9 Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.10 Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de gewaarborgde geldleningen per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is een specificatie per afzonderlijke garantstelling opgenomen.

Hoofdstuk 4 - Toelichting op de balans per 31 december (bedragen x 1.000)

ACTIVA

4.1 Immateriële vaste activa

4.1.1. Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	31-12-2016	1-1-2016	31-12-2015
Kosten afsluiten geldleningen/saldo agio en disagio	0	0	0
Kosten onderzoek en ontw ikkeling	0	0	0
Bijdrage aan activa van derden	163	174	0
Totaal immateriële vaste activa	163	174	0

	Boekw. 31-12-2015	Her- rubricering	Boekw. 1-1-2016	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijv- ingen	Bijdr. Derden	Boekw. 31-12-2016
Kosten geldleningen	0	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek/ontw ikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan activa van derden	0	174	174	0	0	11	0	163
Totaal	0	174	174	0	0	11	0	163

I.v.m. aanpassingen in de BBV zijn in de kolom herrubricering de wijzigingen verwerkt.

4.2. Vaste activa

4.2.1 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2016	Investing	Desinvestering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2016
Materiële vaste activa met economisch nut					
Gronden en terreinen	4.400	0	151	0	4.249
Bedrijfsgebouw en	10.771	0		394	10.377
Grond-, weg- en waterbouw	179	0	0	16	163
Vervoermiddelen	92	0	0	13	79
Machines, apparaten, installaties	285	45	0	27	303
Overige	181	11	0	71	121
Totaal vaste activa met economisch nut	15.908	56	151	521	15.292
Investing met economisch nut, waarvoor heffing kan worden geheven					
Grond-, weg- en waterbouw	1.537	0	0	82	1.455
Totaal vaste activa met economisch nut	1.537	0	0	82	1.455
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut					
Gronden en terreinen	295	0	0	7	288
Bedrijfsgebouw en	742	359	0	39	1.062
Grond-, weg- en waterbouw	1.423	70	0	90	1.403
Machines, apparaten, installaties	38	26	0	6	58
Overige	582	2	6	39	539
Totaal vaste activa met maatschappelijk nut	3.080	457	6	181	3.350
Totaal materiële vaste activa	20.525	513	157	784	20.097

In de bijlage E "Overzicht kredieten" is een overzicht van de totaal investeringen per programma opgenomen en de restantkredieten die naar 2017 overgaan.

De methode van afschrijving die wordt gehanteerd is cf. Nota financieel beleid, zie ook bijlage E "Overzicht kredieten" waarin dit is opgenomen en waar tevens het afschrijvingstermijn wordt vermeld. Ook wordt in deze bijlage ten aanzien van de investeringen aangegeven welke reserves hiervoor beschikbaar zijn.

4.2.2. Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2015	Her- rubricering	Boekwaarde 1-1-2016	Investering	Des- investering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2016
Kapitaalverstrekkings aan:							
- Deelnemingen	1	0	1	0	0	0	1
- Gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0	0
- Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0	0
Leningen aan:							
- Deelnemingen	715	0	715	0	0	715	0
- Woningbouw corporaties	62	0	62	0	0	3	59
- Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen:	133	0	133	60	0	10	183
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar:	1.290	0	1.290	0	0	0	1.290
Bijdrage aan activa in eigendom van derden:	174	174	0	0	0	0	0
Totaal Financiële vaste activa:	2.375	174	2.201	60	0	728	1.533

I.v.m. aanpassingen in de BBV zijn in de kolom herrubricering de wijzigingen verwerkt.

4.3. Vlottende activa

4.3.1. Voorraden

Voorraden	2016	2015
Grond- en hulpstoffen:	0	0
- overige grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.297	15.511
Voorziening Grondbedrijf (verlies gevende complexen)	-3.711	-3.012
Totaal	9.586	12.499

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de bijlage 'overzicht verloop boekwaarde 2016 Grondbedrijf' (bijlage A) en de toelichting m.b.t. het grondbeleid in het jaarverslag (paragraaf 3.8 - Grondbeleid). Saldo van de voorraden is inclusief de voorziening grondbedrijf (verlies gevende complexen).

4.3.2. Uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Vordering op openbare lichamen	1.075	976
Rekening courant saldi niet financiële instellingen	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0
Overige vorderingen	906	1.037
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	1.981	2.013

Onderstaande tabel geeft het gemiddelde kwartaalsaldo van de liquide middelen ten opzichte van het drempelbedrag weer. Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van treasury zijn risico's in sterke mate beperkt door de verankering van het schatkistbankieren in de wet fido. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Uitgezonderd hierop zijn de middelen onder het drempelbedrag. Dit betreft 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 en is ingesteld om voldoende saldo aan te houden voor het dagelijks betalingsverkeer. Uit onderstaande tabel valt af te leiden dat in het boekjaar 2016 het drempelbedrag niet overschreden is.

Drempelbedrag SKB	1e kwartaal 2016	2e kwartaal 2016	3e kwartaal 2016	4e kwartaal 2016
Drempelbedrag (0,75% van begroting - minimaal € 250.000)	250	250	250	250
Gemiddeld saldo buiten's Rijks schatkist	250	250	250	250
Ruimte binnen limiet (+), overschrijding (-)	0	0	0	0

Het verloop van de post overige vorderingen is als volgt.

Overige vorderingen	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Vordering op overige vorderingen	1.060	1.268
Voorziening oninbaarheid	154	231
Saldo Overige vorderingen	906	1.037

4.3.3. Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2016	31-12-2015
Kas	2	1
Bank	0	132
Totaal	2	133

4.3.4. Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitbetaalde bedragen	14	72
Nog te ontvangen bedragen	26	158
Voorziening oninbaarheid	0	0
Nog te ontvangen bedragen Nederlandse overheidslichamen	11	139
Nog te ontvangen bedragen Het Rijk	72	0
Totaal	123	369

Europese overheidslichamen n.v.t.

Dit is het verloop overzicht nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen:

Verloop nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	Boekwaarde 01-01-2016	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2016
Loonheffing soza, december 2015	5	0	0	5
Loonheffing soza, december 2016	0	6	0	6
Totaal	5	6	0	11

Dit is het verloop overzicht nog te ontvangen bedragen van Het Rijk:

Verloop nog te ontvangen bedragen van Het Rijk	Boekwaarde 01-01-2016	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2016
PGB huishoudelijke verzorging 2015	6	0	6	0
PGB jeugd 2015	44	0	44	0
Hardheidsclausule over 2015	19	0	0	19
BBZ 2004 - over 2015	65	0	65	0
Vangnetuitkering 2015	0	36	0	36
PGB jeugd 2016	0	11	0	11
PGB huishoudelijke verzorging 2016	0	6	0	6
Totaal	134	53	115	72

PASSIVA

4.4. Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

Eigen vermogen	31-12-2016	31-12-2015
Algemene reserve	6.103	5.642
Bestemmingsreserves:	0	0
- voor egalisatie van tarieven	0	53
- overige bestemmingsreserves	2.262	2.318
Gerealiseerd resultaat	563	461
Totaal	8.928	8.474

Voor het verloop in 2016, inclusief aard en reden van de reserves, wordt verwezen naar de bijlagen 'Overzicht van Reserves en Voorzieningen' en 'Specificatie mutaties reserves en voorzieningen' (bijlagen B en C).

4.5. Voorzieningen

Voorzieningen	31-12-2016	31-12-2015
Verplichtingen, verliezen en risico's	610	513
Onderhoudsegalisatie	451	601
Door derden beklemd mid. met een spec. Aanw endingsricht.	73	583
Totaal	1.134	1.697

Voor het verloop in 2016, inclusief aard en reden van de voorzieningen, wordt verwezen naar de bijlagen 'Overzicht van Reserves en Voorzieningen' en 'Specificatie mutaties reserves en voorzieningen' (bijlagen B en C).

Daar de gevormde voorziening Grondbedrijf een correctie is op de waarde van de voorraad gronden wordt deze niet als afzonderlijke voorziening opgevoerd, maar in mindering gebracht op de boekwaarde van onze gronden.

4.6. Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Vaste schulden	31-12-2016	31-12-2015
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	17.950	22.190
Waarborgsommen	104	92
Totaal	18.054	22.282

Verloop vaste schulden	Saldo 01-01-2016	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2016
Onderhandse leningen	22.190	0	4.240	17.950
Waarborgsommen	92	12	0	104
Totaal	22.282	12	4.240	18.054

Voor een nadere toelichting van de vermeerderingen van de onderhandse leningen wordt verwezen naar de paragraaf 'Financiering' in het jaarverslag (paragraaf 3.5).

De totale rentelast voor het jaar 2016 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 645.930.
De aflossingsverplichting over 2017 bedraagt € 3.720.000.

4.7. Vlottende schulden

Vlottende schulden	31-12-2016	31-12-2015
Kasgeldleningen	3.000	3.000
Banksaldi	144	0
Overige schulden	1.016	1.541
Totaal	4.160	4.541

Voor een nadere toelichting van de mutaties m.b.t. de kasgeldleningen en banksaldi wordt verwezen naar de paragraaf 'Financiering' in het jaarverslag (paragraaf 3.5).

4.8. Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitontvangen bedragen	354	119
Nog te betalen bedragen	750	608
Vooruitontvangen bedragen Nederlandse overheidslichamen	104	193
Totaal	1.208	920

Europese overheidslichamen / Het rijk n.v.t.

Verloop overzicht vooruitontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	Saldo 01-01-2016	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2016
Afwikkeling onderw ijsachterstandenbeleid 2011/2015	11	0	11	0
Subsidie planstudie Randweg	156	0	78	78
Geluidsanering Rutger van Herpenstraat	26	0	8	18
Subsidie mensgerichte maatregelen 2017	0	8	0	8
Totaal	193	8	97	104

4.9. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden.

4.10. Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen wordt op een aparte bijlage gespecificeerd (zie bijlage G).

4.11. Langlopende financiële verplichtingen

De Gemeente Boekel is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichting. De belangrijkste zijn de verplichtingen van het leasen van I&A-producten, te weten voor vervangingen en investering voor de implementatie van nieuwe door de overheid verplichte informatie- en automatiseringstoepassingen.

De leaseverplichtingen bedragen voor de tot en met begin 2017 gesloten contracten en toekomstige verplichtingen:

Jaartal	Bedrag in €
2017	38.900
2018	34.900
2019	17.800
2020	3.000

4.12. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Cf. de wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (d.d. 15.11.2012) is het per verantwoordingsjaar 2013 verplicht de volgende gegevens te vermelden in de jaarrekening van de secretaris en de griffier in dienst zijnde van de gemeente Boekel (zie artikel 1.1 onderdeel b. 1°).

Jaar	2016	2016
Naam	J.G. Marcic	M.R.P. Philipse
Functie:	Secretaris	Griffier
Duur dienstverband	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband (in FTE)	1	0,50
Gew ezen topfunctionaris	nee	nee
Individueel WNT-maximum	179.000	89.500
Bezoldiging:		
Beloning	96.003	37.290
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	283	633
Beloningen betaalbaar op termijn	13.063	4.862
Totaal bezoldiging	109.349	42.785

Hoofdstuk 5 - Incidentele Baten & Lasten

Programma	Omschrijving	Component incidenteel
SPECIFICATIE Lasten		
A	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie -	0
B	Mobiliteitsbeleid -	0
C	Economische ontwikkeling -	0
D	Leefbaarheid -	0
E	Toeristisch recreatief beleid -	0
F	Veiligheid en handhaving -	0
G	Ruimtelijke ordening en woningbouw Voorziening (cf. Grondbedrijf rapportage 2017)	986.000 986.000
H	Milieuzaken -	0
I	Educatie -	0
J	Te verdelen over de programma's	0
Totaal incidentele lasten		986.000

Programma	Omschrijving	Component incidenteel
SPECIFICATIE Baten		
A	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie -	0
B	Mobiliteitsbeleid -	0
C	Economische ontwikkeling Inbreng gemeentegrond (Lage Schoense)	70.600 70.600
D	Leefbaarheid Vangnetuitkering 2015 Sociaal Domein - Wmo 2007 - Wmo 2015	581.900 35.700 118.400 427.800
E	Toeristisch recreatief beleid -	0
F	Veiligheid en handhaving -	0
G	Ruimtelijke ordening en woningbouw Vrijval voorziening de Run Afwikkeling Lage Schoense Fase 3 Leges omgevingsvergunning Leges WRO-procedures	674.400 287.000 165.700 181.700 40.000
H	Milieuzaken -	0
I	Educatie -	0
J	Te verdelen over de programma's Algemene Uitkering Bijdrage BSOB	101.700 83.100 18.600
	Totaal incidentele baten	1.428.600
	Totaal incidentele baten	1.428.600
	Totaal incidentele lasten	-986.000
	Saldo incidentele baten/lasten	442.600

Hoofdstuk 6 - Sisa-verantwoordingsinformatie

Vanaf het jaar 2006 zijn de gemeenten verplicht om in de jaarrekening verantwoording af te leggen over de bestedingen in het kader van een aantal regelingen/specifieke uitkeringen. Door het betrekken van deze verantwoording bij de jaarrekening spreekt men over Single Information Single Audit; oftewel 1 toetsmoment en 1 verantwoordingsmoment.

De Sisa-verantwoording voor een aantal specifieke uitkeringen wordt volgens een speciaal model afgelegd. Jaarlijks maakt het ministerie van BZK bekend voor welke regelingen de gemeente verantwoording af dient te leggen. Daarbij is aandacht gevraagd voor de juistheid en volledigheid van de uitkeringen uit die specifieke uitkeringen, al dan niet via een gemeenschappelijke regeling, waarin de gemeente participeert. Van de lijst van 98 specifieke uitkeringen waarvoor Sisa geldt voor het verantwoordingsjaar 2016, dient onze gemeente verantwoording af te leggen voor 5 onderdelen, te weten:

Regelingsnummer:

1. D9 Onderwijsachterstandenbeleid 2011 – 2016 (OAB);
2. I&M E3 Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai
3. E27B Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden
4. G2 Gebundelde uitkering (WWB + WIJ + IOAW + IOAZ + levensonderhoud beginnende zelfstandigen Bbz 2004 + WWIK)
5. G3 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017							
OCW	D9	Onderwijsachterstanden eileid 2011-2017 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden eileid 2011-2017	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	
			€ 46.155	€ 60.225	€ 244	€ 0	
I&M	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (jaar T- 1)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05
			1 576.218.ag	€ 10.232	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 06	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 11	Eindverantwoording Ja/Nee
1 576.218.ag	€ 0	€ 10.232	€ 0	€ 0	€ 0		
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05
			1 N-N-009-15	€ 0	€ 0	€ 1.521	€ 1.521
							Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017								
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 N-N-009-15	€ 6.082	€ 1.521	n.v.t.	Ja	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2016 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 982.983	€ 26.394	€ 92.265	€ 0	€ 53.070	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 42.022	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2016 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 9.864	€ 25.215	€ 8.174	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			

Hoofdstuk 7 - Begrotingsrechtmatigheid

Inleiding:

Op 23 februari 2017 heeft de gemeenteraad het controleprotocol 2016 vastgesteld. In dit controleprotocol zijn de reikwijdte en de kaders voor de accountantscontrole voor de jaarrekening 2016 vastgelegd. Bij rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. De accountant hoeft niet vast te stellen of alle handelingen binnen de gemeente conform de geldende wet- en regelgeving zijn verricht. De aandacht blijft beperkt tot die handelingen waaruit financiële gevolgen voortkomen en die als baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening worden verantwoord. Het gaat dus om de financiële rechtmatigheid.

De controle op de financiële rechtmatigheid is de kern van de controle door de accountant. Bij de controle op de rechtmatigheid van niet financiële beheershandelingen kan worden volstaan met het beoordelen van het interne systeem van risicoafweging.

Het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) kent een negental toetsingscriteria die bepalen of een financiële beheershandeling al dan niet rechtmatig is uitgevoerd.

Zes criteria worden van oudsher al door de accountant in de getrouwheidscontrole getoetst: het calculatie-, het valuerings-, het leverings-, het adresserings-, het volledigheids- en het aanvaardbaarheids criterium.

Er zijn drie aanvullende criteria van belang bij de controle op een rechtmatige totstandkoming van de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties:

1. Begrotingscriterium.
2. Voorwaardencriterium.
3. M&O criterium (Misbruik en Oneigenlijk gebruik).

Hieronder wordt verantwoording afgelegd over het begrotingscriterium.

1. Begrotingscriterium

Op grond van de financiële verordening is bepaald dat begrotingsoverschrijdingen niet zijn toegestaan. In onze financiële verordening is vastgelegd dat de grootste verschillen (€ 15.000 of meer), per saldo en per product of investering worden toegelicht. Deze toelichting is in deze jaarrekening per programma opgenomen.

Voor de afsluitende oordeelsvorming door de gemeenteraad is van belang of een eventuele begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen of begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn is voorbehouden aan de raad.

In het controleprotocol 2016 is opgenomen dat voor de toetsing van eventuele begrotingsafwijkingen de volgende tabel wordt gehanteerd. Zoals opgenomen in de kadernota rechtmatigheid 2016. Deze tabel gaat uit van kostenoverschrijdingen, dat wil zeggen: hoger saldo lasten en baten, uitgaande van meer lasten dan geraamd.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:		Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1.	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend. Bijvoorbeeld: de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2.	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar er is geen voorstel tot begrotingswijziging ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3.	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten,	X	

	bijvoorbeeld via subsidies of kostendeekkende omzet.		
4.	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter pas bij het opstellen van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) budgetoverschrijding.	X	
5.	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6.	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten, die achteraf gezien als onrechtmatig moeten worden beschouwd, omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. a. geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar b. geconstateerd na het verantwoordingsjaar	X	X
7.	Kostenoverschrijding op geactiveerde investeringen, waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. a. in het jaar van investeren b. afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

Uit de jaarrekening 2016 blijkt dat er, ten opzichte van de begroting 2016 na wijziging, sprake is van begrotingsoverschrijdingen bij:

1. een aantal programma's
2. geen enkele investering.

In het vervolg van deze paragraaf worden de overschrijdingen toegelicht. Daarbij wordt tevens de relatie gelegd met de hierboven opgenomen tabel.

A. PROGRAMMA'S

In de hierna opgenomen overzichten wordt, voor elk programma waarbij sprake is van een overschrijding, waarbij baten en lasten gesaldeerd worden, van de na wijziging geraamde **lasten en baten**, aangegeven:

- a. het verschil tussen de begroting voor en na wijziging, de realisatie, en het verschil tussen de begroting na wijziging en de realisatie.
- b. een analyse van de grootste verschillen (€ 15.000 of meer).
- c. het soort overschrijding zoals opgenomen in de tabel.

+ = nadeel

- = voordeel

alle bedragen zijn x € 1.000

Programma A:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Bestuurlijke en ambtelijke organisatie				
Lasten	2.350	2.359	2.449	90
Oorzaak overschrijding: Pensioen voorziening w ethouders				
Hogere storting in de pensioen voorziening w ethouders				82
Saldo				8
soort overschrijding categorie 4: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 82				

Programma B:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Mobiliteitsbeleid				
Lasten	926	975	1.062	87
Oorzaak overschrijding: Procesondersteuning Randweg				
Hogere lasten Procesondersteuning Randweg				96
Saldo				-9
soort overschrijding categorie 3: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 96				

Programma C:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Economische ontwikkeling				
Lasten	927	1.037	958	-79
Er is geen sprake van hogere lasten dan was voorzien.				

Programma D:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Leefbaarheid				
Lasten	9.366	8.994	9.023	29
Het betreft een niet nader te verklaren klein nadelig verschil.				

Programma E:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Toeristisch recreatief beleid				
Lasten	796	1.047	1.037	-10
Er is geen sprake van hogere lasten dan was voorzien.				

Programma F:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Veiligheid en handhaving				
Lasten	827	844	850	6
Het betreft een niet nader te verklaren klein nadelig verschil.				

Programma G:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Ruimtelijke ordening en woningbouw				
Lasten	3.447	2.796	5.393	2.596
Oorzaak overschrijding: Bouw grondexploitatie				
Hoger lasten Bouw grondexploitatie				2.398
Oorzaak overschrijding: Algemene begraafplaatsen				
Hoger lasten Algemene begraafplaatsen				24
Oorzaak overschrijding: Onderhoud Molen				
Hoger lasten Onderhoud Molen				27
Oorzaak overschrijding: Groen Blauw e diensten				
Hoger lasten Groen Blauw e diensten				21
Saldo				126
soort overschrijding categorie 3: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 2.596				
soort overschrijding categorie 4: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 24				
soort overschrijding categorie 3: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 27				
soort overschrijding categorie 3: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 21				

Programma H:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Milieuzaken				
Lasten	1.755	1.720	2.157	437
Oorzaak overschrijding: Vuilinzameling en verwerking Hogere lasten kunststof en zw erfafval vergoeding				197
Oorzaak overschrijding: Vuilinzameling en verwerking Hogere lasten storting in de voorziening afvalstoffenheffing				73
Oorzaak overschrijding: Drukriolering Hogere lasten door onderhoud drukriolering				35
Oorzaak overschrijding: Overige lasten GRP Hogere lasten door storting in voorziening vGRP				114
Saldo				18
soort overschrijding categorie 3: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 197				
soort overschrijding categorie 3: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 73				
soort overschrijding categorie 3: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 35				
soort overschrijding categorie 3: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 114				

Programma I:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Educatie				
Lasten	1.103	1.111	1.110	-1
Er is geen sprake van hogere lasten dan was voorzien.				
Programma J:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2016	Verschil begroting vs realisatie 2016
Algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	720	1.579	1.180	-399
Er is geen sprake van hogere lasten dan was voorzien.				

B. INVESTERINGEN

In de rekening (zie hiervoor de bijlagen E) is een overzicht opgenomen waarin de afloop voor investeringen van beschikbaar gestelde kredieten is opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat er bij geen enkele investeringen sprake is geweest van een kredietoverschrijding.

Bijlage A - Overzicht verloop boekwaarde Grondbedrijf 2016

Complex	Boekwaarde 1-1-2016	Grond- verwerving / Sloopkosten	Plankosten	Bouw / Woon- rijmaken	Bijzondere kosten	Rente
---------	------------------------	---------------------------------------	------------	--------------------------	----------------------	-------

A. COMPLEXEN IN EXPLOITATIE

Woningbouw

Lage Schoense 3e fase	-143.809	76.360	3.454	32.829	0	-2.862
De Donk fase 1	-149.339	0	2.908	7.984	0	-2.972
De Donk fase 2	2.300.459	12.566	27.296	230.425	113.567	45.779
De Peelhorst	1.413.808	0	5.002	3.241	35.251	28.135
De Run	2.731.267	218	9.448	21.848	0	54.352
Venhorst Noord	715.671	0	3.756	0	0	14.242
Irenestraat	-25.922	0	4.693	9.288	0	-516

Bedrijventerein

Bedrijventerrein De Vlonder West 3e fase	1.201.201	1.191	6.453	1.232	0	23.904
Bedrijventerrein Venhorst Kraaiendonk	777.315	0	892	357	0	15.469

Mix

Schutboom	1.575.434	0	8.177	0	0	31.351
De Driedaagse	2.103.263	0	6.833	10.944	0	41.855

Totaal A	12.499.349	90.335	78.913	318.149	148.818	248.737
-----------------	-------------------	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------

B. COMPLEXEN IN EXPLOITATIE

Woningbouw	6.842.135	89.144	56.558	305.615	148.818	136.158
Bedrijventerein	1.978.516	1.191	7.345	1.590	0	39.372
Mix	3.678.698	0	15.011	10.944	0	73.206

Totaal B	12.499.349	90.335	78.913	318.149	148.818	248.737
-----------------	-------------------	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------

C. AFGESLOTEN COMPLEXEN

Professor van de Veldenstraat	0	0	0	30.797	0	0
-------------------------------	---	---	---	--------	---	---

Totaal C	0	0	0	30.797	0	0
-----------------	----------	----------	----------	---------------	----------	----------

Per saldo resultaat (+ = voordelig)

Alg dienst doorberekening	Voorziening n.t.m.kosten	Bijdragen (Baten)	Overboeking vaste activa / projecten	Grondverkoppen	Gerealiseerd resultaat	Verlies JR 2016	Boekwaarde 31-12-2016
---------------------------	--------------------------	-------------------	--------------------------------------	----------------	------------------------	-----------------	-----------------------

7.500	0	74.700	0	65.751	166.979	0	0,00
7.950	0	6.069	0	656.320	0	0	-795.859
73.500	0	1.383	0	1.912.817	0	0	889.393
7.950	0	0	0	0	0	-118.000	1.375.387
6.900	0	1.103	0	0	0	287.000	3.109.931
7.500	0	0	0	0	0	-741.169	0
6.600	0	0	0	0	0	-82.000	-87.856

7.500	0	4.493	0	493.235	0	0	743.754
7.500	0	0	0	198.720	0	0	602.813

6.600	0	2.066	0	0	0	0	1.619.497
10.500	0	0	0	0	0	-44.500	2.128.895

150.000	0	89.814	0	3.326.843	166.979	-698.669	9.585.954
----------------	----------	---------------	----------	------------------	----------------	-----------------	------------------

117.900	0	83.255	0	2.634.888	166.979	-654.169	4.490.995
15.000	0	4.493	0	691.955	0	0	1.346.566
17.100	0	2.066	0	0	0	-44.500	3.748.392

150.000	0	89.814	0	3.326.843	166.979	-698.669	9.585.954
----------------	----------	---------------	----------	------------------	----------------	-----------------	------------------

0	-30.797	0	0	0	0	0	0
---	---------	---	---	---	---	---	---

0	-30.797	0	0	0	0	0	0
----------	----------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

166.979

Bijlage B - Overzicht van Reserves & Voorzeningen

	Saldo 1/1	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31/12
Totaal	13.414.409	2.917.615	2.405.176	13.926.848
Reserves	8.474.077	1.100.553	646.388	8.928.242
1. Saldo van rekening	460.681	563.318	460.681	563.318
980301 Saldo van de rekening A.D.	460.681	563.318	460.681	563.318
980350 Saldo van de rekening grondexploitatie	0	0	0	0
2. Algemene reserves	5.642.121	460.681	0	6.102.802
980001 Vaste reserve	1.000.000	0	0	1.000.000
980002 Algemene reserve	2.567.751	460.681	0	3.028.432
980051 Vaste reserve grondbedrijf	401.261	0	0	401.261
980052 Algemene reserve grondbedrijf	1.673.110	0	0	1.673.110
3. Bestemmingsreserves	53.000	0	53.000	0
980101 Afvalstoffenheffing	53.000	0	53.000	0
4. Overige bestemmingsreserves	2.318.274	76.554	132.707	2.262.121
980213 Boecult	44.838	5.000	4.521	45.317
980214 Monumentenbeleid	40.000	0	0	40.000
980240 Budgetoverhevelingen	74.512	0	74.512	0
980250 Fonds kunst & cultuur	172.175	0	16.216	155.959
980251 Fonds bovenwijkse voorzieningen	1.517.626	0	0	1.517.626
980252 Fonds groen voor rood	63.865	0	23.633	40.232
980255 Pensioen gewezen wethouder	185.039	0	13.825	171.214
980259 Vitaal Buitengebied Boekel	120.219	10.000	0	130.219
980260 Risicoafdekking BoekelNet	100.000	0	0	100.000
980261 Egalisatiereserve Stg. Speeltrein	0	61.554	0	61.554
Totaal Voorzeningen	4.940.332	1.817.062	1.758.788	4.998.606
1 Voorzeningen	4.940.332	1.817.062	1.758.788	4.998.606
980401 Wegbeheer	287.148	263.000	265.139	285.009
980403 Groot onderhoud gebouwen	314.317	80.000	228.180	166.137
980408 Pensioenverplichtingen	409.218	147.791	0	557.009
980409 Verliesgevende complexen	3.012.000	985.669	287.000	3.710.669
980440 Gemeentelijk Rioleringsplan	582.554	292.885	875.000	439
980441 Voorziening afvalstoffenheffing	0	72.821	0	72.821
980450 Nog te maken kosten afgesloten complexen	104.253	0	51.469	52.784
980500 Voorziening dubieuze debiteuren	230.843	-25.104	52.000	153.739

Bijlage C - Specificatie mutaties reserves en voorzieningen	S/I	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo
S=structureel / I=incidenteel		01-01-'16	2016	01-01-'17	2017	01-01-'18	2018	01-01-'19	2019	01-01-'20	2020	01-01-'21
980001: Vaste reserve		1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000
Geen mutaties												
980002: Algemene reserve		2.567.751	460.681	3.028.432	0	3.028.432	0	3.028.432	0	3.028.432	0	3.028.432
Voordelig saldo rekening 2015	I		460.681		0		0		0		0	
980051: Vaste reserve grondbedrijf		401.261	0	401.261	0	401.261	0	401.261	0	401.261	0	401.261
Geen mutaties												
980052: Algemene reserve grondbedrijf		1.673.110	0	1.673.110	0	1.673.110	0	1.673.110	0	1.673.110	0	1.673.110
Geen mutaties												
980101: Afvalstoffenheffing		53.000	-53.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling naar voorziening Afvalstoffenheffing	I		-53.000									
980213: BoeCult		44.838	479	45.317	5.000	50.317	5.000	55.317	5.000	60.317	5.000	65.317
Van reserve Fonds kunst en cultuur	S		5.000		5.000		5.000		5.000		5.000	
Onttrekking resultaat Boecult	I		-4.521		0		0		0		0	
980214: Monumentenbeleid		40.000	0	40.000	0	40.000	0	40.000	0	40.000	0	40.000
Geen mutaties												
980240: Budgetoverheveling		74.512	-74.512	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budget Randweg (budget burap 2015)	I		-74.512		0		0		0		0	
980250: Fonds kunst en cultuur		172.174	-16.216	155.958	-10.000	145.958	-10.000	135.958	-10.000	125.958	-10.000	115.958
Naar reserve Boecult	S		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000	
Onderhoud kunstwerken	I		-11.216		0		0		0		0	
Deelname de Cultuurloper 2017-2020	I		0		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000	
980251: Fonds bovenwijkse voorziening		1.517.627	0	1.517.627	0	1.517.627	0	1.517.627	-500.000	1.017.627	-1.000.000	17.627
Randweg (cf. Liq-prog. - voorjaarsnota 2016)	I		0		0		0		-500.000		-1.000.000	

Bijlage C - Specificatie mutaties reserves en voorzieningen	S/I	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo
S=structureel / I=incidenteel		01-01-'16	2016	01-01-'17	2017	01-01-'18	2018	01-01-'19	2019	01-01-'20	2020	01-01-'21
980252: Fonds groen voor rood		63.864	-23.634	40.231	-10.000	30.231	-10.000	20.231	-5.000	15.231	0	15.231
Plan van aanpak stimuleringskader Groen-Blauwe diensten	I		-21.261		-10.000		-10.000		-5.000		0	
Duurzaamheidsagenda gemeente Boekel 2013-2016	I		-2.373		0		0		0		0	
980255: Pensioen gewezen wethouder		185.039	-13.825	171.214	-13.176	158.038	-13.176	144.862	-18.281	126.581	-21.696	104.885
Uitbetaling pensioen gewezen wethouder	S		-13.825		-13.176		-13.176		-18.281		-21.696	
980259: Vitaal buitengebied Boekel		120.219	10.000	130.219	-10.000	120.219	0	120.219	0	120.219	0	120.219
Storting Ontwikkelingsbijdrage	I		10.000		0		0		0		0	
Bijdrage Peelrandbreuk	I		0		-10.000		0		0		0	
980260: Risicoafdekking BoekeINet		100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000
Geen mutaties												
980261: Egalisatiereserve Stg. Speeltrein		0	61.554	61.554	0	61.554	0	61.554	0	61.554	0	61.554
Storting restant saldo d.d. 31-12-2016	I		61.554		0		0		0		0	
980401: Wegbeheer		287.149	-2.139	285.010	-7.209	277.801	-20.579	257.222	-70.812	186.410	166.889	353.299
De stortingen en ontrekkingen in de voorziening (2017 - 2021) zijn gebaseerd op het wegbeheerplan 2017-2021, Rb. 15.12.2016												
Storting wegbeheer			263.000		263.000		263.000		263.000		263.000	
Uitvoering wegbeheerplan - Planbegleiding			0		-10.473		-12.932		-15.896		-4.005	
Uitvoering wegbeheerplan - Groot onderhoud			0		-163.491		-258.647		-317.916		-80.106	
Actualisatie wegbeheerplan - extra onttrekking			0		-45.975		0		0		0	
Actualisatie wegbeheerplan			0		0		-12.000		0		-12.000	
Actualisatie beleid en beheer kabels en leidingen			-1.840		-10.160		0		0		0	
Elementenonderhoud 2015			-31.830		0		0		0		0	
Asfaltonderhoud 2016			-231.469		0		0		0		0	
Bijdrage Afkoppelen Bosberg			0		-40.110		0		0		0	
980403: Onderhoud gebouwen		314.316	-148.180	166.136	-2.036	164.100	-31.826	132.274	31.761	164.035	13.775	177.810
Storting voorziening technisch onderhoud			80.000		80.000		80.000		80.000		80.000	
Groot onderhoud			-228.180		-82.036		-111.826		-48.239		-66.225	
980408: Pensioenverplichting		409.218	147.791	557.009	41.500	598.509	41.500	640.009	44.380	684.389	44.380	728.769
Storting pensioenverplichting			147.791		41.500		41.500		44.380		44.380	

Bijlage C - Specificatie mutaties reserves en voorzieningen	S/I	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo	rekening	Saldo
S=structureel / I=incidenteel		01-01-'16	2016	01-01-'17	2017	01-01-'18	2018	01-01-'19	2019	01-01-'20	2020	01-01-'21
980409: Verliesgevende complexen		3.012.000	698.669	3.710.669	0	3.710.669	0	3.710.669	0	3.710.669	0	3.710.669
Peelhorst Venhorst			118.000		0		0		0		0	
Venhorst Noord			741.169		0		0		0		0	
Ontwikkeling Ireestraat			82.000		0		0		0		0	
De Driedaagse			44.500		0		0		0		0	
De Run			-287.000		0		0		0		0	
980440: Gemeentelijk rioleringsplan		582.554	-582.115	439	0	439	0	439	0	439	0	439
Investeringen (direct afschrijven)			-639.068		0		0		0		0	
Storting vanuit expl. AD (saldo)			292.885		0		0		0		0	
Storting naar expl. gem. rioleringsplan (BTW)			-193.132		0		0		0		0	
Storting naar expl. gem. rioleringsplan (rente)			-18.205		0		0		0		0	
Storting naar expl. gem. rioleringsplan (BSOB)			-24.595		0		0		0		0	
980441: Afvalstoffenheffing		0	72.821	72.821	0	72.821	0	72.821	0	72.821	0	72.821
Overhevelen van reserve Afvalstoffenheffing			53.000		0		0		0		0	
Exploitatieresultaat 2016			19.821									
980450: Nog te maken kosten afgesloten complexen		104.253	-51.469	52.784	0	52.784	0	52.784	0	52.784	0	52.784
Herschikking winkelaanbod Sint Agathaplein			-15.000		0		0		0		0	
Prof. v.d. Veldenstraat			-30.797		0		0		0		0	
Herschikking winkelaanbod Sint Agathaplein, vrijval			-5.672		0		0		0		0	
980500: Voorziening dubieuze debiteuren		230.843	-77.104	153.740	0	153.740	0	153.740	0	153.740	0	153.740
Vrijval BoekelNet			-52.000		0		0		0		0	
Saldo dubieuze debiteur Soza 2015 (vrijval)			-178.843		0		0		0		0	
Saldo dubieuze debiteur Soza 2016			153.740		0		0		0		0	
Totaal mutaties reserves (exclusief voorzieningen)		8.474.077	-109.154	8.364.922	-58.176	8.326.746	-28.176	8.298.570	-528.281	7.770.289	-1.026.696	6.743.593

Bijlage D - Toelichting aard en reden van reserve en voorziening

ALGEMENE RESERVES

980001 Vaste reserve

De vaste algemene reserve is bestemd voor opvang van tekorten en buffer voor risico's, waarvoor geen voorziening is getroffen. Cf. Nota financieel beleid 2015 (Raadsbesluit 11 december 2014) is de minimale omvang van deze reserve € 100 per inwoner.

980002 Algemene reserve

Deze reserve is vrij aanwendbaar. In de jaarrekening 2016 zijn alle claims, voor zover deze per 1 april 2017 bekend waren, geactualiseerd.

980051 Vaste reserve grondbedrijf

Het doel van deze reserves is om risico's in de grondexploitatie, die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, op te vangen. Jaarlijks wordt een analyse van de weerstandcapaciteit in relatie tot de hoogte van de vaste reserve grondbedrijf gemaakt.

980052 Algemene reserve grondbedrijf

Deze reserve is vrij aanwendbaar in het kader van de grondexploitatie. In de jaarrekening 2016 zijn alle claims, voor zover deze per 1 april 2017 bekend waren, geactualiseerd.

BESTEMMINGSRESERVES

980101 Afvalstoffenheffing

Deze reserve is i.v.m. BBV wijzigingen overgeheveld naar een voorziening.

OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES

980213 Boecult

Dit betreft een egaliseringsreserve, jaarlijks wordt € 5.000 gestort vanuit fonds Kunst en Cultuur. Het exploitatieresultaat wordt jaarlijks via deze reserve afgewikkeld.

980214 Monumentenbeleid

In de vergadering van 20 mei 2008 heeft de raad besloten de reserve Monumentenbeleid te handhaven met een maximum van € 40.000. Doel van deze reserve is het kunnen verstrekken van bijdragen voor behoud van cultuurhistorisch waardevolle panden. Het verlenen van subsidies voor restauratie- en onderhoudswerkzaamheden aan gemeentelijke monumenten valt hieronder.

980240 Budgetoverheveling

Ten behoeve van een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering, alsmede met het oog op de rechtmatigheidseis is het noodzakelijk dat er een mogelijkheid is om bepaalde budgetten over te hevelen naar een volgend boekjaar. Met het vaststellen van het "Controle-en rapportageprotocol accountantscontrole jaarrekening 2016 – Gemeente Boekel", raadsbesluit d.d. 23 februari 2017 is hierin voorzien.

Met de jaarrekening 2016 is hier geen gebruik van gemaakt.

980250 Fonds kunst & cultuur

De doelstelling van dit fonds is investeringen in andersoortige inrichtingselementen, die een extra kwalitatieve impuls betekenen voor het openbaar gebied: Beeldende Kunst en Cultuur te kunnen bekostigen. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats.

980251 Fonds bovenwijkse voorzieningen

Voor infrastructurele voorzieningen, die méér gebieden omvatten dan alleen het exploitatiegebied van het grondbedrijf en waarbij de uitvoering veelal niet in directe relatie staat met deze grondexploitatie, is dit fonds grote werken gevormd. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats.

980252 Fonds groen voor rood

Voor infrastructurele voorzieningen, die méér gebieden omvatten dan alleen het exploitatiegebied van het grondbedrijf en waarbij de uitvoering veelal niet in directe relatie staat met deze grondexploitatie, is dit fonds grote werken gevormd. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats.

980255 Pensioen gewezen wethouder

Het doel is de dekking van toekomstige pensioenverplichtingen van gewezen wethouder.

980259 Vitaal buitengebied Boekel

Het fonds Vitaal Buitengebied Boekel moet worden besteed aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteitsverbetering van het Boekelse buitengebied. Dit kan fysieke kwaliteitsverbetering zijn die voortvloeit uit de Structuurvisie Boekel, uit de Verordening Ruimte of eventuele projecten die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma Vitaal landelijk Boekel.

980260 Risicoafdekking BoekelNet

De garantstelling kent een premieafdracht van € 38.000 per jaar. Deze premie wordt in deze reserve gestort tot een maximaal bedrag van € 100.000, cf. Raadsbesluit 20 november 2012.

980261 Egalisatiereserve Stg. Speeltrein

Dit betreft een egalisatiereserve, jaarlijks wordt een bedrag begroot in de exploitatie van € 15.000. Hiervan zullen de kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen worden gedekt. De over- en onderschrijdingen zullen worden geëgaliseerd middels deze reserve, Cf. Raadsbesluit 15 december 2016.

VOORZIENINGEN

980401 Voorziening wegbeheer

Doel van deze voorziening is grote fluctuaties in onderhoudskosten op te vangen (egalisatie). De gemeente heeft het beheer over een verhard wegennet van 139 kilometer met een totaal verhardingsoppervlak van 69.6 hectare. Beleid inzake wegbeheer is verwoord in het wegbeheersplan zoals dat in op 15 december 2016 vastgesteld. In deze laatste bijstelling is het onderhoud tot en met 2021 beschreven.

980403 Voorziening groot onderhoud gebouwen

De gemeente beschikt over financiële beheersplannen voor de gebouwen in eigendom van de gemeente. Om de kwaliteit van de gebouwen op het gewenste niveau te houden is het van belang dat het planmatig onderhoud wordt uitgevoerd in overeenstemming met de onderliggende financiële beheersplannen. In het voorjaar 2016 is het gebouwenbeheersplan opnieuw geactualiseerd en vertaald in de voorjaarsnota 2016.

980408 Voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenvoorziening voor de zittende wethouders op basis van actuariële waarde berekeningen.

980409 Voorziening verliesgevende complexen

De voorziening is gevormd voor het af te dekken van verliesgevende grondbedrijfcomplexen, deze wordt jaarlijks geactualiseerd. Ter zake wordt verwezen naar de bijlage A.1. van de jaarrekening 2016. Bij het vormen van de hoogte van de voorziening is uitgegaan van de notitie grondexploitatie 2016 van de commissie BBV.

980440 Voorziening gemeentelijk rioleringsplan

Uitgangspunt voor deze voorziening is dat de kosten en opbrengsten voor de riolering begrotingstechnisch budgettair neutraal, met uitzondering van de BTW-component, worden opgenomen. Daarop wordt het tarief rioolrecht gebaseerd. Om grote (ongewenste) schommelingen in het tarief van rioolrechten te voorkomen is dit egalisatiefonds ingesteld.

980441 Voorziening afvalstoffenheffing

Uitgangspunt voor deze voorziening is dat de kosten en opbrengsten voor het inzamelen van afval begrotingstechnisch budgettair neutraal zijn, met uitzondering van de BTW-component. Daarop wordt het tarief afvalstoffenheffing gebaseerd. Om grote (ongewenste) schommelingen in het tarief van afvalstoffenheffing te voorkomen is dit egalisatiefonds ingesteld.

980450 Voorziening nog te maken kosten afgesloten complexen grondbedrijf

Voor een aantal afgesloten grondbedrijf complexen zijn nog te maken kosten geraamd.

980500 Voorziening dubieuze debiteuren

Betreft een voorziening voor dubieuze debiteuren. Met name debiteuren inzake leenbijstand, daar waar er een risico is dat men niet aan de betaalverplichtingen (aflossing) kan voldoen.

Bijlage E - Overzicht kredieten

Interne Order	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Jaar	Besluit	Datum	Uitg./lnk t/m 31-12-2015	Uitg./lnk. 2016	Uitg./lnk t/m 31-12-2016	Ruimte per 31-12-2016	Restant per 1-1-2017	Dekking	Opmerkingen n.a.v. Rekening 2016
A. Bestuurlijke en ambtelijke organisatie												
Geen kredieten beschikbaar												
B. Mobiliteitsbeleid												
	Geluidsanering Rutger van Herpenstraat	0	2012			-25.798	7.230	-18.568	18.568	18.568		Aanhouden
	*Uitgaven	13.570				11.344	11.555	22.899	-9.329	-9.329		overgeboekt nr
	*Inkomsten (subsidie Provincie)	-13.570				-37.142	-4.326	-41.468	27.898	27.898		vooritontvangen
	Elementenonderhoud 2015	0	2015	Rb.	11-12-14	0	0	0	0	0		Afsluiten
	*Uitgaven	70.350				22.499	31.830	54.328	16.022	16.022		
	*Inkomsten (voorziening wegbeheer)	-70.350				-22.499	-31.830	-54.328	-16.022	-16.022		
	Bestemmingsplan Randweg 2015	50.737	2015	B&W	12-10-15	-128.526	113.981	-41.598	14.545	14.545		Aanhouden
	*Uitgaven	128.526				113.981	113.981	113.981	14.545	14.545	t.l.v. exploitatie	
	*Inkomsten (bijdrage Provincie)	-77.789	2015			-155.579	0	-155.579				
	Kavelcoördinator Randweg 2015	28.495	2015	B&W	12-10-15		27.717	27.717	778	778	t.l.v. exploitatie	Aanhouden
	Overige kosten Randweg 2015	-5.860	2015	B&W	12-10-15		31.927	31.927	-37.787	-37.787	t.l.v. exploitatie	Aanhouden
	Asfaltonderhoud 2016	0	2016	Rb.	11-12-14	0	0	0	0	0		Afsluiten
	*Uitgaven	260.754				0	201.763	201.763	58.991	58.991		
	*Inkomsten (voorziening wegbeheer)	-260.754				0	-201.763	-201.763	-58.991	-58.991		
	Kabels & leidingen actualisatie beleid en beheer	0	2016	B&W	26-05-15	0	0	0	0	0		Aanhouden
	*Uitgaven	12.000				0	1.840	1.840	10.160	10.160		
	*Inkomsten (voorziening wegbeheer)	-12.000				0	-1.840	-1.840	-10.160	-10.160		
C. Economische ontwikkeling												
	Herschikking winkelaanbod Sint Agathaplein	0	2015	B&W	3-11-15	0	0	0	0	0		Afsluiten
	*Uitgaven	20.000				5.000	15.000	20.000	0	0		
	*Inkomsten (Voorziening GBR afgesloten complexen)	-20.000				-5.000	-15.000	-20.000	0	0		
D. Leefbaarheid												
	Verbouwing Nia Domo integratie bibliotheek	359.172	2015	Rb.	8-10-15	0	359.411	359.411	-239	-239	afschrijven in 20 jaar	Afsluiten
	Vervangen drainage en renoveren grasvelden Boekel Sport	45.000	2016	B&W	22-03-16	0	48.839	48.839	-3.839	-3.839	afschrijven in 25 jaar	Afsluiten
	Onderhoud kunstwerken	0	2016	Rb.	25-02-16	0	0	0	0	0		Afsluiten
	*Uitgaven	10.000				0	11.216	11.216	-1.216	-1.216		
	*Inkomsten (fonds kunst en cultuur)	-10.000				0	-11.216	-11.216	1.216	1.216		
E. Toeristisch recreatief beleid												
	Stichting de Speeltrein	0	2011	Rb.	30-06-11	5.903	-67.457	-61.554	61.554	61.554		Afsluiten
	*Uitgaven	320.000				252.985	17.543	270.529	49.471	49.471		
	*Inkomsten (IDOP subsidie)	-25.000				-25.000	0	-25.000	0	0		
	*Inkomsten (algemene reserve AD)	-25.000				-25.000	0	-25.000	0	0		
	*Inkomsten (bijdrages Grondbedrijf, verkoop kavels Irenestraat)	0				0	0	0	0	0		
	*Inkomsten (bijdrages Grondbedrijf)	-110.000				-122.083	0	-122.083	12.083	12.083		
	*Inkomsten (bijdrage De Donk)	-75.000				-75.000	0	-75.000	0	0		
	*Inkomsten (bijdrage exploitatie 2016)	-85.000				0	-85.000	-85.000	0	0		

Bijlage E - Overzicht kredieten

Interne Order	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Jaar	Besluit	Datum	Uitg./Ink t/m 31-12-2015	Uitg./Ink. 2016	Uitg./Ink t/m 31-12-2016	Ruimte per 31-12-2016	Restant per 1-1-2017	Dekking	Opmerkingen n.a.v. Rekening 2016
F. Veiligheid en handhaving												
Geen kredieten beschikbaar												
G. Ruimtelijke zaken												
	Plan van aanpak stimuleringskader Groene-Blauwe diensten	0	2010	Rb.	8-07-10	0	0	0	0	0		Aanhouden
	*Uitgaven	100.000				50.000	21.261	71.261	28.739	28.739		
	*Inkomsten (fonds groen voor rood)	-100.000				-50.000	-21.261	-71.261	-28.739	-28.739		
	Centrum Oost	0	2015			-113.830	-175.360	-289.190	289.190	289.190		overgeboekt nr vooruitontvangen
H. Milieuzaken												
	Waterafvoer Bovenstehuis	0	2011	Rb.	13-10-11	0	0	0	0	0		Aanhouden
	*Uitgaven	25.000				750	8.778	9.528	15.472	15.472		
	*Inkomsten (Voorziening GRP)	-25.000				-750	-8.778	-9.528	-15.472	-15.472		
	Afkoppelen Bosberg	0	2014	Rb.	13-10-11	11.927	0	11.927	-11.927	-11.927		Aanhouden
	*Uitgaven	219.827				160.077	7.863	167.940	51.887	51.887		
	*Inkomsten (Voorziening GRP)	-179.717				-148.150	-7.863	-156.013	-23.704	-23.704		
	*Inkomsten (Voorziening wegbeheer)	-40.110				0	0	0	-40.110	-40.110		
	Renovatie drukriool	0	2015	Rb.	13-10-11	0	0	0	0	0		Aanhouden
	*Uitgaven	704.000				145.930	571.343	717.273	-13.273	-13.273		
	*Inkomsten (Voorziening GRP)	-704.000				-145.930	-571.343	-717.273	13.273	13.273		
	Renovatie gemaal Raadstraat	0	2016	Rb.	11-12-14	0	0	0	0	0		Afsluiten
	*Uitgaven	30.000				0	29.837	29.837	163	163		
	*Inkomsten (Voorziening GRP)	-30.000				0	-29.837	-29.837	-163	-163		
	Rioolreparatie Bosberg/Vogelenzang	0	2016	Rb.	11-12-14	0	0	0	0	0		Afsluiten
	*Uitgaven	33.339				0	17.683	17.683	15.656	15.656		
	*Inkomsten (Voorziening GRP)	-33.339				0	-17.683	-17.683	-15.656	-15.656		
	Opstellen regionaal onderhoudsbestek hoofdrioolgemalen	7.000	2016			0	861	861	6.139	6.139		Aanhouden Overgeboekt nr vooruitbet.
	Opstellen vGRP Boekel 2017-2022	0	2016	Rb.	7-07-16	0	0	0	0	0		Aanhouden
	*Uitgaven	12.500				0	3.564	3.564	8.936	8.936		
	*Inkomsten (Voorziening GRP)	-12.500				0	-3.564	-3.564	-8.936	-8.936		
	Duurzaamheidsagenda Gemeente Boekel 2013/2016	0	2013	Rb.	29-03-13	0	0	0	0	0		Afsluiten
	*Uitgaven	30.000				23.907	2.373	26.279	3.721	3.721		
	*Inkomsten (fonds groen voor rood)	-30.000				-23.907	-2.373	-26.279	-3.721	-3.721		
I. Educatie												
Geen kredieten beschikbaar												
J. Te verdelen over de programma's												
Geen kredieten beschikbaar												

Bijlage F - Toelichting overzicht kredieten en restant d.d. 31.12.2016

Op bijlage E treft u aan de stand van zaken met betrekking tot de kredieten. Hier zijn alle investeringen verwerkt welke betrekking hebben op de periode tot en met d.d. 31.12.2016, exclusief het Grondbedrijf. Daar waar opmerkelijke ontwikkelingen plaatsvinden binnen kredieten worden deze hier beschreven.

Met deze jaarrekening zijn de volgende kredieten afgesloten.

- PB – Elementenonderhoud 2015
- PB – Asfaltonderhoud 2016
- PC – Herschikking winkelaanbod Sint Agathaplein
- PD – Verbouwing Nia Domo integratie bibliotheek
- PD – Vervangen drainage en renoveren grasvelden Boekel Sport
- PD – Onderhoud kunstwerken
- PE – Stichting de Speeltrein
- PH – Renovatie gemaal Raadstraat
- PH – Rioolreparatie Bosberg/Vogelenzang
- PH – Duurzaamheidsagenda Gemeente Boekel 2013/2016

Er zijn geen noemenswaardige kredietoverschrijdingen.

Bijlage G - Overzicht van (gewaarborgde) geldleningen & garantstellingen

Num- mer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Kredietverstrekker	Gevalen van gemeenschap- pelijke waarborging van de geldleningen		Rente- perc.	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar 2016		Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gemeente buitengew. aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar 2016	
					namen van de andere borgen	grondslag of percentage v/h deel v/d geldlening dat door de gemeente wordt ge- waarborgd		totaal	waarvan door gemeente gewaarborgd			totaal (10+12-13)	waarvan door de gemeente gewaarborgd
1	401.142		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.0076099.01	WSW	50,00%	3,500%	327.666	163.833	0	7.931	319.735	159.868
2	499.158		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.79823.02	WSW	50,00%	2,500%	431.041	215.521	0	10.814	420.227	210.114
3	544.536		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.79822.02	WSW	50,00%	2,500%	470.227	235.114	0	11.797	458.430	229.215
4	2.722.681		Stg. Peelrand Wonen	rabobank 7476	WSW	50,00%	5,720%	2.722.681	1.361.341	0	0	2.722.681	1.361.341
5	1.500.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.0099658	WSW	50,00%	4,405%	1.500.000	750.000	0	0	1.500.000	750.000
6	1.100.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.100827	WSW	50,00%	3,840%	1.100.000	550.000	0	0	1.100.000	550.000
7	1.100.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.100828	WSW	50,00%	3,790%	858.504	429.252	0	29.464	829.040	414.520
8	1.200.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.100883	WSW	50,00%	3,769%	768.000	384.000	0	48.000	720.000	360.000
9	4.000.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.102597	WSW	50,00%	4,320%	4.000.000	2.000.000	0	0	4.000.000	2.000.000
10	1.500.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.103147	WSW	50,00%	4,759%	1.500.000	750.000	0	0	1.500.000	750.000
11	2.000.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.104076	WSW	50,00%	4,680%	2.000.000	1.000.000	0	2.000.000	0	0
12	1.500.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.105948	WSW	50,00%	3,575%	1.500.000	750.000	0	0	1.500.000	750.000
13	2.000.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.106939	WSW	50,00%	3,050%	2.000.000	1.000.000	0	0	2.000.000	1.000.000
14	2.700.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.108601	WSW	50,00%	2,930%	2.700.000	1.350.000	0	0	2.700.000	1.350.000
15	1.500.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.109140	WSW	50,00%	2,600%	1.412.457	706.229	0	60.281	1.352.176	676.088
16	2.000.000		Stg. Peelrand Wonen	bng 40.110880	WSW	50,00%	1,650%	0	0	2.000.000	0	2.000.000	1.000.000
								23.290.576	11.645.288	2.000.000	2.168.287	23.122.289	11.561.145

Bijlage G - Overzicht van (gewaarborgde) geldleningen & garantstellingen

Num- mer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Kredietverstrekker	n.v.t.		Rente- perc.	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar 2016		Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gemeente buitengew. aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar 2016	
								totaal	waarvan door gemeente verstekt			totaal (10+12-13)	waarvan door de gemeente verstekt
1	650.000		BoekeINet	gemeente Boekel			8,000%	715.000	715.000		715.000	0	0
2	78.966		Startersleningen	gemeente Boekel			4,100%	132.619	132.619	59.792	10.000	182.411	182.411
								847.619	847.619	59.792	725.000	182.411	182.411

Num- mer	Oorspronkelijk bedrag van de garantstelling	Doel van de garantstelling	Naam van de geldnemer	Kredietverstrekker	n.v.t.		Rente- perc.	Restantbedrag van de garantstelling aan het begin van het dienstjaar 2016		Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde garantstelling	Totaalbedrag van de	Restantbedrag van de garantstelling aan het einde van het dienstjaar 2016	
								totaal	waarvan door gemeente gewaarborgd			totaal (10+12-13)	waarvan door de gemeente garantstelling afgegeven
1	1.000.000	Lokaal glasvezel- netwerk	E-fiber Boekel bv	Abn-Amro bank			3,800%	1.000.000	0	0	0	1.000.000	1.000.000
								1.000.000	0	0	0	1.000.000	1.000.000